

1. BIENÁLE TECHNICKÝCH PAMÁTEK V PRAZE - BUBENČI

Místo konání - Ekotechnické muzeum, stará pražská kanalizační čistírna W. H. Lindleye v Praze - Bubenci z roku 1895, která fungovala na parní pohon až do roku 1967.

Pan ministr kultury Pavel Dostál neopomněl navštívit kotelnu s kotli Breitfield - Daněk.

Parní kotelna s transmisemi k pohonu strojního zařízení čistírny ze 30. let, dnes již minulého století, byla předváděna na 1. bienále všem návštěvníkům a pochopitelně i pánům ministrům nejen v plné kráse, ale i v plné funkci. (Uvedení do provozu trvá cca 3 dny).

Kotelnu navštívil i ministr dopravy a spojů Ing. Jaromír Schling a provedl záznam do Knihy kotelnické, stejně tak jako pan ministr Dostál.

ZPRÁVY

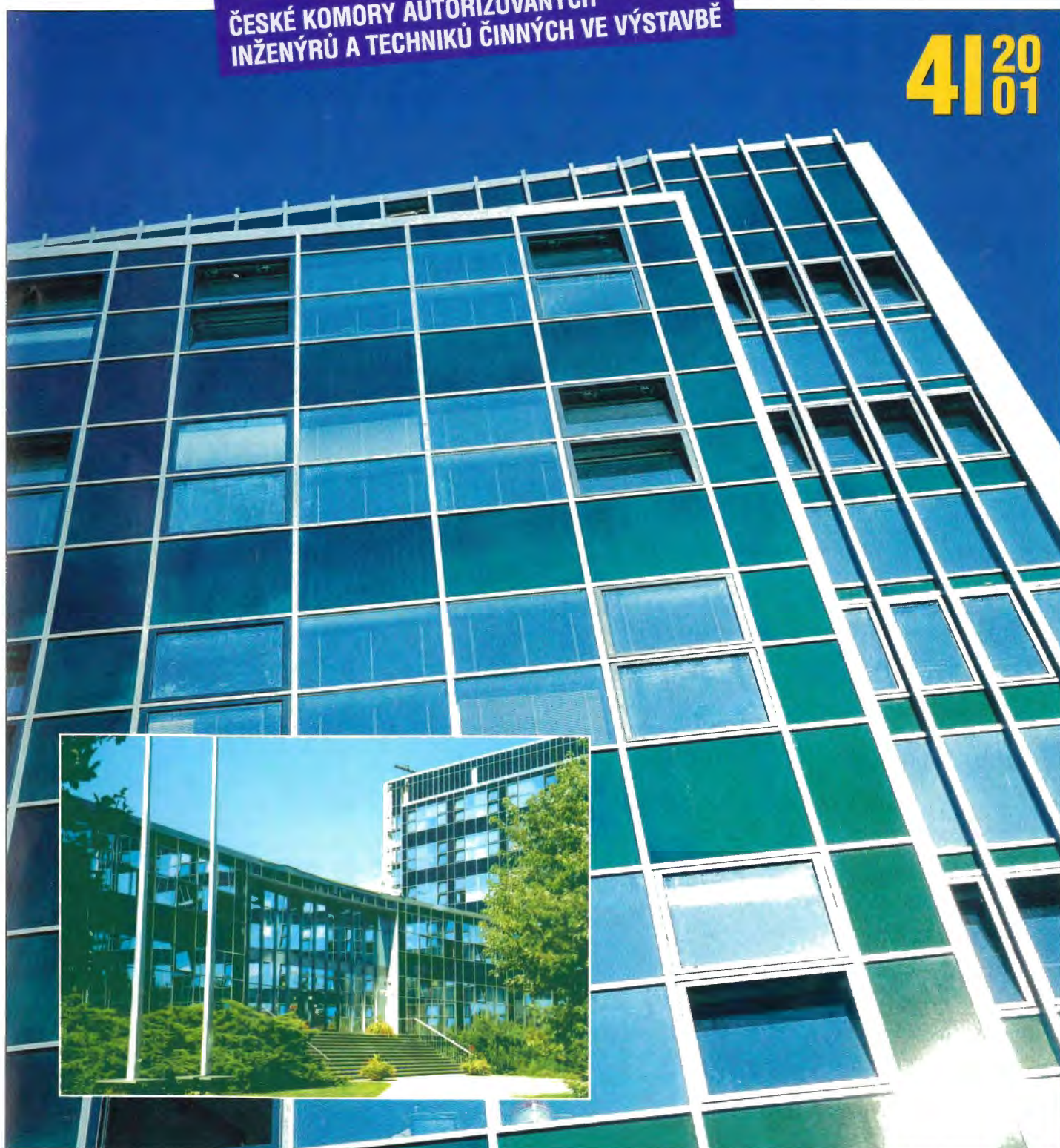
ČKAIT

+informace

ČESKÉ KOMORY AUTORIZOVANÝCH
INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ ČINNÝCH VE VÝSTAVBĚ

4 | 20
01

Z NAŠEHO POHLEDU

10 LET ZAHRANIČNÍ ČINNOSTI ČESKÉ KOMORY AUTORIZOVANÝCH INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ	1

NÁZORY A STANOVISKA

SPOLKOVÁ ČINNOST ARCHITEKTŮ A INŽENÝRŮ	1
INOVAČNÍ PODNIKÁNÍ	3
PROBLÉMY S PLATNOSTÍ NOREM	4
PROBLÉMY OK Č. BUDĚJOVICE A MOŽNOSTI JEJICH ŘEŠENÍ	5
CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ – TAKHLE NE!	5

Z ČINNOSTI KOMORY

ZAHÁJENÍ PROGRAMU CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ČKAIT	6
PŘEDSTAVENSTVO PROJEDNALO OBSAH DISKuze NA SD 2001 V PRAZE ...	7
VZÁJEMNÉ UZNÁVÁNÍ ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI MEZI ČKAIT A SKSI MŮŽE POKRÁČOVAT	8
ZHODNOCENÍ 1. BIENÁLE TECHNICKÝCH PAMÁTEK	8
OHlASY NA 1. BIENÁLE TECHNICKÝCH PAMÁTEK	10
SLAVNOSTNÍ PŘEDÁNÍ CERTIFIKÁTŮ O ZAVEDENÍ SYSTÉMU ŘÍZENÍ JAKOSTI DLE ISO 9002	10
SPOLUPRÁCE S MOSKEVSKÝMI STAVBAŘI SE KONKRETIZUJE A PROHLUBUJE, ZÁVĚREČNÝ PROTOKOL	11
ROZLOUČENÍ	12

PRÁVO

KONKURENČNÍ DOLOŽKA V PRACOVNÍ SMLOUVĚ	13
AUTORSKÁ ODMĚNA	14
NOVELIZACE ŽIVNOSTENSKÉHO ZÁKONA A OBCHODNÍHO ZÁKONÍKU ...	14

ZE ZAHRANIČÍ

IRSKO – MOŽNOST AKTIVIT	15
INFRASTRUKTURA V PROJEKTOVÁNÍ MĚST	15
Z OHlASŮ NA KONFERENCI MĚSTSKÉ INŽENÝRSTVÍ 2001 KARLOVY VARY .	18
Z ČINNOSTI ZAHRANIČNÍCH INŽENÝRSKÝCH KOMOR	18
PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ EU A SPOLUPRÁCE EVROPSKÝCH ZEMÍ	19
TECHNICKÉ ZAJÍMAVOSTI ZE ZAHRANIČNÍCH ČASOPISŮ	26
VYBRÁNO Z KONSTRUKTIVU – ČASOPIS RAKOUSKÉ SPOLKOVÉ KOMORY ARCHITEKTŮ A INŽENÝRŮ	30

ODBORNÉ AKCE

NOVÝ TERMÍN SEMINÁŘE V OLOMOUCI	30
FOR ARCH KARLOVY VARY 2001	30
MEZINÁRODNÍ SYMPOZIA A VÝSTAVY	32

ODBORNÉ PUBLIKACE

KNIHY, KTERÉ BY NEMĚLY CHYBĚT VE VAŠÍ KNIHOVNĚ	32
ZAHRANIČNÍ PUBLIKACE	34

Fotografie na titulní straně obálky:
Ústav makromolekulární chemie (arch. Karel Prager)

Z + i 4/01

PRO SVÉ ČLENY VYDÁVÁ ČESKÁ KOMORA
AUTORIZOVANÝCH INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ
ČINNÝCH VE VÝSTAVBĚ

Redakční rada:

Ing. Miroslav Loutocký, tajemník RS Brno,
člen představenstva ČKAIT
Ing. Jiří Kuchynka
Ing. Miroslav Najdekr, CSc.,
předseda Autorizační rady ČKAIT
Ing. Jiří Schandl, předseda výboru
oblasti České Budějovice
Doc. Ing. Vojtěch Mencl, CSc.,
člen představenstva RS Brno
Doc. Ing. Otakar Gartner, CSc.
Ing. Ivana Šustalová
Ing. Jan Bedrníček, tajemník ČKAIT
JUDr. Marie Urbancová, kancelář RS Brno
Marie Báčková, Informační centrum ČKAIT
Ing. František Bartoň, Hradec Králové
Ing. Svatopluk Zídek, předseda oblasti Karlovy Vary,
člen představenstva ČKAIT

Adresa redakce:

ČKAIT - regionální sekce Brno
Vrchlického sad 2, 602 00 Brno
telefon/fax: 05/57 43 10, telefon: 05/45 21 21 23
e-mail: ckait@brno.anet.cz

Grafická úprava: EXPO DATA spol. s r.o.
Výstaviště 1, 648 03 Brno
tel.: 05/41 15 25 65, e-mail: mkuncak@expodata.cz

Tisk: Tiskárna DIDOT, Langrova 43, 627 00 Brno

Vychází nejméně čtyřikrát ročně
jako příloha Věstníku ČKAIT
Pro členy ČKAIT zdarma
Náklad 21 000 výtisků

Následující vydání Z + i ČKAIT č. 5/2001
Termíny příspěvků: 22. 10. 2001 na adresu firmy
EXPO DATA spol. s r.o.
Termín vydání: prosinec 2001

10 LET ZAHRA NIČNÍ ČINNOSTI ČESKÉ KOMORY AUTORIZOVANÝCH INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ

Obvykle po uplynutí výročí nastává okamžik ohlednutí zpět, bilancování a hodnocení toho, co bylo vykonáno, jaký to mělo přínos a význam.

Domnívám se, že by nebylo účelné vyjmenovávat chronologicky jednotlivé aktivity. To bylo obsahem jak výročních Zpráv o činnosti, tak i řady článků ve Stavebních listech a Z + i. Chtěl bych ale zdůraznit skutečnost, že v téměř celém svém rozsahu šlo o společné zahraniční aktivity ČKAIT a ČSSI, i když, upřímně řečeno, plnohodnotnou aktivní zahraniční činnost umožnil teprve vznik komory.

Koncepce činnosti byla již od počátku rozdělena do několika teritoriálních okruhů, což se velmi osvědčilo. Ten první, nám nejbližší, byl později nazván Visegradskou skupinou, další se soustředil na spolupráci s ostatními sousedními státy, jiný se věnoval začlenění do evropských struktur a poslední spolupráci se zámořím. Později byly navázány vztahy i s pobaltskými státy a s Ruskem.

Země spolupracující v rámci Visegradské skupiny se po celou dobu činnosti nalézají ve stejné či velmi podobné ekonomické i politické situaci, mají víceméně stejné problémy i cíle, a společný postup byl vždy účinnější a efektivnější pro činnost inženýrských organizací v jednotlivých členských zemích. Myslím si, že tomu tak bude nadále i po vstupu těchto zemí do Evropské unie.

Spolupráce se Spolkovou republikou Německo i jejími jednotlivými spolkovými zeměmi byla převážně vedena pobočkou karlovarskou a spolupráce s Rakouskem pobočkou brněnskou. Protože obě země mají své inženýrské komory a bohaté zkušenosti s nimi, byly tyto kontakty a především rozsáhlá pomoc těchto zemí jedním z rozhodujících faktorů při úspěšném zřízení inženýrských komor v zemích Visegradské čtyřky.

Začlenění do evropských struktur již od roku 1992 a naše přijetí za řádného člena the European Council of Civil Engineers v roce

1996 nám umožňuje koordinaci činnosti s inženýrskými organizacemi, které jsou díky jejich dlouholetým tradicím daleko bohatší o mnohé zkušenosti, o které se však s ohledem na předpokládané nepřímé vzdálené budoucí partnerství v EU s přátelskou otevřeností dělí. To vše nám pomáhá v naší činnosti, při harmonizaci předpisů, např. Etického kódu, při přípravě programu celoživotního vzdělávání apod.

Snaha o vzájemnou spolupráci s American Society of Civil Engineers trvá sice na základě smlouvy z roku 1996, ale zatím nefunguje tak, jak jsme si představovali, a omezuje se na formalitu a zasílání časopisů.

Spolupráce s pobaltskými zeměmi směřuje k uspořádání podnikatelské mise do tohoto regionu. Tato mise by, jak doufáme, měla vyústit v obchodní jednání o dodávkách některých vybraných materiálů a event. stavebních prací.

Vztahy s Ruskem byly iniciovány teprve před dvěma roky, kdy došlo k podpisu Dohody s Komplexem architektury, stavebnictví, rozvoje a rekonstrukce města Moskvy. Proběhla vzájemná výměna delegací, nicméně vzhledem k přetrvávající byrokracii postupujeme po velmi malých krocích.

Kromě tohoto řekněme systémového zhodnocení si zaslouží pozornost i některé glosy.

Na příklad prof. Bartoš z britského svazu ICE spolupracuje s Betonářskou společností i ČSSI a ČKAIT. Pořádá přednášky o nových metodách ve svém oboru, a je dobré si uvědomit, jakou tato činnost kromě technických znalostí přináší finanční úsporu. Švédský betonářský institut ve Stockholmu např. nabízí dvoudenní praktické kurzy navrhování a provádění samohutního betonu, cena 8900 švédských korun na osobu. Tato cena, v českých korunách třicet tisíc, dokladuje účinnost zahraniční spolupráce komory.

Proti dřívějšímu se objevuje i možnost práce a získání zkušeností a znalostí přímo v zahraničí (ve Skotsku a v Irsku). Bližší informace na www.ckait.cz. Překvapuje však nepatrný zájem mladých absolventů o tyto pracovní stáže. Trh pracovních příležitostí v EU po našem vstupu rozhodně nemusí mít obavu, že jej zaplaví naši odborníci.

Většina poboček uspořádala a pořádá úspěšné tematické autokarové zahraniční zájezdy, někdy dotované. Snažíme se o rozšíření nabídky výrazně zlevněných zájezdů především

na veletrhy v SRN (Lipsko, Berlín, Mnichov). Informace o nejbližším zájezdu na veletrh v Lipsku najdete na stránkách ČKAIT.

Domnívám se, a spolupráce to potvrzuje, že se zahraniční činnost ČKAIT dostala na úroveň běžnou ve vyspělých evropských zemích a je nedílnou součástí činnosti komory vůbec. Je třeba poděkovat Ing. Zídkovi, Ing. Loutockému a dalším za obrovský kus práce, který odvedli a panu předsedovi i představenstvu za jejich podporu.

Ing. Jiří Plíčka, CSc.

člen představenstva ČKAIT
pověřený zahraniční činností

SPOLKOVÁ ČINNOST ARCHITEKTŮ A INŽENÝRŮ

SLOVO ARCHITEKTA KE KOLEGŮM INŽENÝRSKÝCH PROFESÍ

Koncem května letošního roku náhle zemřel ing. arch. Karel Prager, autor řady významných staveb, který významně ovlivnil české stavitelství druhé poloviny minulého století. Odešel týden poté, co převzal cenu Obce architektů za významné celoživotní dílo. Jednu z jeho staveb – Ústav makromolekulární chemie v Praze 6 – Petřiny připomínáme obálkou tohoto čísla Z+i. V únoru letošního roku požádalo Informační centrum ČKAIT arch. Pragera o příspěvek do nově vznikající revue STAVEBNICTVÍ 2001. Byl potěšen, jak sám řekl, tím, že může oslovit kolegy inženýrských profesí, jejichž spolupráce si vždy cenil. Článek, který napsal pro revue STAVEBNICTVÍ 2001, kde byl publikován, uveřejňujeme s menším redakčním zkrácením v tomto čísle Z+i. Zřejmě poslední práce autora určená k publikování shrnuje jeho celoživotní směřování, názory a postoje.

Ucelené architektonické dílo je komplexem výtvarného i technického myšlení. To platí počínaje oblastí urbanistické tvorby, kde účast dopravních a dalších odborných profesí je nezbytná. U pozemních staveb konstrukčně statická koncepce výrazně podmiňuje archi-

tektickou myšlenku a je mnohdy autorskou součástí díla. Účast stavebních inženýrů je nepostradatelná v oblasti stavebních konstrukcí, výrobových a materiálových aplikací, při naplnění podmínek stavební fyziky a technických norem. Pro architekty je tudíž nezbytná – v jejich vzdělání a přípravě – základní znalost těchto profesí, které doslova vytvářejí podmínky odborného myšlení „řemesla profese“ a které pak vedou k odpovědné realizaci díla. Mohu uvést několik inženýrských osobností jako Bechyně, Wünsch, Lederer, Witzany, Kozák, Mandl, Zeman, Lukáš, se kterými jsem spolupracoval a kteří má architektonická díla koncepčně ovlivnili. Održení architekta od úzké spolupráce s inženýrskými profesemi nepřispívá architektonické tvorbě, tuto spolupráci je nutno obnovit a prosazovat. Vždy v minulosti se účast osobností těchto profesí v řadě spolků, jejichž historii připomínám, projevila výrazným způsobem.

PRVNÍ REPUBLIKA

Svobodný vznik a činnost architektonických spolků byly možné jen v demokratické společnosti. Tak tomu bylo v období první republiky, znovu necelé dva roky po druhé světové válce a opět po roce 1989. Naše generace – kromě časného mládí v první republice – prožila svůj život převážně v podmínkách totality – fašistické a komunistické.

Velmi brzy po vzniku republiky po 1. světové válce se začaly ustavovat spolky architektů na základě odborného zaměření nebo vzdělání: Spolek posluchačů architektury SPA (studentů a absolventů ČVUT), Asociace akademických architektů (absolventů Akademie) a Federace architektů (absolventů UMPRUM).

Architektonické sekce vznikaly také při výtvarných a programových spolcích: při Devětsilu to byl ARDEV, při SVU Mánes byla založena sekce architektů SVU Mánes, a stejně tak při Umělecké besedě. Od roku 1920 existoval Klub architektů se svým časopisem Stavba a SIA – Spolek inženýrů a architektů. Je nutno konstatovat, že zaměření celé generace architektů v těchto spolcích bylo převážně levicové. Ale po prvních návštěvách SSSR a zkušenostech z nich; po obratu v SSSR – po kritice a odmítnutí konstruktivismu v roce 1932 – nastala mezi architekty diferenciace (např. přednáška B. Feuersteina o návštěvě Sovětského svazu v roce 1931).

Část architektů se orientovala výrazně levicově. Byla založena sekce při Levé frontě, v roce 1933 vznikl Svaz socialistických architektů a roku 1934 Blok architektů pokrokových spolků BAPS. Myšlenku industrializace stavebnictví prostřednictvím typizace, modulace a prefabrikace vyznávala skupina tzv. Pasistů –

Pracovní architektonická skupina PAS. Architekti naivně věřili, že jejich pojetí funkcionalistické a konstruktivistické architektury bude možno realizovat v systému nových sociálních řádů.

2. SVĚTOVÁ VÁLKA A POVÁLEČNÉ OBDOBÍ

Během 2. světové války musela široká škála spolků a skupin výrazně utlumit své aktivity; po atentátu na Heydricha byla veškerá činnost zakázána. Spolky pouze víceméně ilegálně pořádaly přednášky.

Poválečný vývoj byl nešťastný. Levicově orientovaní architekti využili politické situace a již 17. června 1945 vzešlo z konference Bloku architektonických spolků následující usnesení: „...architekti se musí jako plánující složka zařadit do práce celého československého stavebnictví, které musí být jednotně organizováno. Proto se zapojujeme do komise pro organizování stavebnictví při Ústřední radě odborů“ – tedy architekti se hlásili do jednotného stavebnictví a do ÚRO. Tím bylo zahájeno začlenění architektů do stavebních závodů a nastartování objemové typizace. Nová generace, která nastupovala k obnově demokratického státu, byla, jak se ukázalo, převážně nezkušená a snadno manipulovatelná. Také další vývoj ji usvědčil z politické naivity. Již 27. února 1948 byla z iniciativy levého křídla architektů svolána konference socialistických architektů. Z jejího popudu se zrodil mimo jiné Ústřední akční výbor a jeho krajší zmocněnci požadovali „...v zájmu hospodárného využití tvůrčích sil našich architektů a v zájmu jejich kulturního posláním okamžitou likvidaci všech architektonických spolků a institucí a vytvoření jediné kulturní odborné a ideové základny pro další společnou činnost,“ – neboli levicoví architekti žádali zrušení všech spolků! Byly vypracovány tyto legislativní koncepce: „Návrh nové organizace projektové činnosti a uspořádání vztahů v investiční výstavbě“, „Stanovisko ke zprůmyslnění ve stavebnictví“, „Zákon o autorizaci architektů“.

50. LÉTA

V souvislosti se zrušením spolků vznikl Ústřední svaz čs. výtvarných umělců (ÚSČSVU), který se, podle pokynů KSČ, postupně rozdělil na tři svazy: Svaz malířů, sochařů a grafiků, Svaz průmyslových výtvarníků a Svaz architektů. Po založení Svazu architektů byla v roce 1953 svolána ustavující konference, která měla především za úkol zrušit tradiční postavení architekta jako příslušníka tzv. svobodných

povolání a jako podnikatele, a zařadit ho do stavebních závodů jako zaměstnance Stavoprojektu, provést nesmiřitelnou kritiku funkcionalismu a konstruktivismu a přihlásit se k socialistickému realismu jako k jediné metodě architektonické tvorby. V takových podmínkách tedy byli architekti vybíráni do Svazu architektů, tehdy ještě v rámci Ústředního svazu čs. výtvarných umělců; vstupovali do něj s naivní vírou a snahou pokusit se danou politickou linií zmírnit. Ukázalo se však, že bez vnějších podnětů to není možné.

Za necelé dva roky, krátce po Chruščovově projevu na Vsesvazové poradě stavitelů v Moskvě, vyzvala ustavující konference Svazu architektů ČSR v dubnu 1956 k odstranění chyb, které se staly brzdou architektury a stavebnictví, a k odmítnutí dosud prosazovaného historismu v rámci socialistického realismu. Decentralizaci Svazu architektů, ustavením složek, městských svazů a dalších komisí přišla do svazu řada nových mladých architektů a vliv KSČ se poněkud uvolnil. Od léta 1956 probíhal ve všech oblastech společenského života skrytý boj o uvolnění politického ovzduší. Úspěch československého pavilonu na EXPO 1958 v Bruselu alespoň pootevřel dveře novým názorům a prolomil naši desetiletou izolaci. Architekti, povzbuzeni touto situací, využívali platformy svazu, aby zlepšili své postavení a změnili podmínky pro svou činnost. Ve druhé polovině šedesátých let byla založena Výtvarná rada kultury výroby, Středisko pro výstavbu a architekturu a Architektonická služba; vznikaly také první útvary hlavních architektů. V roce 1963 bylo založeno „Sdružení projektových ateliérů“ v Praze, Liberci, Brně, Bratislavě a vytvořena nová pracoviště hospodářsky i ideově nezávislá na centrálním plánu a ideové politice KSČ. Tato demonstrace svobody byla pak v roce 1971 pod politickým tlakem normalizace likvidována.

1968 - UVOLNĚNÍ

V roce 1968 připravili architekti svůj staronový program, který byl přijat na konferenci v Brně v červnu 1968. Protože se v této době podařilo prosadit do svazových stanov také pasáž o možnostech vzniku tzv. „ideových tvůrčích skupin“, mohl být založen např. Klub nezávislých architektů, který se pokusil na několika veřejných vystoupeních formulovat i politické požadavky. Šok z vojenského zásahu v srpnu 1968 byl všeobecný a týkal se samozřejmě i architektů. V napjaté atmosféře proběhl v březnu 1969 sjezd Svazu českých architektů. Sjezd potvrdil navrhovaný program a zvolil nové předsednictvo, které poprvé v historii Svazu architektů nebylo kontrolováno KSČ. Byla to však již činnost jenom lepená. Změny ve spo-

lečnosti následovaly rychle, semknutá společnost se za jeden rok začala rozpadat. Proběhla další vlna emigrace, začaly politické prověrky, byla nastolena vláda průměru.

V tomto období je nutné ještě připomenout činnost „Konsolidačního výboru tvůrčích svazů“, který organizoval spolupráci mezi jednotlivými svazy v odporu proti postupující normalizaci. Svaz architektů v tomto výboru byl zastoupen architekty: Moravcem, Pragrem a Schránilem. Koordinační výbor musel však zastavit svoji činnost v září 1969.

NORMALIZACE

Ústřední výbor dosud existujícího Svazu českých architektů pod politickým tlakem zastavil dne 23. 7. 1970 svoji činnost a pověřil předsedu J. Gočára dalším jednáním. Proti tomuto usnesení hlasovalo pouze 6 členů předsednictva: Baše, Masák, Moravec, Horák, Prager a Vávra, kteří byli napříště označeni jako pravíkoví extrémisté a ve své profesi trvale poškozováni. V září 1970 po zastavení činnosti SČA se architekt J. Gočár pokusil za spolupráce dalších architektů (O. Nový, Z. Lakomý) připravit zhodnocení situace ve Svazu architektů v období, které vyústilo do Pražského jara. Tento materiál jako první označil řadu architektů za nositele pravíkových koncepcí. Byro ÚV KSČ pro územní stranické práce nepřijalo tento materiál ani J. Gočára a prozatímním vedením SČA pověřilo tříčlennou skupinu architektů: V. Růžička, M. Bartoň, M. Sýkora.

Dne 8. února 1970 z rozhodnutí ministra vnitra zanikl Svaz českých architektů. Jako jeho likvidátor byl jmenován J. Drábek. Dne 9. února 1970 ustanovilo ministerstvo kultury přípravný výbor nového konsolidačního Svazu architektů ČSSR. Do jeho vedení byli jmenováni: předseda V. Meduna, místopředseda V. Růžička, V. Kasalický, J. Paroubek, další členové předsednictva: M. Bartoň, M. Sýkora, M. Návasník, J. Hanuš, Z. Lakomý, M. Totušek, J. Vondrka. Jako předseda stranické skupiny KSČ působil J. Sedláček. Toto předsednictvo jmenovalo pracovní skupinu s pověřením zpracovat „Analýzu činnosti SA ČSSR a SČA“. Skupina pracovala ve složení: předseda Z. Špaček, členové: M. Kramoliš, J. Rotyka, Z. Strnadel, Z. Šaman, O. Šmída, J. Vondrka.

Obdobně zpracovaly materiály pro „Analýzu“ přípravné výbory v krajích, městech, komisích a sekcích. „Analýza“ z r. 1971 označila „viníky“ a „nositele pravíkových politických koncepcí“. Členství v novém normalizovaném SČA bylo podmíněno souhlasem s „Analýzou“, ale i doporučením zaměstnavatele. Mezi architekty, tak jako ve společnosti, nastalo období rozdělování výhod, uplatňování osobních a skupinových zájmů, odporujících jak profesní, tak občanské etice.

Architekti „komunisté“ vyšli vstříc požadavkům konsolidační linie KSČ a v průběhu roku 1970 protestovali proti vedení Svazu architektů z března 1969, které stále odmítalo konsolidační program KSČ. Protesty přišly z tehdejšího Gottwaldova, z brněnské fakulty, z Plzně. Skupina pražských architektů - komunistů předala 22. 7. 1970 tisku své stanovisko ve kterém uvedla: „... představitelé pražských projektových a výzkumných ústavů se sešli, aby podepsali a prodiskutovali rezoluci, v níž žádají obnovení řádné činnosti Svazu českých architektů. Navrhují zvolit členy SČSA, kteří prokázali snahu vyrovnat se se současnými kulturně - politickými úkoly, a pověřit je dočasným řízením svazových orgánů a přípravou příštího sjezdu SČSA, z něhož by vzešel nový ústřední výbor SČSA. K tomuto rozhodnutí vede zástupce pražských architektů obava, že ústřední výbor SČSA dosud nevyřešil otázku svého zastoupení v Národní frontě a nepodílí se na ideologických a politických problémech konsolidace ...“. Podepsaní architekti Bareš, Franc, Hant, Nováček, Hlinský, Hrubý, Kosík, Kuna, Růžička, Steinbach, Lakomý, Nový, Vohma, Kasalický, Štěpánek, Stránil.

Stejně jako po únorovém puči v roce 1948 použila KSČ zrady a korupce a nastolila povzbuzování k prohanosti období lhostejnosti k morálním hodnotám epochy byrokratismu a propastí mezi slovy a činy. Přesto se v podstatě ilegálně scházely některé skupiny architektů a výtvarníků mimo normalizované svazy. Tak vzniklo uskupení, později nazvané „Skupina 68“, dále „Blok architektů a výtvarníků“, skupina „Středotlaci“, „Nová skupina“ kolem teoretika J. Chaloupeckého apod.

Po roce 1985, kdy došlo k výrazným změnám ve vnitřní politice Sovětského svazu a k dalšímu politickému vývoji v Polsku, Maďarsku a NDR, činnost pololegálních a nelegálních skupin stoupala a podařilo se zorganizovat i veřejné výstavy (Setkání tří generací - Nová skupina). Po listopadu 1989 ukončil normalizovaný svaz svou činnost. Jeho nástupcem, ale s demokraticky zvolenými funkcionáři, se stala Obec architektů. V jejím rámci a později samostatně vznikla ve svobodném a demokratickém prostředí řada spolků a skupin.

Po ustavení Komory architektů ČR podle zákona č. 360/1992 Sb., byly vytvořeny nové podmínky svobodného podnikání architektů. Tak se po padesáti letech od zániku první republiky v roce 1939 znovu obnovilo demokratické prostředí pro sdružování občanů a tedy i architektů ve spolcích a sdruženích.

Marie Báčová
Informační centrum ČKAIT

INOVAČNÍ PODNIKÁNÍ

INOVAČNÍ PODNIKÁNÍ
JE JEDNÍM ZE ZÁKLADNÍCH PŘEDPOKLADŮ ROZVOJE OBORU, ANEB PROČ JE INOVAČNÍ PODNIKÁNÍ VE STAVARSKÝCH OBORECH POPELKOU.

O tom, je-li moje konstatování obsažené v titulku článku oprávněné, diskutuji prostřednictvím internetu s generálním sekretářem Asociace inovačního podnikání (AIP) ČR Ing. Pavlem Švejdu, CSc.

Vážený pane inženýre, po tomto úvodu musí zákonitě následovat otázka, zda je skutečně inovační podnikání i z Vašeho pohledu u stavařů popelkou, nebo se jedná o moji malou informovanost.

Nejdříve si odpovíme na velmi složitou otázku, co je inovační podnikání. Je to soubor činností, jejichž výsledkem je produkt (výrobek, technologie, služba) umístěný na trh. Tento produkt vzniká na základě a při využití nových výsledků výzkumu a vývoje. V tomto procesu hrají podstatnou úlohu inovace. Na jejich definici se doporučuji podívat na hlavní webovou stránku AIP ČR (www.aipcr.cz).

Ve společnosti existuje názor, že ve stavebnictví nové produkty tak často nevznikají, že technologické postupy a stavební materiály nepodléhají častým změnám. Vždyť kolem sebe vidíme řadu stavebních objektů, které slouží svému účelu stovky a některé i tisíce let. Podle mého názoru nemůže a nesmí být inovační podnikání u stavařů popelkou, a to z mnoha důvodů.

V práci projektantů, dodavatelů a investorů je potřeba řešit stále složitější úkoly, např. uplatňováním nových stavebních materiálů, vzhledem ke škodlivému vlivu vedlejších účinků na stavební objekty, technologické postupy při rekonstrukcích a výstavbě ve složitých územních podmínkách výstavby. Významná jsou rovněž architektonická, statická a ekonomická hlediska.

Pokud se týká vzájemné informovanosti, pokládám za užitečné Vás požádat o stručné představení AIP ČR a jejich hlavních úkolů.

Naše Asociace plní od svého založení 23. 6. 1993 úlohu nevládní organizace pro oblast inovačního podnikání. Na výše uvedeném webu jsou umístěny informace o jejích hlavních úkolech, řešených projektech, partnerech, aj.

Předpokládám, že pro mnohé z našich více než 20 tisíc členů se jedná o nové informace, a proto i mne by zajímalo, jaké máte Vy osobně – i když o Vás vím, že jste kolega stavební inženýr, obor pozemní stavby – představy o současné činnosti České komory autorizovaných inženýrů a techniků (ČKAIT)?

Komora plní významné úkoly při zabezpečování profesního rozvoje inženýrů a techniků. Je správné, že tyto činnosti jsou ze zákona činnostmi vázanými na autorizaci.

V uplynulých letech se také v činnosti AIP ČR začaly vyskytovat názory, že inovační podnikání a činnosti v této oblasti by se měly stát rovněž vázanými na autorizaci.

Po prostudování výsledků loňského jubilejního 5. ročníku soutěže „Inovace roku“ jsem zjistil, že s cenou Inovace roku se na stavaře nedostalo a z udělených 9 čestných uznání je pouze jedno, které lze přičíst k dobru stavařům. Tímto oceněním je technologie navržená pracovníky Stavební fakulty ČVUT Praha – „Užití stabilizátu z ČEZ a.s., Elektrárna Ledvice, pro rekultivace v SD a.s., doly Bílina“. Přiznám se, že hlavním impulsem k žádosti o tento rozhovor, je právě snaha zprostředkovat našim členům, z nichž celá řada se možná inovačními programy zabývá, informace o tom, jak s výsledky své práce seznámit co nejširší, a to nejen odbornou, veřejnost. Jakou spolupráci byste jim mohl osobně Vy nabídnout?

Základním předpokladem pro účast v jakékoli soutěži je znát její kritéria a podmínky. Zájemci je mohou získat v AIP ČR, Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1 i na webu AIP ČR. Současné připravujeme, ve spolupráci se Svazem podnikatelů ve stavebnictví ČR, oslovení vybraných představitelů podniků sdružených ve Svazu s informací o 6. ročníku soutěže o cenu „Inovace roku 2001“.

Jsem přesvědčen, že v činnosti stavebních fakult, výzkumných organizací, firem, projektantů, dodavatelů a investorů existuje řada produktů, které mají šanci uspět v této soutěži.

Vážený pane inženýre, rád bych Vám poděkoval za Vaše odpovědi na otázky i za nabídky k navázání daleko pevnější a konkrétnější spolupráce mezi AIP ČR a ČKAIT. Jsme si jistě všichni vědomi faktu, že pouze inovační počiny nás ve společné Evropě udrží na hranici konkurenceschopnosti.

Závěrem mi ještě dovoluť poslední otázku – je ještě něco, co byste chtěl členům ČKAIT vzkázat a na co jsem se díky své neobratnosti nezeptal?

Všem přeji hodně osobních a pracovních úspěchů s přesvědčením, že se inovační podnikání stane součástí jejich činnosti. Ono tomu tak, podle mého názoru, je již nyní, ale plně si to neuvědomujeme.

Vážený pane kolego, ještě jednou Vám děkuji za rozhovor.

*Ing. Svatopluk Zídek
člen představenstva ČKAIT
viceprezident ČSSI*

PROBLÉMY S PLATNOSTÍ NOREM

Stále častým problémem AO je otázka platnosti norem. Do oblastní kanceláře ČKAIT přicházejí dotazy na aktualizovaný seznam závazných ustanovení ČSN. Informací k tomuto problému byla již řada, často však mívá pozornost autorizovaných osob. Nebude proto možná na škodu odpovědi na otázky k platnosti norem ještě zopakovat.

Seznam závazných ustanovení ČSN měl opodstatnění do 31. 12. 1999. Od 1. 1. 2000 nejsou české technické normy obecně závazné. Tento stav je výsledkem systematického vývoje naší legislativy od roku 1990. Datum 1. 1. 2000 bylo známo od února roku 1997, kdy vstoupil v platnost zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů. V přechodných ustanoveních zákona č. 22/1997 bylo uvedeno, že právnické nebo fyzické osoby oprávněné k podnikatelské činnosti a správní úřady jsou povinny se řídit závaznými ustanoveními ČSN do 31. prosince 1999. V poslední novele zákona č. 22/1997 Sb., která vstoupila v platnost v dubnu roku 2000 jako zákon č. 71/2000 Sb., je v § 4 již přímo uvedeno, že české technické normy nejsou obecně závazné.

Na platnosti norem se od 1. 1. 2000 nic neměnilo. Všechny normy platné k 31. 12. 1999 zůstaly v platnosti i od 1. 1. 2000. Normalizační institut každoročně vydává seznam platných norem, který je k dispozici v OK ČKAIT. Aktuální seznam technických norem lze nalézt na internetu na stránce <http://www.csni.cz>. Jedná se o oficiální stránku Českého normalizačního institutu (ČSNI), kde je i řada dalších informací. Uživatelům norem, kteří nemají možnost systematicky sledovat

Věstník Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, kde jsou uveřejňovány nové normy a změny norem (je k dispozici v OK ČKAIT), nebo nemají přístup k internetu, se doporučuje vždy po vydání nového seznamu si zkontrolovat, zda nedošlo ke změnám u norem, které pro svoji práci nejvíce využívají.

Dodržování platných technických norem je v zájmu každého účastníka výstavby, protože podle § 4 odstavce 3 zákona č. 22/1997 ve znění zákona 71/2000 Sb.: **česká technická norma poskytuje pro obecné a opakované používání pravidla, směrnice nebo charakteristiky činnosti nebo jejich výsledků zaměřené na dosažení optimálního stupně uspořádání ve vymezených souvislostech.**

Odchýlení se od platných norem pro výstavbu i v případech, které nejsou v rozporu s požadavky zákonů se může posuzovat za odchýlení se od optimálního řešení stavby a může vést k různým problémům. Například soudní posuzování závad na stavbách, které vznikly nedodržením byť nezávazných ustanovení normy v projektu, může vést k rozhodnutí o vadném projektu. Po skončení obecné závaznosti norem proto mnohem více zodpovědnosti přechází na autorizované osoby.

Závaznost některých ustanovení norem nevyplývá již ze zákona o normalizaci, ale z požadavků různých zákonů. Ve stavební praxi je to nejčastěji na základě požadavků stavebního zákona, respektive na základě požadavků vyhlášky o obecných technických požadavcích na výstavbu, kde se požadavek na dodržení určitých normových hodnot uvádí například formulací: Stěna nebo přička vyhovuje z hlediska zvukové izolace, jestliže splňuje požadavky stavební akustiky na vzduchovou neprůzvučnost mezi místnostmi v budovách danou normovými hodnotami.

U některých nových vyhlášek k zákonům, např. v resortu MPO ČR a MZ ČR, se normové hodnoty do vyhlášek přímo přepisují. Problémem budou změny těchto vyhlášek při změnách normových požadavků.

*Ing. Miroslav Ježek, CSc.
přednosta OK ČKAIT Hradec Králové*

*Pozn. redakce:
Podrobný rozbor byl zveřejněn v Z + i 2/99*

PROBLÉMY OBLASTNÍ KANCELÁŘE Č. BUDĚJOVICE A MOŽNOSTI JEJICH ŘEŠENÍ

V průběhu činnosti oblastní kanceláře se vyskytují problémy, které převážně vyplývají ze styku s osobami, které buď žádají o autorizaci nebo již autorizovány jsou. Tyto problémy jsou dány zejména tím, že na položené otázky nejsme v mnoha případech schopni dát okamžitě kvalifikovanou odpověď. Jedná se tedy zejména o následující oblasti:

1. Žádosti o autorizaci. S ohledem na podstatně menší počet žadatelů o autorizaci a z toho vyplývající malý počet zkušebních termínů by bylo žádoucí, aby termíny zkoušek byly vyhlášeny v dostatečném předstihu tak, aby žadatel o autorizaci měl možnost již při podání žádosti zjistit, který termín zkoušky připadá v úvahu. Tento problém je plně řešitelný v ústřední kanceláři ČKAIT.

Dalším a stále častěji se vyskytujícím problémem je otázka hodnocení praxe žadatelů. Dosavadní směrnice je založena na někdejší systém zaměstnávání osob u státních podniků, avšak současná praxe žadatelů je značně různorodá – od velmi proměnlivých zaměstnání doma i v zahraničí až po soukromé podnikání v různých živnostech, přičemž jde i o činnosti poskytující dostatečnou praxi pro autorizaci. Jsme toho názoru, že autorizační rada ČKAIT by měla vzít tyto skutečnosti v úvahu a zcela nově formulovat podmínky uznávání praxe. Tento záměr ovšem bude nutno vyhlásit v dostatečném předstihu tak, aby se žadatelé mohli na nově stanovené podmínky včas připravit. Problémem začíná být otázka uznávání praxe absolventů vyšších odborných škol. Na některých VOŠ ukončili absolventi studium již před 5 lety a po maturitě na střední škole mají již 8 let. Způsob uznávání praxe absolventů VOŠ za dobu studia nebyl dosud stanoven, a pokud nebude doba studia uznávána, budou oproti středoškolákům znevýhodněni.

2. Problémy autorizovaných osob. Nejčastějším problémem autorizovaných osob je získávání odpovědí na otázky právního charakteru. V podmínkách oblastní kanceláře toto nelze zajistit, a proto bychom doporučovali, aby byla na internetu vytvořena možnost na dotazy právního charakteru odpovídat. Nepůjde o praktické

řešení konkrétních právních problémů autorizovaných osob, ale o problémy obecné, které vyplývají z podmínek pro výkon činnosti autorizovaných osob.

Zvlášť závažný je problém působnosti autorizovaného technika v oblasti projektování. Tento problém zcela nedořešilo ani Společné stanovisko k výkonu vybraných činností ve výstavbě autorizovaným technikem přijaté MMR a ČKAIT dne 16/6/1999. Jádrem problému dle našeho názoru tkví v tom, že jednoduché stavby jsou dále děleny na stavby „více“ a „méně“ jednoduché. Tento problém je nutné řešit principiálně při změně stavebního zákona. Dalším závažným problémem je skutečnost, že není důsledně uplatňována povinnost zajišťovat vedení realizace staveb autorizovanou osobou. Nepřiměřenou přísnost tohoto ustanovení zákona vidíme zejména v tom, že k vedení realizace stavby, která často sestává z prací příslušejících k více oborům autorizace, je zapotřebí více autorizovaných osob, což je v praxi často těžko zajišťitelné. Podobný problém je u staveb velmi malého rozsahu. Důsledkem toho mnohdy je, že vedení realizace staveb není zajišťováno autorizovanými osobami vůbec, a stavební úřady to ani nevyžadují. Dotazy k tomuto problému v oblastní kanceláři umíme ve smyslu zákona vysvětlit, ale setkáváme se s rozpaky vyplývajícími ze zkušeností při realizaci staveb. Při nejbližší úpravě stavebního zákona by proto bylo vhodné uplatnit následující zásadu: klást požadavky méně tvrdé, ale trvat na jejich důsledném plnění.

3. Velmi nepřijemným překvapením pro oblastní kanceláře byly důsledky zřízení poradenského střediska pro regeneraci panelových budov. Oblastní kancelář tento problém pojala jako jednu ze svých priorit a investovala mnoho času, energie i prostředků do vytvoření podmínek pro poskytování poradenských služeb žadatelům o dotaci. Příslušná směrnice ČKAIT nás zavázala k provádění určitých činností, a následně se prokázalo, že jednak nelze příslušnou podporu žadatelům poskytnout z důvodů neplatnosti nařízení vlády č. 384/2000 Sb., a dále, že úhradu vynaložených nákladů nelze oblastním kancelářím zajistit. Zvláště nepřijemným důsledkem této akce je, že mnoho našich členů, kteří se do programu různým způsobem zapojili, ztratilo důvěru v akceschopnost ČKAIT, a bude velmi obtížné si opětovně jejich pomoc vyžádat. Určitý problém spočívá v tom, že ČKAIT, na rozdíl od organizací pracujících za účelem vytvoření zisku, nemůže investovat do takovéto „reklamy“, která pak nepřinese potřebné výsledky. Naším doporučením tedy je dohodnout závazná pravidla s příslušným ministerstvem pro výkon této činnosti, nebo do akce vůbec nevstupovat. Za naprosto nevhodné považujeme ve směrnici uvedený návrh, aby

oblastní kanceláře zajišťovaly zájemcům konkrétní odborné služby na komerčním principu.

4. Jsme toho názoru, že oblastní kanceláře, které jsou zřízeny v místech v souladu se současným krajským uspořádáním, by měly být samostatnější v oblastech týkajících se vlastních členů. Jde zejména o oblast styku s orgány územního plánování a rozvoje kraje či měst, o odbornou a poradenskou činnost a oblast celoživotního vzdělávání. Bylo by účelné provést kvalifikovaný rozbor činnosti komory a na jeho základě zvážit, které agendy v ústředí zachovat a které přesunout na oblasti. Dobrý vztah autorizovaných osob ke komoře lze totiž vytvořit jedině na nejnižším článku řazení, což je oblastní kancelář, kde by proto mělo být soustředěno nejvíce agendy, která se autorizovaných členů týká.

*Ing. Jiří Schandl
přednosta OK ČKAIT České Budějovice*

CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ – TAKHLE NE!

Protože na stránkách Vašeho časopisu je věnováno poměrně hodně místa příspěvkům hodnotícím kladně navrhovaný systém celoživotního vzdělávání autorizovaných osob, dovoluji mi vyjádřit zde i názor opačný.

Považuji tento systém v podobě, v jaké je předkládán, za zbytečný a dokonce škodlivý. Proč? Zbytečný proto, že bodové hodnocení neukazuje nic o tom, zda se prověřovaný odborník skutečně vzdělává nebo ne. To, že někdo odebírá odborný časopis, neznamená, že ho skutečně čte, nebo se jeho čtením vzdělává. Rovněž odbornou výstavu lze absolvovat „společenským“ způsobem poklábením se známými a odbornými semináři lze strávit čtením denního tisku.

A za škodlivý ho považuji proto, že na bedra autorizované osoby ukládá další povinnost, která člověku, kterému záleží na profesní úrovni, jen komplikuje život a nutí ho utrácet za tiskoviny nebo služby, které by za normálních okolností nekupoval.

A tady je zřejmě důvod tak jasného prosazování tohoto systému přes všechny kritické připomínky. Takto navržený systém vyhovuje totiž jen dodavatelům zmíněných povinných vzdělávacích služeb, pořadatelům seminářů a vydavatelům odborného tisku, kteří chtějí touto cestou

obejít „neviditelnou ruku trhu“ a zajistit si pohodlný a nerušený příjem. O síle této lobby svědčí i fakt, že přes to, že předseda redakční rady ČKAIT a člen představenstva Ing. Miroslav Loutocký v posledním čísle ZPRÁV přiznává, že přístup valných hromad k zmíněnému programu je „kritický“ a „hraničící s odmítnutím předkládaného programu“, vzápětí dodává, že pro shromáždění delegátů to znamená jen „vzdělávání ano, ale s dobrou profesionální úrovní...“, což pro nás, členy komory, znamená: vzdělávání ano, ať si o něm myslí, kdo chce, co chce.

Nejsem nepřitelem dalšího celoživotního vzdělávání, naopak si myslím, že je pro každého zodpovědného člena komory nezbytné, a dle mých zkušeností ho každý nějakým způsobem realizuje. Jsem jen proti tomu, aby byly způsoby vzdělávání sjednocovány do několika schválených kategorií, vynucovány a kontrolovány. Zda je člen komory dostatečně erudovaný pro výkon svého povolání, tímto způsobem zjistit nelze!

Systém povinných návštěv schválených akcí a povinného odběru tisků nás vrací o několik desetiletí zpět do doby, kdy nikdo nebyl za sebe odpovědný a vše bylo nutno kontrolovat.

Protože ale kritizovat je lehké, každý kritik by měl přinést i návrh, jak situaci řešit. Zde předkládám k diskusi ten svůj:

Pokud by převládl názor, že úroveň celoživotního vzdělávání autorizovaných osob je třeba neustále kontrolovat, a tím chránit jejich zákazníky před jejich nekompetentností (o čemž nejsem zdaleka přesvědčen), je nejlepší kontrolovat přímo výsledky jejich práce.

Umím si představit, že jednou za 3 nebo 5 let budu vyzván komorou k jakési kontrole kvality mé práce. Z mého deníku autorizované osoby se vylosují 2 akce za sledované období a jednu akci budu moci vybrat sám. Kvalitu těchto prací pak obhájím před komisí nezávislých odborníků. Komise může mít ke kvalitě práce připomínky, může doporučit vzdělávání v některé oblasti, nebo v krajním případě může navrhnout odnětí členství v komoře.

Uvítám reakce členů komory na uvedený návrh. Věřím, že zajistit dostatečně kvalitní celoživotní vzdělávání členů komory lze i bez sbírání povinných bodů nebo hvězdiček.

Ing. Martin Lučanský
autorizovaný technik

Pozn. redakce:

Redakční rada uveřejňuje tento text s vědomím, že jeho obsah je podobný obsahu připomínek vznesených na valných hromadách oblastí. Konstatuje, že diskuze na Shromáždění delegátů komory 2001 posunula tento úkol do všeobecně přijatého rámce na zkušební období do roku 2003 (viz další články).

Redakční rada Z + i ČKAIT

ZAHÁJENÍ PROGRAMU CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ČKAIT

Vážení členové ČKAIT,

dovolujeme si Vás upozornit, že 1. října 2001 se zahajuje Program celoživotního vzdělávání ČKAIT pro všechny autorizované osoby.

Shromáždění delegátů ČKAIT schválilo dne 30. března 2001 Program celoživotního vzdělávání pro všechny autorizované osoby na zkušební období let 2001 až 2003. Zkušební období ovšem neznamená odložení programu, ale plné rozběhnutí všech akcí a aktivní přístup všech členů ČKAIT k zlepšení svých znalostí z legislativní i odborné oblasti.

Schválený program (viz příloha) mimo jiné stanoví:

- Každý autorizovaný inženýr a technik je povinen se dále odborně vzdělávat a sledovat odborné a legislativní informace nezbytné pro správný výkon své činnosti. Pro splnění tohoto úkolu si volí různé formy odpovídající jeho profesnímu zaměření, doplňuje své vzdělání samostudiem, sledováním odborného tisku, účastí na odborných akcích apod.
- Každý člen ČKAIT (i v individuální formě vzdělávání) se v průběhu zkušebního cyklu zúčastní minimálně jedné akce, která se zabývá problematikou obnovení znalostí z právních předpisů v rámci programu akcí zveřejňovaných v přehledu odborných akcí nebo zajištěných oblastními kanceláři ČKAIT.
- Autorizované osoby vedou jednoduché záznamy o odborných akcích, které absolvovaly (např. formou archivace pozvánek, potvrzení o odběru literatury apod.). Tento záznam poslouží jako podklad hodnotící zprávy předané oblastní kanceláří ČKAIT.
- Autorizované osoby si zvolí formu vzdělávání odpovídající jejich profesnímu zaměření. Buď si vyberou ze seznamu akcí zařazených do programu řídicí komisí nebo se budou vzdělávat v rámci vlastního plánu osobního rozvoje.

- Jako doporučené kritérium pro posouzení účasti autorizované osoby v programu odborného vzdělávání se stanoví počet získaných bodů, které jednotlivým druhům akcí přidělí řídicí komise ČKAIT. Doporučený rozsah odborného vzdělávání je stanoven počtem získaných bodů v období. Počet bodů je stanoven na min. 10 ve zkušební období do 31. 12. 2003.

Program celoživotního vzdělávání ČKAIT zajišťuje řídicí komise. Jejím úkolem je sta-

novit hlavní směry celoživotního vzdělávání, připravovat koncepční materiály k programu, stanovit orientační obsahovou náplň v jednotlivých okruzích vzdělávacích programů a provádět koordinaci nabídky akcí určených pro pololetní cyklus vzdělávacích programů. Po skončení zkušebního období k 31. 12. 2003 vypracuje řídicí komise závěrečnou zprávu a návrh materiálu pro přijetí konečné verze Programu celoživotního vzdělávání Shromážděním delegátů v roce 2004. Řídicí komise programu je sedmičlenná a má jako svůj integrovaný poradní orgán akreditační komisi.

Akreditační komise nemá určen počet členů a ve zkušební období programu bude postupně doplňována o zkušené odborníky z jednotlivých oborů a specializací; výhledově může být rozdělena do několika samostatných podkomisí. Jejím úkolem je posuzování nabídky vzdělávacích programů z hlediska jejich odborné úrovně, jejich bodové ohodnocení a zařazení do jednotlivých vzdělávacích okruhů. Připravený návrh na pololetní program předkládá ke schválení řídicí komisi.

K zabezpečení Programu celoživotního vzdělávání jmenovalo představenstvo ČKAIT dne 29. 6. 2001 řídicí komisi programu ve složení:

- Doc. Ing. Alois Materna, CSc. - předseda komise
- Doc. Ing. Antonín Pokorný, CSc.
- Doc. Ing. Karel Papež, CSc.
- Ing. Vladimír Blažek, CSc.
- Ing. Miroslav Najdekr
- Ing. Milan Válek
- Marie Báčová

Dále schválilo první členy akreditační komise s tím, že další členové budou postupně doplněni po schválení řídicí komisí:

- Doc. Ing. Antonín Pokorný, CSc. - předseda komise
- Ing. Miroslav Najdekr
- Ing. Jiří Frýba
- Ing. František Mráz
- Ing. Pavel Vacek

Prvním úkolem obou komisí je zajistit program akcí pro zahájení zkušebního cyklu celoživotního vzdělávání. Cílem je zajistit přístup k vzdělávacím akcím ze všech dostupných zdrojů při zajištění potřebné odborné úrovně. Současně zajistit přístup k akcím bez mimořádného zvýšení nákladů členů ČKAIT i vlastních prostředků komory. Jednotlivé akce programu se dělí do tří základních okruhů s příslušnou bodovou hodnotou dle kvality a odborného přínosu:

- Okruh A - Právní a odborné akce pro všechny AO - celostátní:

- Právní a odborné předpisy platné obecně či v příslušném oboru 2 - 3 body

- Obecné právní předpisy platné pro činnost AO 2 - 3 body
- Odborné semináře a konference v oboru 2 - 3 body
- Přednášky a prezentace 1 - 2 body
- Odběr technických časopisů 1 bod
- Odběr odborné publikace dle plánu ediční činnosti 1 - 2 body
- Účast na odborném zájezdu, exkurzi, veletrhu 1 bod
- Dto zahraniční 2 body
- Aktivní prezentace novinek, článků a informací na internetu 1 - 2 body

- Okruh B - Právní a odborné akce pořádané v jednotlivých krajích OK ČKAIT, SPS, ČSSI:

- Právní a odborné předpisy platné obecně či v příslušném oboru 2 - 3 body
- Obecné právní předpisy platné pro činnost AO 2 - 3 body
- Odborné semináře a konference v oboru 2 - 3 body
- Přednášky a prezentace 1 - 2 body
- Účast na odborném zájezdu, exkurzi, veletrhu 1 bod
- Dto zahraniční 2 body
- Aktivní prezentace novinek, článků a informací na internetu 1 - 2 body

- Okruh C - Komplexní programy celoživotního vzdělávání:

- Řádné studium na některé z vysokých škol
- Kurzy celoživotního vzdělávání
- Doktorandské studium
- Studium jednotlivých předmětů dle studijních programů vysokých škol
- Další speciální manažerské a odborné studium
- Pokračovací formy studia pro techniky a stavitele

Doporučené komplexní programy nahrazují účast v obecném programu v hodnotě 5 - 10 bodů.

Všechny ostatní akce nabídnuté do programu všemi pořadateli a přijaté akreditační komisí do Katalogu akcí bez hodnocení kvality a rozlišení mají hodnotu 1 bodu.

Informace o všech akcích zařazených do Programu celoživotního vzdělávání ČKAIT Vám budou poskytovány následovně:

- **Internetové stránky** Informačního centra ČKAIT s.r.o. Praha na adrese www.ice-ckait.cz uvedou 4. září 2001 komplexní program všech akcí zařazených do Programu v okruzích A, B, C i akcí ostatních pořadatelů bez zvýšené bodové hodnoty s platností do 31. března 2002, dále také soubor publikací a časopisů zařazených do Programu, a to vždy v březnu a září na další pololetí.

- Seznam všech akcí jako **separátní výtisk** je vložkou tohoto čísla Z + i ČKAIT a bude uveřejněn v každém druhém čísle Z + i ČKAIT.

- V každém kraji bude seznam akcí uveřejněn obvyklou formou (např. Zpravodaj, vývěsky apod.) s průběžnou aktualizací a na internetových stránkách ČKAIT.

Těžiště Programu celoživotního vzdělávání ČKAIT je především v zajištění akcí příslušnými oblastními kanceláři v krajích. Tato rozhodující část programu - okruh B (mimo zájezdů) je také pro všechny účastníky většinou bezplatná, hrazená z prostředků ČKAIT. U těchto akcí, pokud se jich zúčastníte, bude na základě prezenze automaticky provedena registrace Vaší účasti v kanceláři ČKAIT, a nebude tedy nutné Vaši účast dokládat při závěrečném vyhodnocení průběhu prvního cyklu. Tyto akce budou zajištěny buď našimi lektory, nebo lektory v rámci výměnného systému, vždy však osobami, které mohou příslušnou problematiku na patřičné úrovni přednášet.

Akce nebudou pouze pasivní přednáškovou činností. Měly by se stát místem diskuze o odborných či legislativních problémech, které Vás tíží, místem výměny zkušeností. Očekáváme rovněž náměty z Vašich řad na zařazení vzdělávacích akcí s problematikou z Vašeho oboru, které cítíte jako nutnost absolvovat. Veškeré náměty a připomínky můžete zaslat písemně nebo na e-mailové adresy příslušné oblastní kanceláře, řídící komisi nebo do Informačního centra ČKAIT s.r.o. Do programu, pochopitelně s výjimkou společenských akcí a schůzí, patří i všechny další akce různých pořadatelů zařazené do Katalogu akcí, u nichž se automaticky počítá s hodnotou jednoho bodu.

Program akcí pro období září 2001 - březen 2002 je separátní přílohou těchto Z + i ČKAIT. Vyberte si z něj ty akce, které Vás zajímají a které, jak doufáme, budou přínosem pro Vaši další odbornou činnost autorizované osoby.

Věříme, že všichni členové ČKAIT si uvědomí význam celoživotního vzdělávání pro jejich uplatnění ve stavební profesi a aktivním přístupem tak zlepší své vyhlídky v budoucím ještě náročnějším konkurenčním prostředí ve stavebnictví.

*Doc. Ing. Alois Materna, CSc.,
Ing. Vladimír Blažek, CSc.
za řídící komisi představenstva ČKAIT*

PŘEDSTAVENSTVO PROJEDNALO OBSAH DISKUZE NA SHROMÁŽDĚNÍ DELEGÁTŮ 2001 V PRAZE

Na Shromáždění delegátů vystoupilo 14 delegátů, kteří přednesli 17 námětů k činnosti a strategii komory. Obsah diskuze směřoval jednak k požadavkům na komoru, jednak k problémům výkonu činnosti členů.

Dominantou diskuze bylo celoživotní vzdělávání autorizovaných osob. Záměr a program komory byl nejdříve přijímán s výhradami, ale nakonec byl schválen vysokým počtem hlasů.

Výhrady diskutujících spadaly převážně do následujících okruhů problémů:

- Jsou zkušenosti s inflací kvality některých vzdělávacích akcí: Komora a její příslušné orgány budou garantovat kvalitu a objektivní systém zpětné informace o kvalitě a účinnosti akcí. Byla zřízena řídící komise a akreditační komise Celoživotního vzdělávání autorizovaných osob (CŽVAO), které budou řídit celý program. Akce budou zařazeny do 3 kategorií:

1. Akce pořádané odbornými institucemi v jejich vlastní režii, akreditované komorou s bodovým hodnocením stanoveným akreditační komisí komory.
2. Akce pořádané odbornou institucí v její vlastní režii, bez akreditace komory. Akce je hodnocena 1 bodem.
3. Akce pořádané v režii ČKAIT v rámci odborné činnosti oblastí. Podrobnosti jsou v Z + i 4/2001 a jejich příloze.

- Připomínky k objektivitě bodového systému, zabránění formálnímu zneužití záměru a k četnosti akcí vzhledem k pracovnímu přetížení členů: Těmito připomínkami se bude zabývat řídící a akreditační komise. Systém CŽVAO je zaveden na zkušební dobu do roku 2003; bude průběžně vyhodnocován a upraven ze získaných zkušeností na definitivní program po roce 2003.

- Bakalářské studium, uplatnění bakalářů v praxi a zařazení bakalářů do zákona o komoře: Komora zřídila samostatnou odbornou komisi k dořešení tohoto úkolu.

- Malé stavební a projekční firmy mají problémy na trhu, jsou diskriminovány velkými firmami; podhodnocování honorářů projektových prací a cen stavebních prací:

Představenstvo zařadilo projednání této připomínky na své zasedání v září 2001. Sleduje se jednání parlamentu o podpoře malého a středního podnikání, úvěrová politika bankovních ústavů, certifikace a systém ISO 9000, informační systémy ve stavebnictví, vzdělávání zaměstnanců, právní pomoc aj. Komora zahajuje program objektivního srovnávání cen ve stavebnictví v zemích EU a v ČR.

- Ekologické iniciativy zneužívají zákony, nespolupracují na rozvoji společného standardu, naši legislativou je jim umožňováno nepřiměřeně zpomalovat investiční výstavbu: Komora konzultuje tento okruh se zahraničními partnery, kteří mají obdobné problémy, připomínkuje předlohy zákonů a obtížně prosazuje účinnější řešení. Považuje cestu objektivního posuzování vlivu staveb na životní prostředí za optimální a nutnou, i když je to cesta nesnadná a často napadána argumenty, ležícími na hraně zákona.

- Stavební úřady si stěžují na odbornou úroveň garantů stavebních firem: Problém leží zejména v oblasti etické a organizační. Komora bude řešit pouze konkrétní stížnosti.

- Komora má zavést systém objektivních informací o kladech a záporech stavebních prvků a dílů, které jsou nabízeny na trhu: Komora nemůže vstoupit do posuzování jakosti výrobků, není to jejím posláním. Rozhodující je protokol o shodě s platnými kritérii; vhodnost výrobku při jeho konkrétním použití musí garantovat projektant a zhotovitel. Toto téma je zajímavé k pojednání v časopisu Z + i ČKAIT.

- Komora má nízkou publicitu: Představenstvo rozhodlo, že bude šířena pouze publicita odborná, na základě profesionální spolupráce s ministerstvy, Poslaneckou sněmovnou a Senátem Parlamentu ČR, vysokými a středními odbornými školami, státní správou a samosprávou. Komora bude vstupovat do všech oblastí souvisejících s investiční výstavbou, výchovou odborníků, příslušnou zahraniční spoluprací a ochranou technického kulturního dědictví. Komora odmítá konfrontační způsob vyjednávání požadavků. Komora je připravena hájit oprávněné zájmy svých členů. K plnění těchto úkolů bude komora potřebovat také oporu v kvalitě výkonů autorizovaných členů.

Představenstvo považuje diskuzní náměty za konstruktivní připomínky k současnému postavení komory jak k členům a jejich problémům, tak k veřejným orgánům a široké veřejnosti, zejména ke klientům. Postoj delegátů je vyjádřen v usnesení Shromáždění delegátů ČKAIT 2001, publikovaném ve Věstníku ČKAIT 2/2001, které je pro představenstvo závazné.

*Ing. Miroslav Loutocký
člen představenstva ČKAIT*

VZÁJEMNÉ UZNÁVÁNÍ ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI MEZI ČKAIT A SKSI MŮŽE POKRAČOVAT

Po zásadní legislativní změně ve Slovenské republice, která byla příčinou pozastavení procesu vzájemného uznávání odborné způsobilosti mezi Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě a Slovenskou komorou stavebních inženýrů, proběhla poměrně náročná jednání mezi oběma komorami. Cílem bylo najít řešení, umožňující v souladu s odlišnými pojetími v příslušných zákonech obou zemí pokračovat v započatém oboustranně výhodném procesu vzájemného uznávání, podmiňujícím podnikatelskou činnost autorizovaných osob na území druhého státu.

Konečným výsledkem bylo dne 25. 6. 2001 podepsání dodatku k původní smlouvě ze dne 18. 10. 1997 mezi ČKAIT a SKSI a následně představenstvy obou komor schválené nové prováděcí předpisy. Doslovné znění dodatku je uveřejněno ve Věstníku ČKAIT v částce 2 ze dne 1. 10. 2001, prováděcí předpis s příslušnými formuláři platný pro českou stranu a schválený představenstvem ČKAIT dne 30. 6. 2001 je k dispozici v oblastních kancelářích ČKAIT a rovněž na webové stránce ČKAIT (<http://www.ckait.cz/>), odkud lze formuláře žádostí a některých povinných příloh stáhnout.

Rozhodující pro činnosti české autorizované osoby je, zda hodlá na Slovensku podnikat jako projektant nebo jako realizátor, resp. stavební dozor.

Projektování může vykonávat pouze jako svobodné povolání nebo jako zaměstnanec (ale ne u zaměstnavatele, který má v předmětu činnosti provádění staveb) nebo jako společník veřejné obchodní společnosti. Žadatel vyplňuje formulář žádosti označený 1A a po vyřízení se stává hostujícím členem SKSI (podle zákona SNR č. 138/1992 Zb., v platném znění). Realizaci nebo stavební dozor může vykonávat pouze jako podnikatel na základě vydaného živnostenského oprávnění nebo jako zaměstnanec podnikatele, který má v předmětu činnosti provádění staveb. Žadatel vyplňuje formulář žádosti označený 1B a po vyřízení použije uznání odborné způsobilosti od SKSI při žádosti o vydání živnostenského oprávnění. Žadatel není hostujícím členem SKSI, na

Slovensku vykonává činnost podle zákona č. 455/1991 Zb., o živnostenském podnikání v platném znění.

Závěrem ještě upozornění pro žadatele podle 1A: SKSI považuje kategorii A „Komplexní architektonické a inženýrské služby“ (viz členění na formuláři 1A) za výběrovou. Pokud žadatel zvolí v žádosti tuto kategorii, bude velmi podrobně zkoumána jeho praxe a slovenská strana po zvážení nemusí tuto kategorii přiznat. Po konzultacích se zástupci SKSI doporučuje ČKAIT zájemcům volit raději vhodnou specializaci v kategorii B „Odborné činnosti ve výstavbě“ a vyhnout se tak možným komplikacím s odsunem konečného rozhodnutí. Přitom dle slovenské strany pro většinu činností v běžném rozsahu je kategorie B postačující. Za samozřejmé se považuje, že autorizovaní technici/stavitelé žádají výhradně o kategorii B.

*Ing. Josef Velíšek
předseda komise ČKAIT*

ZHODNOCENÍ 1. BIENÁLE TECHNICKÝCH PAMÁTEK

Technické stavby tvoří nedílnou součást našeho životního prostředí. Někdy si je ani neuvědomujeme, jak jsou nenápadné, někdy nám naopak vnucují svou přítomnost skoro neurvale. Bereme je obvykle velmi utilitárně – slouží, je dobře, neslouží-li ...

Tak, a jsme u toho, co s nimi, když sloužit přestanou. To se může stát z různých důvodů, třeba že se technologie posunula do úrovně, již existující stavba nestačí. Nebo že provoz, jemuž sloužila, byl zrušen. Do doby historicky ne tak vzdálené platilo, že přestane-li technická stavba sloužit, má se zbouřit. Na štěstí už to tak neplatí, neboť jsme si stačili všimnout, že ty stavby jsou v mnoha případech krásné, v mnoha případech konstrukčně zajímavé, v řadě případů tvoří nedílnou součást obrazu města nebo krajiny a vždycky jsou výmluvnými svědky naší vlastní minulosti. A že tedy stojí za to si jich hledět i poté, co funkce, pro niž byly postaveny, zmizela.

Začlenění technických objektů mezi historické památky není ještě zdaleka automatické, za normální se považuje, že stavba se přizpůsobuje novým požadavkům, že se přestavuje, dostavuje podle potřeby výroby a teprve tehdy,

Dóm lapače písku, místo přednášek 1. bienále. Po obvodě dómu byla instalována výstava věnovaná problematice technických památek a konverzi objektů průmyslové architektury.

když už je skutečně nepoužitelná, tak se zbourá. Což ovšem znamená, že mnoho technických staveb v průběhu svého života ztratilo veškeré výtvarně architektonické hodnoty, mnohé ztratily i hodnoty památkové (nebudeme-li jako památkovou hodnotu brát to, že jsou obrazem toho, do jaké úrovně kulturní a následně technické devastace jsme je uměli dovést), a že tedy přiznání jim památkové hodnoty, která si zaslouží ochranu, je poněkud problematické.

Navíc, u technických staveb platí víc než kde jinde, že jejich osud je závislý na člověku, jenž je obhospodařuje. Řada původně výrobních staveb, které se památkově ochráně netěšily, byla úspěšně rekonverzována pro jiné účely a na vynikající architektonické úrovni, řada registrovaných památek proti tomu chátrá.

Technické památky, do nichž ovšem nepatří jen průmyslové stavby, ale stejně tak dochované stavby dopravní a další infrastruktury, mají hojnost nadšených příznivců, kteří jim již řadu let věnují pozornost. Jsou sdruženi v sekci ochrany průmyslového dědictví při Národním technickém muzeu v Praze, mají své kolegium při České komoře autorizovaných inženýrů a techniků a Českém svazu stavebních inženýrů, mají podporu ze strany ministerstva kultury. Lidé, kteří se technickým památkám věnují, jsou velmi aktivní – a přesto pořád zůstávají jakoby stranou pozornosti, i když jistě nejsou rozhodující lidé, ale stavby, o něž jde. Jenomže lidé i stavby pro podporu svého úsilí potřebují, aby se o nich co nejvíce vědělo, aby co největší díl společnosti znal a chápal, čemu a proč tolik úsilí vlastně věnují. A kromě toho také potřebují, aby o sobě věděli mezi sebou, aby věděli, co se kde právě děje.

Proto se pořádají pracovní setkání, z nichž velmi úspěšné a zajímavé bylo to, které se

konalo před nedávnem v Ostravě. Snad právě jeho úspěšnost vedla k uspořádání 1. Bienále s podtitulem Technické památky a konverze objektů industriální architektury 2001.

Konalo se 14. až 16. června v Praze, v místě více než symbolickém, v Ekotechnickém muzeu v Bubenči. Což je ukázkový příklad dobrého osudu technické památky, jedné z nejvýznamnějších nejen v Čechách. Bývalá čistírna odpadních vod, která v druhé polovině šedesátých dosloužila a pak zůstala (možná naštěstí) téměř zapomenuta, díky nadšencům, kteří objevili její úchvatnou stavební krásu a uvědomili si její význam, se v roce 1996 stala muzeem. Pro konání bienále nabídla nefalšované v nadzemí ještě syrové prostory (které ovšem už dnes patří mezi prestižní místa Prahy).

Bienále si dalo za cíl seznámit účastníky s aktuálními projekty a realizovanými stavbami z daného oboru. Pozvalo proto jako přednášející i posluchače památkáře, architekty, teoretiky, také zástupce měst a obcí, představitele muzeí.

Přednášky byly skutečně rozmanité: o historii péče o průmyslové objekty, o metodice jejich registrování v památkových ústavech, o objevení nových funkcí pro vysloužilé objekty, o problémech se vznikem muzeí, která mají v autentických objektech připomínat průmyslovou minulost, o přestavbách průmyslových objektů pro úplně jiné, a většinou reprezentativní účely, o trampotách soukromých vlastníků – restituentů, o akcích úspěšných i o těch, které se potýkají s rozdílnými cíli osvědčených nadšenců a byrokratických úředníků, o těch, které vstupují do novodobých dějin architektury, i o těch, které mají namále díky zoufalému nedostatku peněz ...

Vyjmenovávat jednotlivé příspěvky nemá smysl, bienále chystá jejich sborník, který by měl být distribuován nejen účastníkům, ale skutečně co nejširší veřejnosti. Neboť už z příkladů na bienále představených je zřejmé, že problém průmyslových staveb bude dále nabývat na aktuálnosti s tím, jak se bude intenzivněji měnit struktura českého hospodářství. Možná zmizí problémy větrných mlýnů a koněspřežek, ale přibudou problémy opuštěných továrních hal různé velikosti, třeba s krásnými šedovými světlíky ... A tolik muzeí, aby zaplnily všechny takové stavby, těžko může vzniknout, proto pro mnohé objekty bude nutno hledat novou funkci – a nebude přece nutné pokaždé vše vymýšlet znovu.

Nebudu vyjmenovávat jednotlivé příspěvky, snad jen jeden, který byl zcela nemístný, totiž vystoupení J. Ciglera s informací o chystané proměně holešovického pivovaru. Ne zcela pochopitelný byl také příspěvek o Sovových mlýnech, který sem snad ani typově nepatřil, vždyť Sovovy mlýny byly mlýny už dávno jen

podle jména. Za to mi tu chyběla prezentace prací (ale i metodiky) z ateliéru profesorky J. Zemánkové z Brna, která se problému proměn průmyslové architektury věnuje systematicky nejen ve vlastní práci, ale i se studenty. Připomenu aspoň dva, které byly mimořádné – skutečně oslnivá vize Železničního muzea v Praze a příkladná přestavba chrudimského cukrovaru.

K programu bienále patřila i exkurze do dvou objektů průmyslové architektury, zcela rozdílných typologicky, ale i současným stavem. Pecoldova vápenka v Radotíně očividně dožívá. O nutnosti její zachrany se mluví dlouho, v rámci přednášek byl představen studentský projekt jejího využití, ale skutečnost je velmi tristní. Účastníci exkurze mohli konstatovat, že vápenka utěšeně zarůstá a že zeleň je v tomto případě velmi agresivní; někteří dokonce měli chuť místo cesty dál si někde půjčit příslušné nářadí a aspoň trochu stavbu osvobodit. Nechce se věřit, že by objektu, který je tak významný z hlediska technologického a tak krásný svým stavebním provedením, nebylo možno dopřát aspoň tuto minimální údržbu, že by vysekání náletových keřů bylo skutečně tak drahé...

Proti tomu Hornické muzeum v Příbrami je skutečně špičkovou ukázkou dokonalého skloubení zachrany objektů, které s horlivostí souvisely, s vytvořením atraktivního muzea, které se neomezuje jen na historii hornictví, ale i na další věci, které s ním souvisejí, ať to jsou ukázky způsobu života v Březových Horách nebo ať to je unikátní expozice minerálů. A samozřejmě parní stroje, které jsou krásné vždycky, ať jsou v Příbrami nebo v Bubenči. Příkladná tu byla spolupráce s provozovatelem a příkladná je symbióza muzea a města.

Nazvat nějakou akci 1. Bienále je vždycky tak trochu sázka do loterie. Bude to skutečně ještě jednou a bude to skutečně za dva roky?

Letošní Bienále technických památek vzbudilo naději, že by tomu mělo tak být. Skutečnost České republiky dokonce vyžaduje, aby tomu tak bylo. Dvouletý termín lze považovat za dobře zvolený; na každý rok by se asi nesešlo dost kvalitních příkladů a možná by mohlo dojít i k únavě z tématu. Kromě toho dát celostátní akci dvouletý termín je sympatické i ve vztahu k regionům, pro něž zbývá dost času pro vlastní aktivity, které jsou v daném oboru nepochybně velmi důležité.

2. Bienále tedy bude v roce 2003 a už teď stojí za to se na ně připravovat. První bylo svého druhu zkouškou. Ta dopadla úspěšně. Teď jen aby na to další přišlo i více lidí – laická veřejnost tady chyběla, ani novinářů (mimo specializovaná média) nebylo moc; o bienále se skutečně vědělo málo. Což je škoda jak pro bienále, tak především pro téma samotné.

Možná právě prezentace sborníku by mohla tuto akci ještě jednou připomenout těm, co ji propásli, i těm, co o ní prostě nevěděli. Každopádně se lze těšit na červen roku 2003. Nejen pro další zprávy o Vaňkovce, o Vítkovicích a tomu podobných (jako třeba – co bude za dva roky s areálem bývalé továrny Baťa ve Zlíně?), ale i pro zprávy o problémech zatím neznámých.

*Ing. arch. Radomíra Sedláková, CSc.
ředitelka sekce architektury
Národní galerie v Praze*

OH LASY NA 1. BIENÁLE TECHNICKÝCH PAMÁTEK

VSTŘÍČ 2. BIENÁLE TECHNICKÝCH PAMÁTEK A KONVERZE OBJEKTŮ PRŮMYSLOVÉ ARCHITEKTURY.

Přímý ohlas na konání 1. Bienále je možno hodnotit alespoň z krátkých úryvků dopisů našich předních odborníků adresovaných bezprostředně po jeho skončení předsedovi ČKAIT Ing. Václavu Machovi.

„I když je velmi obtížné hodnotit akci hned po jejím skončení, rád konstatuji, že odezvy od našich účastníků jsou velice kladné. Jsem velice rád, že se tímto způsobem daří naplňovat záměry smlouvy o spolupráci, která byla slavnostně podepsána 20. 10. 2000 mezi našimi institucemi ve větrném mlýně v Ruprechtově.“
PhDr. Josef Štulc, ředitel SÚPP v Praze

„Dovolte, abych organizátorům poděkoval zvláště za to, že došlo k žádoucímu propojení odbornosti památkářské obce s výkonným potenciálem projekčních a stavebních složek. Vzájemná součinnost těchto skupin může konverzi a záchraně technických památek nepochybně účinněji napomáhat. Věřím, že byla založena nová tradice, kterou budeme na dalších ročnících bienále technických památek nejen společně rozvíjet, ale v jejich závěrech i společně uplatňovat.“

Ing. Ivo Janoušek, CSc., FEng., gen. ředitel NTM v Praze

„Vedení Sekce ochrany průmyslového dědictví při NTM v Praze konstatovalo, že 1. Bienále technických památek proběhlo po

všech stránkách velice úspěšně a splnilo své základní poslání informovat odbornou veřejnost i laické zájemce o problematice, zkušenostech, aktuálních tendencích a o nejnovějších realizacích v této oblasti.“
Prof. ing. arch. Emil Hlaváček, DrSc., předseda SOPD při NTM v Praze

„Dovolte, abych vyslovil spokojenost s průběhem tohoto celostátního semináře, jehož cílem bylo prezentovat příklady, kdy se objekty technických památek nebo průmyslové architektury po různých stavebních úpravách navrátily do života měst a obcí. Vysoká odborná úroveň přednášek reflektovala aktuální problémy technických památek a odrážela bohaté zkušenosti dotčených objektů s praktickou stránkou péče o ně. Velmi vítám Vaše aktivity směřující k zajištění péče o technické památky nebo stavby a soubory průmyslové architektury a doufám, že toto podnětné 1. Bienále bylo premiérou dalších setkání profesionálních pracovníků i fandů technických památek.“

Ing. arch. Jan Kaigl, ředitel odboru památkové péče Ministerstva kultury ČR

„Dovolte mi, abych Vám vyslovil velký obdiv k obsahu, průběhu i technickému prostředí konference, která byla velmi zajímavá a přitažlivá. Jsme mimořádně významnou historickou průmyslovou zemí, jejíž technické památky jsou dokladem velkolepé dávné aktivity a současně i smyslu pro estetické hodnoty, jež stupňují i pohledový význam technických děl. Děkuji Vám současně za přátelské pozvání, s přáním plného úspěchu do dalších let, vstříc k 2. Bienále.“

Doc. PhDr. JUDr. Dobroslav Líbal, DrSc.

*Ing. Svatopluk Zídek
člen představenstva ČKAIT
viceprezident ČSSI*

ČKAIT A BIENÁLE TECHNICKÝCH PAMÁTEK

Technické památky jsou součástí národního kulturního dědictví a komora přijala spoluúčast na jejich ochraně a popularizaci do svého programu činnosti. Protokol o spolupráci se Státním ústavem památkové péče byl podepsán ve větrném mlýně v Ruprechtově při prezentaci Halladayovy turbíny v říjnu v roce 2000. V programu prezentace činnosti komory je péče o kulturní dědictví úkolem váženým a prospěšným. Kolega Ing. Svatopluk Zídek se ujal organizace 1. Bienále technických památek s jeho známou invencí a vitalitou. Podařilo se mu maximum možného, bienále se setkal s mimořádně pozitivním ohlasem. Představenstvo komory ocenilo na svém zasedání ve Velkém Meziříčí v červnu 2001 přípravu, organizaci a průběh bienále a s uznáním vyjadřuje poděkování Ing. Svatoplukovi Zídkovi za přínos k prezentaci komory.

Představenstvo komory

SLAVNOSTNÍ PŘEDÁNÍ CERTIFIKÁTŮ O ZAVEDENÍ SYSTÉMU ŘÍZENÍ JAKOSTI DLE ISO 9002

Slavnostní atmosféra při předávání certifikátů dokladujících získání kvalifikace dle normy ČSN EN ISO 9002 pro první dvě dodavatelské firmy v kategorii malých a středních firem, které usilovaly o získání této kvalifikace zpracováním pilotních projektů systému ČKAIT, byla

Ing. Svatopluk Zídek, přednosta OK ČKAIT K. Vary, JUDr. Miroslav Müller, ředitel firmy UNITHERM s.r.o. Karlovy Vary, Ing. Milan Špička, ředitel firmy BAUSTAV s.r.o. Karlovy Vary, Ing. Vladimír Blažek, CSc., vedoucí úkolu ISO 9000 v ČKAIT, Ing. Petr Keřka, primátor města Karlovy Vary, dopravní inženýr, JUDr. Josef Pavel, hejtmán Karlovarského kraje, Ing. Vladimíra Beranová, CSc., vedoucí certifikačního orgánu VÚPS Praha

Zleva JUDr. Miroslav Müller, ředitel firmy UNITHERM s.r.o. Karlovy Vary, v zákrutu Ing. Vladimír Blažek, ČSKAIT, Ing. Petr Keřka, primátor města Karlovy Vary, JUDr. Josef Pavel, hejtman Karlovarského kraje, Ing. Vladimír Beranová, ČSK., vedoucí certifikačního orgánu VÚPS Praha

na místě. Je nutno si připomenout, že rozhodnutí rozšířit „komorový“ systém získávání kvalifikace ISO kromě projektově - inženýrských firem i na malé a střední dodavatelské firmy, padlo o celý jeden rok později, a to až v závěru roku 1999. Přesto mezi čtyřmi firmami, které se připravovaly jako smluvní partner ČSKAIT v rámci zpracování pilotních projektů a certifikát získaly, jsou od 21. 6. i dvě dodavatelské firmy. Je nutno připomenout, že i tyto dnes již certifikované firmy se v období příprav systému řízení jakosti potýkaly s běžnými ekonomickými problémy a s tím souvisejícími nutnými změnami v organizačním systému řízení firem.

Informační centrum ČSKAIT uvádí, že do června 2001 s ním uzavřelo celkem 117 firem smlouvu na zavedení systému jakosti podle ČSN EN ISO 9001/2, prostřednictvím ČSKAIT (dalších 15 firem ke stejnému datu požádalo o vystavení smlouvy). Výhodou využití systému komory je zejména úspora finančních nákladů na zavedení systému pouze za pomoci konzultanta, interního auditora komory. Přípravu si zajistí dle podkladů komory pracovníci firmy sami. Cena za audit závisí na kategorii dodavatelské firmy, to znamená na její velikosti a druhu poskytovaných činností; pohybuje se od 40 tisíc do 90 tisíc Kč, s případným navýšením dle rozsahu poskytovaných služeb a činností.

Vlastní certifikaci provádí pouze ty certifikační orgány firem, které nabídly komoře pro její členy nejvýhodnější podmínky, a to i finanční. Výhodou „komorového“ systému je i skutečnost, že součástí podkladů, které jsou firmám po podepsání smlouvy předávány, jsou příklady dokumentace systému řízení jakosti obdobně velkých firem; firem s daleko menším počtem řídících pracovníků, nežli tomu je ve velkých firmách s celostátní nebo mezinárodní působností.

Převážná většina firem, které mají s IC ČSKAIT dohodou uzavřenou smlouvu nebo ji připravují, se za-

bývá projektováním a inženýrskou činností. Pro majitele a pracovníky malých a středních dodavatelských firem máme příznivou zprávu: první dvě firmy v kategorii malých a středních dodavatelských firem, které se na základě „komorového“ systému připravovaly k získání certifikátu ISO 9002, úspěšně obstály před certifikačním orgánem (VÚPS Praha), certifikát jim byl udělen a slavnostně předán.

Materiály, které „pilotní firmy“ zpracovaly, budou, po odstranění důvěrných informací, poskytovány dalším zájemcům o certifikaci malých a středních dodavatelských firem jako podkladový materiál v souboru návodů ČSKAIT.

U příležitosti mezinárodní konference „Městské inženýrství Karlovy Vary 2001“ předala vedoucí certifikačního orgánu Výzkumného ústavu pozemních staveb v Praze Ing. Vladimír Beranová, ČSK., certifikáty ISO 9002 ředitelům karlovarských firem Baustav s.r.o. Ing. Milanu Špičkoví a Unitherm s.r.o. JUDr. Miroslavu Müllerovi.

Úspěšným ředitelům k získání kvalifikace poblahopřáli osobně hejtman karlovarského kraje JUDr. Josef Pavel, primátor města Karlovy Vary Ing. Petr Keřka a garant úkolu ČSKAIT Ing. Vladimír Blažek, ČSK.

Zájemci o vstup do programu systému jakosti ČSKAIT ISO z řad malých a středních firem projektově inženýrských i dodavatelských, se mohou přihlásit písemně, faxem nebo e-mailem na adresu:

Informační centrum ČSKAIT s.r.o.
provozovna HK
Jižní 870
500 03 Hradec Králové
E-mail: ckaithk@serverhk.czcom.cz
Fax: 049/ 55 45 307
Tel.: 049/ 54 10 590

Jako doklady pro možnost vystavení návrhu smlouvy s IC ČSKAIT je nutno zaslat na výše uvedenou adresu:

- kopii živnostenského listu
- kopii výpisu z obchodního rejstříku
- kopii osvědčení o autorizaci

Případné další informace je možno získat u Ing. Františka Bartoně v úřední dny IC ČSKAIT Hradec Králové, kterými jsou pondělí a středa.

Ing. Svatopluk Zidek
člen představenstva ČSKAIT
viceprezident ČSSI

SPOLUPRÁCE S MOSKEVSKÝMI STAVBAŘI SE KONKRETIZUJE A PROHLUBUJE

Po dvou letech od podpisu smlouvy o spolupráci mezi ČSKAIT, ČSSI a Komplexem architektury, stavebnictví, rozvoje a rekonstrukce města Moskvy se uskutečnila reciproční pracovní návštěva moskevské delegace v Praze. Oběma našim profesním organizacím se úspěšně daří po dobu své existence vyvíjet se politickým střetům. V souvislosti s touto strategií usilujeme i o spolupráci na co nejširší úrovni. Můžeme konstatovat, že mezinárodní spolupráce se rozvíjí úspěšně zejména s našimi nejbližšími sousedy, a to jak v rámci Visegrádské čtyřky, tak i s kolegy z Rakouska, Bavorska, Sasky i Hesenska. Příznivě hodnotíme i spolupráci s profesními organizacemi Velké Británie, Spojených států a dnes již také s pobaltskými republikami. První kontakty jsme navázali i se Slovinci a Chorvaty. Znovu jsme se ale přesvědčili, jako ostatně mnozí naši obchodníci, co znamená přerušit kontakty na dobu téměř deseti let, jak se stalo i v případě nás a našich ruských kolegů. Obnova spolupráce je vskutku dosti náročná, i když jsme zvolili jednodušší cestu a snažíme se rozvíjet spolupráci s moskevskými kolegy – tudíž se subjektem přibližně stejně velkým, jako jsme my. Hlavním cílem návštěvy bylo stanovení nových úkolů při oboustranně výhodné spolupráci našich institucí pro další období a spolupráci dále rozšířit o konkrétní úkoly. V současnosti se omezujeme pouze na výměnu dokumentů a tiskových materiálů. V průběhu návštěvy přijali pětičlennou delegaci, v jejímž čele byl akademik Jurij P. Grigorijev, hlavní architekt města Moskvy a první náměstek předsedy Moskomarchitektury, přední představitel naší odborné veřejnosti – předseda ČSKAIT Ing. Václav Mach, prezident ČSSI doc. Ing. Miloslav Pavlík, ČSK., generální ředitel SPS Ing. Miloslav Mašek, ČSK., děkan Stavební fakulty ČVUT doc. Ing. Ladislav Lamboj, ČSK., ing. arch. Petr Durdík, vedoucí úseku územně plánovací koncepce Útvaru rozvoje hlavního města Prahy i představitel stavebních dodavatelských firem – PSJ Jihlava a výrobců stavebních materiálů – firmy Lasselsberger (HOB + CHKZ). Členové moskevské delegace se zúčastnili jako hosté rovněž řádného zasedání prezidia ČSSI. Výsledkem intenzivního jednání se stal závěrečný protokol, jehož znění Vám v plném rozsahu předkládáme.

Ing. Svatopluk Zidek
člen představenstva ČSKAIT
viceprezident ČSSI

Závěrečný protokol

Témata stanovená pro další spolupráci Komplexu architektury, stavebnictví, rozvoje a rekonstrukce města Moskvy – vlády města Moskvy s Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků a Českým svazem stavebních inženýrů.

Ve dnech 30. května – 3. června 2001 se uskutečnila v Praze na základě pozvání České komory autorizovaných inženýrů a techniků (dále ČKAIT) a Českého svazu stavebních inženýrů (dále ČSSI) reciproční návštěva delegace Komplexu architektury, stavebnictví, rozvoje a rekonstrukce města Moskvy – vlády města Moskvy (dále KASRR).

Delegaci KASRR tvořili:

J. P. Grigorijev
vedoucí delegace, první náměstek předsedy Moskomarchitektury
A. N. Dmitrijev
vedoucí oddělení vědecko-technické politiky KASRR
V. I. Marčenko
vedoucí oddělení prvního náměstka premiéra města Moskvy

Přijeti se účastnili:

představitel ČKAIT

Václav Mach
předseda ČKAIT
Jiří Plíčka
vedoucí oddělení zahraničních vztahů ČKAIT,
člen představenstva ČKAIT
Lenka Zimová
ředitelka kanceláře ČKAIT

představitel ČSSI:

Miroslav Pavlík
prezident ČSSI
Svatopluk Zidek
viceprezident ČSSI, člen představenstva ČKAIT
Vladimír Sklenář
ředitel kanceláře ČSSI

V průběhu jednání byly posuzovány různé náměty pro další spolupráci smluvních partnerů. Za významné rozšíření možné spolupráce mezi Moskvou a Českou republikou pokládáme zejména zprostředkování nových kontaktů pro moskevskou delegaci, zejména s generálním ředitelem Svazu podnikatelů ve stavebnictví Miloslavem Maškem, ale i s nejvýznamnějším českým a významným evropským výrobcem stavební keramiky, jmenovitě s ředitelem marketingu firmy LASSELSBERGER, Jaroslavem Systlem – (Keramik Horní Bříza & Chlumčanské keramické závody).

Bylo dohodnuto, že další spolupráce KASRR, ČKAIT a ČSSI bude věnována následujícím tématům:

1. Rekonstrukce – regenerace panelových obytných domů.
2. Systémy řízení jakosti ve stavebnictví na základě standardů norem ISO 9000.
3. Energetické úspory ve stavebnictví – levné domy (komunální výstavba) s ekonomickou spotřebou energie.
4. Certifikace inženýrů a stavebních projektantů, společně s moskevským oddělením ruské společnosti stavebních inženýrů – Moscertifikace.
5. Dodávky stavebních materiálů pro dokončovací práce českých výrobců, s následnou certifikací při využití vzájemných zkušeností pro možnost jejich užití při výstavbě v Moskvě.
6. Uspořádání mezinárodní konference v Karlových Varech s tematikou uskutečňování investiční činnosti na území České republiky, v termínu leden – květen 2002.

Závěrečný protokol je vyhotoven ve 3 stejnopisech v jazyce ruském a ve 3 stejnopisech v jazyce českém, z nichž obdrží každá ze smluvních stran jedno vyhotovení v jazyce ruském a jedno v jazyce českém.

V Karlových Varech dne: 21. 6. 2001

V Praze dne: 20. 6. 2001

Miroslav Pavlík
prezident ČSSI

Václav Mach
předseda ČKAIT

Jurij P. Grigorijev
první náměstek
předsedy Moskomarchitektury

v projekci jako statik a odborník na zakládání staveb a jako asistent vedoucího se účastnil stavby Ministerstva železnic v Praze.

Když se v roce 1933 stal členem Inženýrské komory civilních techniků, odešel na Moravu a začal samostatně podnikat v Uherském Brodě a okolí.

Jeho celoživotními obory byly mosty a inženýrské konstrukce, statika a dynamika staveb a dopravní stavby.

Jeho firma stavěla hlavně hospodářské a průmyslové objekty (z té doby je nejvýznamnější komplex budov České zbrojovky v Uherském Brodě), obilná síla, mosty a silnice (nejzajímavější jsou svými originálními trasami silnice Uherský Brod – Starý Hrozenkov, silnice přes Buchlovské kopce a silnice ze Štítné přes Vlárský průsmyk na Slovensko), přičemž některé jím navržené trasy jsou realizovány až nyní. Mimo tyto stěžejní stavby projektoval a stavěl vily a rodinné domy.

Stavěl také nové kostely, prováděl jejich rekonstrukci a statické zajištění. Navrhl mimo jiné statické zajištění vážně poškozené baziliky na Velehradě. Že byl uznávaným a známým odborníkem je vidět také z toho, že jeho názor si v průběhu roku 1995 několikrát vyžádal investor stavby nového kostela v Luhačovicích.

Jako odborník v tomto období dokázal prosadit změnu celé řady stavebních předpisů a norem. Zároveň pomáhal jiným firmám navrhováním statického řešení staveb nebo investorům jako stavební dozor a posuzovatel kvality projektu či prováděné práce. Jako zajímavost z tohoto období je možno uvést, že měl odborný dozor nad prováděním stavby Společenského domu v Luhačovicích a provedl mimo jiné také vytyčení celé stavby nové lázeňské kolonády, která je kruhovým obloukem o velkém poloměru se středem hluboko v kopci úzkého údolí, které ji lemuje.

Po horečné činnosti a obrovském množství práce v poválečném období byla jeho firma v roce 1948 znárodněna a Ing. Renner se stává zaměstnancem Pozemních staveb Uherský Brod, později PS Gottwaldov (Zlín). V tomto podniku, který vznikl z jeho firmy, pracoval v projekci jako hlavní specialista na statiku, konstrukci a zakládání budov až do svého odchodu do důchodu v roce 1968.

Jako zaměstnanec projekce Pozemních staveb Gottwaldov navrhoval jako statik celou řadu obytných věžových domů ve Zlíně, bytové domy po celé republice, průmyslové objekty (nejzajímavější byly budovy pro koželužny a obuvnický průmysl), mosty, ale také školy. Zásadním způsobem zasáhl do návrhu řešení budovy Divadla pracujících v Gottwaldově, dnes Městského divadla Zlín.

Odchodem do důchodu jeho zaujetí pro stavbu nekončí. Pracoval pro firmu ORGREZ Praha, kde se přes deset let zabýval statický-

ROZLOUČENÍ

Ing. Jaroslav Renner

čestný člen České komory
autorizovaných inženýrů a techniků

Dne 10. července 2001 skončil dlouhý život Ing. Jaroslava Rennera, člověka, který celý svůj život zasvětil stavebnictví.

22. února 2001 oslavil v plné svěžesti 100 let od svého narození. Byl nesmírně poctěn návštěvou Ing. Václava Macha, předsedy ČKAIT, a Ing. Matyldy Dufkové, přednostky ČKAIT Oblasti Zlín, kteří mu osobně předali gratulaci ČKAIT k jeho životnímu jubileu.

Při oslavě svých stých narozenin udivoval

všechny svou vitalitou a duševní svěžestí, nikdo však netušil, že se jeho život blíží ke konci. Narodil se 22. února 1901 v Uherském Brodě. Absolvoval Reálné gymnázium v Uherském Brodě a ČVUT v Praze. Jeho první zaměstnání bylo v ČKD Praha, kde pracoval

mi problémy poruch staveb elektráren. Poté byl zaměstnancem Geologického průzkumu Rýmařov, který se mimo jiné zabýval záchranou památkově chráněných objektů v celé republice; Ing. Renner zde opět navrhoval statické zajištění a odstraňování poruch historických objektů, kde vymyslel celou řadu originálních řešení.

Jako zkušený projektant napsal a do tisku připravil rozsáhlou dvoudílnou příručku „Praktická statika“ s grafy a tabulkami.

V plné pracovní aktivitě vytrval až do svých 85 let. Ani nadále však nepřestal sledovat všechno nové ve stavebnictví. V poslední době byl velmi zaujat přestavbou areálu v Praze na Smíchově a těšil se, že se na „Zlatého Anděla“ ještě přijede podívat.

Práce pro něho byla tou nejmilejší činností, pro kterou byl ochoten obětovat vše a která ho udržovala v obdivuhodné duševní svěžesti až do konce jeho dnů.

Čest jeho památce.

Česká komora autorizovaných
inženýrů a techniků,
OK ČKAIT Zlín

Ing. Jan Turek

předseda dozorčí rady
České komory
autorizovaných inženýrů a techniků

S hlubokým zármutkem se loučíme s předsedou dozorčí rady České komory autorizovaných inženýrů a techniků, inženýrem Janem Turkem, který opustil naše řady po těžké nemoci 19. srpna 2001 ve věku nedožitých 67 let.

Ing. Jan Turek, autorizovaný inženýr pro vodohospodářské stavby, byl členem komory od roku 1995 a do funkce předsedy dozorčí rady ČKAIT byl zvolen v roce 1999. Tuto funkci vykonával vzdor těžké nemoci až do konce svého života. Byl důsledným, korektním a obětavým funkcionářem komory, oblíbeným pro poctivost v práci a smysl pro spravedlnost. Když na zasedání představenstva komory v Jihlavě v roce 1999 oznámil, že musí podstoupit lékařská vyšetření pro podezření z těž-

ké nemoci, zněla pro nás tato zpráva neuvěřitelně. Všichni jsme sledovali jeho statečný zápas s nemocí a doufali, že vzhledem k léčbě nastoupené v počátku nemoci, bude nebezpečí překonáno. Očekávání se nenaplnilo.

Kolega Ing. Jan Turek absolvoval gymnázium ve Znojmě a v roce 1957 ukončil studia na Českém vysokém učení technickém v Praze, obor vodohospodářské stavby. Ušlechtilost jeho osobnosti dokládají jeho hlavní záliby - skauting, Sokol, tenis, hra na klavír a šachy: V nich vynikl natolik, že byl v době studia ve Znojmě soupeřem Vlastimila Horta, pozdějšího šachového velmistra.

Jeho odbornou specializací bylo vodní hospodářství strojírenských závodů. Zpracoval projekty vodohospodářských souborů, včetně čištění průmyslových odpadních vod a použití nových technologií a aparátů pro Adamovské strojírný, ZKL Brno, Teslu Rožnov, Akumu Mladá Boleslav, Povážské strojírný, LIAZ Mnichovo Hradiště a řadu dalších.

Jako vynikající specialista ve svém oboru byl vyslán v letech 1962 až 1965 k řešení staveb vodního hospodářství strojírenských závodů do Egypta.

Od roku 1978 působil jako soudní znalec a po roce 1990 založil vlastní projektovou kancelář, která působí doposud. Starost o existenci a pokračování firmy ho tížila až do jeho posledních dnů.

Byl znám praktickým přístupem k realizovatelným projektovým řešením, protože v průběhu praxe působil několik let jako technický náměstek a vedoucí stavební správy u akciové společnosti Stavební podnik Břeclav.

Mezeru, která odchodem Ing. Jana Turka vznikla v řadách funkcionářů komory, budeme dlouho pociťovat, nicméně se skláníme před neúprosností osudu.

Všichni, kdo jsme ho znali, si uchováme na kolegu Jana Turka vlastní upřímnou vzpomínku.

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků vyjadřuje úctu a dík za jeho příspěvek k dobrému jménu komory a hlubokou lítost nad jeho odchodem.

Představenstvo ČKAIT

KONKURENČNÍ DOLOŽKA V PRACOVNÍ SMLOUVĚ

Konkurenční doložku upravuje v ustanovení § 29 odst. 2 Zákoník práce č. 65/1965 Sb., ve znění pozdějších změn a doplňků. Toto ustanovení bylo začleněno do zákoníku práce novelou zákona, a to zák. č. 155/2000 Sb., s účinností od 1. 1. 2001.

S konkurenční doložkou v pracovních smlouvách jsme se mohli v některých případech

setkat před účinností novely Zákoníku práce. V minulosti však bylo spornou otázkou sjednání konkurenční doložky v pracovní smlouvě i pro období po skončení pracovního poměru. V této věci probíhaly soudní spory mezi zaměstnavateli a bývalými zaměstnanci, kteří porušili ujednání obsažené v pracovní smlouvě s hrozbou smluvní pokuty, které bylo sjednáno na ochranu zaměstnavatele, a nastoupili do zaměstnání u konkurenčního podniku před vypršením sjednané doby. Soudy různých stupňů rozhodovaly v průběhu doby protikladně, až teprve v nálezů Ústavního soudu ČR byl vyjádřen právní názor, že ujednání konkurenční doložky v pracovní smlouvě právní řád ČR připouští. Soud však současně konstatoval, že obsah konkurenční doložky je třeba hodnotit v každém jednotlivém případě individuálně. Spory o přípustnost konkurenční doložky odstranila definitivně až novela zákoníku práce zmíněným ustanovením § 29 odst. 2.

Účelem sjednání konkurenční doložky v pracovní smlouvě je zabránit úniku důležitých informací z podniku zaměstnavatele a jejich využití pro zaměstnance samotného při výkonu jeho podnikatelské činnosti nebo pro jiného zaměstnavatele, který podniká ve stejném předmětu podnikání, a to v době, kdy pracovní poměr zaměstnance skončil.

Je nutno si uvědomit, že jednání zaměstnanců, kteří zcizí obchodní tajemství nebo know-how svého zaměstnavatele a následně jich využijí ve svůj prospěch, je jednáním porušujícím pravidla hospodářské soutěže. Konkurenční doložka je právním institutem na ochranu práv k nehmotným statkům zaměstnavatele, který na druhé straně omezuje zaměstnance v jeho právech. Takové omezení práv zaměstnance není protizákonné, pokud je přiměřené, není jej zneužito na újmu práv druhých a není v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy, jak vyplývá z Listiny občanských práv a svobod.

Citované ustanovení § 29 odst. 2 Zákoníku práce připouští, aby si účastníci pracovní smlouvy písemně dohodli, že zaměstnanec nesmí po stanovenou dobu, nejdéle však jeden rok po skončení pracovního poměru, vykonávat pro jiného zaměstnavatele nebo na vlastní účet činnost, která byla předmětem zaměstnavatele, nebo jinou činnost, která by měla soutěžní povahu vůči podnikání zaměstnavatele, a to za podmínek, za nichž to lze od zaměstnance spravedlivě požadovat; za porušení takového závazku může být sjednána přiměřená smluvní pokuta. Konkurenční doložka odporující uvedeným podmínkám je neplatná.

Konkurenční doložka upravuje právní poměr mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem po skončení pracovního poměru. Ujednání konkurenční doložky v pracovní smlouvě však musí odpovídat podmínkám stanoveným Zákoníkem práce. Jakmile konkurenční doložka odporuje podmínkám stanoveným zákonem, spojuje zákon s takovou skutečností neplatnost ujednání konkurenční doložky.

Mimořádnou pozornost je třeba věnovat zásadě výslovně vyjádřené v zákoně. Konkurenční

doložku lze totiž sjednat jen za podmínek, za nichž to lze od zaměstnance spravedlivě požadovat. Z uvedeného nepřímo vyplývá, že konkurenční doložka by měla být sjednávána s těmi zaměstnanci, kteří přicházejí při výkonu práce do styku s důležitými informacemi a skutečnostmi, které tvoří zejména obchodní tajemství zaměstnavatele. Jedná se především o zaměstnance ve vedoucích pozicích nebo o zaměstnance, kteří pracují na důležitých výzkumných nebo vývojových úkolech, u nichž hrozí nebezpečí, že po skončení pracovního poměru u zaměstnavatele využijí informací a dosažených výsledků pro sebe či pro jiného zaměstnavatele. Jejich podnikání by tak mohlo mít charakter nekalé soutěže.

Při sjednávání konkurenční doložky je nutno přihlížet i k zájmům zaměstnance, který po skončení pracovního poměru musí mít zachovanou možnost získat obživu v jiném zaměstnání nebo v samostatném podnikání, s ohledem na jeho odbornou kvalifikaci. V žádném případě konkurenční doložka nesmí nad míru omezit práva zaměstnance nebo jej jakýmkoliv způsobem diskriminovat.

Podmínky sjednané konkurenční doložkou mohou v některých případech výrazně omezit zaměstnance ve volbě dalšího zaměstnání nebo ve volbě jeho podnikání. V této souvislosti se vyskytl právní názor, že zákaz činnosti by měl být kompenzován poskytnutím odškodného zaměstnanci za předpokladu, že po určitou dobu nebude moci pracovat ani podnikat ve své profesi. Odškodné jako finanční kompenzace tohoto omezení může být často jediným zdrojem příjmu v dané době. Toto řešení by však ochranu práv zaměstnavatele posouvalo do jiné roviny a znevýhodňovalo všechny malé podnikatele.

V souvislosti s konkurenční doložkou umožňuje právní úprava Zákoníku práce sjednat k zajištění závazku zaměstnance přiměřenou smluvní pokutu. Zákon neuvádí žádná kritéria pro přiměřenost smluvní pokuty. Proto bude třeba posuzovat její přiměřenost s ohledem na délku trvání a rozsah zákazu činnosti, pravděpodobně i s ohledem na výši mzdy zaměstnance a jiné okolnosti konkrétního případu. Vzhledem k tomu, že zákon nestanoví kritéria pro přiměřenost smluvní pokuty, bude otázkou rozhodování soudů, do jaké výše bude smluvní pokuta považována za přiměřenou.

Konkurenční doložka může mít celou řadu podob, a proto nemůže být posuzována pouze dle svého obsahu. V každém jednotlivém případě bude nutné zabývat se všemi souvisejícími okolnostmi.

Nová právní úprava, ačkoliv odstranila pochybnosti o přípustnosti sjednání konkurenční doložky v pracovní smlouvě, vykazuje určité nedostatky. Tyto nedostatky budou muset být v průběhu doby odstraněny rozhodováním soudů.

*JUDr. Jarmila Kondelíková
advokátka*

AUTORSKÁ ODMĚNA

POSOUZENÍ POVINNOSTI PLATIT AUTORSKOU ODMĚNU V SOUVISLOSTI S ROZMNOŽOVÁNÍM DÍLA PRO OSOBNÍ POTŘEBU V RÁMCI PODNIKATELSKÉ ČINNOSTI

Ve shora uvedené věci si dovoluji předložit následující vyjádření:

Právo autora díla na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu je zakotveno v ustanovení § 25 a násl. zákona č. 121/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „autorský zákon“) a týká se, kromě jiného, i děl, která lze rozmnožovat pro osobní potřebu na podkladě tiskového nebo grafického vyjádření jejich přenesením pomocí přístroje k zhotovování tiskových rozmnoženin na papír nebo podobný podklad. Okruh osob povinných platit odměnu je definován v ustanovení § 25 odst. 2 tohoto předpisu takto:

- a) výrobce nebo dovozce přístrojů k zhotovování rozmnoženin zvukových nebo zvukově obrazových záznamů,
  - b) výrobce nebo dovozce přístrojů k zhotovování tiskových rozmnoženin,
  - c) výrobce nebo dovozce nenahraných nosičů zvukových a zvukově obrazových záznamů,
  - d) dopravce nebo zaslátel namísto osoby povinné podle písmen a) až c), pokud na písemnou výzvu příslušného kolektivního správce bez zbytečného odkladu nesdělí údaje potřebné pro určení totožnosti dovozce či výrobce,
  - e) poskytovatel rozmnožovacích služeb za úplaty, pokud jde o tiskové rozmnoženiny; poskytovatelem rozmnožovacích služeb za úplatu je i ten, kdo za úplatu zpřístupní přístroj k zhotovování tiskových rozmnoženin.
- Podle ustanovení § 25 odst. 3 autorského zákona odměna, kterou jsou povinny platit shora uvedené osoby v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu, přísluší při dovozu nebo při prvním prodeji:

- a) přístroje k zhotovení rozmnoženin zvukových nebo zvukově obrazových záznamů
- b) přístroje k zhotovení tiskových rozmnoženin
- c) nenahraných nosičů zvukových nebo zvukově obrazových záznamů.

Výluky z práva autora na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu jsou zakotveny v ustanovení § 25 odst. 7 autorského zákona. Kromě jiného se tak odměna neplatí z přístrojů a nenahraných nosičů, budou-li v tuzemsku použity jen k provozní potřebě osob při jejich vlastním podnikání.

Právo autora díla na shora uvedenou odměnu je, ve smyslu ustanovení § 96 a násl. shora uvedeného právního předpisu, právem povinně kolektivně spravovaným.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti lze ve věci odvodit odůvodněný závěr, že při zhotovování rozmnoženin tiskového díla pro osobní potřebu v rámci provozní potřeby při podnikání určitého subjektu, nikoliv však formou poskytování rozmnožovacích služeb za úplatu nebo zpřístupňováním přístroje k zhotovování tiskových rozmnoženin za úplatu, nevzniká takovému subjektu povinnost platit autorovi díla odměnu za zhotovení rozmnoženiny díla pro osobní potřebu (a to ani prostřednictvím kolektivního správce). Tomuto závěru by pak odpovídalo i telefonické vyjádření příslušné úřednice Ministerstva kultury České republiky, oddělení autorského práva.

Pokud by ovšem do práv autora dle příslušných ustanovení autorského zákona bylo při provozování podnikatelské činnosti určitého subjektu zasahováno jiným, než shora uvedeným způsobem, nelze vyloučit nutnost placení odměny, či jiných plnění dle autorského zákona v této souvislosti, či event. plnění jiných povinností např. i vůči kolektivnímu správci.

*JUDr. Jarmila Kondelíková
advokátka*

NOVELIZACE ŽIVNOSTENSKÉHO ZÁKONA A OBCHODNÍHO ZÁKONÍKU

V Základní knižnici ČKAIT (ediční řada A) vyšla v roce 1999 publikace „Autorizovaný inženýr a technik v procesu výstavby“. Po jejím vydání byl živnostenský zákon několikrát novelizován. Všichni členové ČKAIT obdrželi v roce 2000 publikaci ČKAIT „Úplné znění živnostenského zákona po novele s komentářem“ (novela – z. č. 365/1999 Sb.). O všech dalších novelách byly autorizované osoby informovány v člancích, které vyšly v Z + i a Stavebních listech. Mezitím byla přijata také rozsáhlá novela Obchodního zákoníku (z. č. 370/2000 Sb.), kterou se mění a doplňuje zákon 513/1991 Sb.

Uvedené novely mění některé články z publikace „Autorizovaný inženýr a technik v procesu výstavby“, zejména v kapitole 3, Výkon činnosti autorizované osoby. Ve vložení Příloze Z + i ČKAIT jsou všechny tyto změny shrnuty a podán jejich výklad. Změny v živnostenském zákoně zpracovala Ing. Danka Makalová ze živnostenského odboru

Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. Výklad k článkům Obchodního zákoníku, které se týkají činnosti autorizovaných osob, připravil JUDr. Libor Vaňous, spolupracovník státního soudu ČKAIT.

V pasážích ze živnostenského zákona jsou zopakovány jednotlivé živnosti řemeslné, vázané a volné, které se týkají stavebnictví. U všech je uvedena jejich obsahová náplň, jak ji stanovuje nařízení vlády č. 469/2000 Sb. Jsou zde nově komentovány pojmy ze živnostenského zákona jako bezúhonnost, všeobecné a zvláštní podmínky provozování živnosti, živnostenské oprávnění, odpovědný zástupce (zejména jeho povinnosti), provozovna, obchodní firma atd.

Ve výkladu novely Obchodního zákoníku č. 370/2000 Sb., jsou, mimo jiné, zdůrazněny povinnosti podnikatele zapsaného v obchodním rejstříku (OR) a podnikatele – fyzické osoby, který není zapsán v OR. Je zde podán výklad o povinnosti činit právní úkony pod svou obchodní firmou u podnikatele zapsaného v OR a právu používat vedle svého jména a příjmení dodatek odlišující osobu podnikatele nebo druh podnikání fyzické osoby nezapsané v OR. Další část je věnována oddílům Obchodního zákoníku, které doznaly výraznějších změn, zejména ustanovením o obchodních společnostech a dále pak ustanovením o jednotlivých smluvních typech. Závěrem je zmíněno několik důležitých přechodných ustanovení.

Věřím, že všichni přivítáte shrnutí nejdůležitějších změn ve dvou základních zákonech, které se týkají našeho podnikání jako autorizovaných osob.

Ing. Bohumil Rusek
místopředseda ČKAIT

IRSKO – MOŽNOST AKTIVIT

Irsko prožívá velký stavební boom. Kromě již prováděných staveb se připravuje výstavba dalších částí dálnic, metra v Dublinu a mnoho dalších akcí.

Nabízí se zde možnosti pracovních příležitostí jak pro jednotlivé stavební inženýry, tak i zakázky pro stavební firmy. Nic však není tak jednoduché, jak by se na první pohled mohlo zdát.

Pro jednotlivce lze podle informace z irského velvyslanectví použít následující postup: Čeští občané, kteří mají zájem o práci v Irsku, musí obdržet před svým odjezdem do Irsku pracovní povolení, které vydává Ministerstvo práce v Dublinu. O takové povolení může požádat pouze irský zaměstnavatel přímo v Irsku. Zájemci mají dvě možnosti jak povolení získat. Jednou z nich je kontaktovat personální agenturu, která se zabývá zprostředkováním práce v Irsku, druhou je přímý kontakt irského

zaměstnavatele přes internet. Důležité je, že stavební inženýři, architekti, stavební technici, stavební technický dozor a urbanisté mohou povolení získat přímo na Velvyslanectví Irska v České republice, Tržiště 13, Praha 1. Adresy personálních agentur v ČR i webové stránky nabídek pracovních míst v Irsku jsou k dispozici na velvyslanectví, které serióznost agentur pochopitelně negarantuje.

Připomínám dále, že naši stavební inženýři se mohou stát členy IEI (The Irish Eng. Institution). Podmínkou je skutečnost, že absolvovali vysokou školu, která má akreditaci FEANI, což naše stavební fakulty splňují.

Autorizovanými (chartered) inženýry se mohou stát až po 4letém členství v IEI a složení příslušné zkoušky.

Při zadávání zakázek firmám požaduje Irská strana obvykle zajištění úvěru ve výši cca 25% nákladů akce, což značně komplikuje možnosti našich dodavatelů.

Upozorňujeme stavební firmy na možnost získání Podpůrného dopisu, ve kterém by Svaz podnikatelů ve stavebnictví potvrdil firmě, která je jeho členem, její aktuální situaci, a ČKAIT by doložila, že firma je po odborné stránce zajištěna autorizovanými osobami, včetně doložení jejich seznamu, funkce, čísla autorizace a data udělení. Ze zkušenosti víme, že takový typ podpůrného dopisu bývá vyžadován a může mít svou váhu jak v tendru, tak i při sjednávání pojištění, a to tím spíše, že SPS i ČKAIT jsou dlouhodobými řádnými členy Evropských organizací.

Ing. Jiří Plíčka, CSc.
člen představenstva ČKAIT
pověřený zahraniční činností

INFRASTRUKTURA V PROJEKTOVÁNÍ MĚST

Je nesporným faktem, že zejména v zahraničí prestiž mezinárodní konference „Městské

Přátelské setkání zahraničních delegací s představiteli ČKAIT, ČSSI a představiteli města Karlovy Vary v předvečer konání konference

inženýrství Karlovy Vary“ díky zvyšující se úrovni přednášek, neustále roste. 22. 6. 2001 se konal již šestý ročník.

Vzhledem ke skutečnosti, že spokojení zahraniční účastníci tvořili na konferenci téměř většinu, pokládám za velice užitečné seznámit Vás, čtenáře Z + i, minimálně s jedním příspěvkem, který by neměl zapadnout, ale **alarmovat nás stavaře (bohudík), ale i naše politiky (bohužel) před skutečností, která očekává naši společnost po vstupu do EU. I když vyjednané tzv. přechodné období k naplnění požadavků na ochranu životního prostředí je relativně dlouhé, zůstává z hlediska nároků na finance, a to zejména rozpočtové, neúprosné. Směrnice 91/271 EHS o úpravách komunálních vod je jednou ze závazných platných směrnic EU, stejně tak i Rámcová směrnice EU o vodě, která vstoupila v platnost 31. 12. 2000.**

Vážným zájemcům o informace z konference mohu sdělit, že veškeré přednesené příspěvky jsou obsaženy ve sborníku přednášek, a to jak v české, tak německé verzi. Sborník je možno získat za režijní cenu (v omezeném počtu) v OK ČKAIT Karlovy Vary.

Pro mnohé z nás bude jistě zajímavé i zjištění, že EU jako instituce nebere vynucování svých požadavků na lehkou váhu, a že **proti některým členským zemím byly počátkem dubna tohoto roku zavedeny právní kroky s ohledem na nerealizování směrnice „Komunální odpadní vody“.** Německo (to je pro mnohé z nás vskutku velké překvapení), Francie a Anglie dostanou již druhé napomenutí a na Španělsko bude podána žaloba u Evropského soudního dvora.

Tyto informace pokládám za tak důležité, že příspěvek autorky paní Dr.-Ing. Gundely Metz předkládám Vám, čtenářům Z + i, v plném znění – pouze vynechávám velice vlnivé pozdravné oslovení pořadatelů mezinárodní konference.

Ing. Svatopluk Zídek
člen představenstva ČKAIT
viceprezident ČSSI

NÁKLADY A HOSPODÁRNOST VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO SE ZVLÁŠTNÍM ZŘETELEM NA VÝCHODONĚMECKÉ ZEMĚ A SVOBODNÝ STÁT SASKO

Ve svém příspěvku bych se chtěla zmínit o některých problémech **infrastruktury při projektování měst nebo také při řešení městského prostředí**. To se týká stejnou měrou práce inženýrů i architektů. Vedle některých zásadních úvah bych zde chtěla pohovořit zejména o situaci v Sasku.

Já sama pracuji už téměř 30 let v oblasti zásobování vodou a likvidace odpadních vod. Hlavní oblastí činnosti mé inženýrské kanceláře – Dresdner Wasserreinigungsgesellschaft GmbH – je za 11 let její existence stále ještě ochrana životního prostředí a zásobování sídel vodou s **těžištěm v úpravě odpadních vod**. Dovolte mi proto, abych i s ohledem na téma „Městské inženýrství“ ozřejmila obsah přednášky na příkladu likvidace odpadních vod.

Na význam **infrastruktury jako předpokladu** zdravého ekonomického vývoje a jako základu vysoké kvality života nemusím zvlášť poukazovat. To je nesporné. Ale dá se tento předpoklad vždy realizovat a financovat v požadovaném měřítku? Myslím, že prostor pro tyto otázky je v první řadě určen náklady, finančními možnostmi a hospodárností takových opatření. Rámcové finanční podmínky jsou zde měřítkem všeho. Chtěla bych Vám s pomocí několika čísel z východního Německa ukázat, jaké enormní výdaje jsou potřeba k vybudování fungující infrastruktury. Vysoké výdaje směřující do tohoto sektoru dokazují, že si politici tuto odpovědnost uvědomují. Teprve nedávno, v dubnu tohoto roku, podepsal pan Michael Barnier jako kompetentní člen **komise EU pro regionální politiku** program, který má zlepšit dopravní infrastrukturu v německých regionech. Prostředky, které mají být na tento program v období let 2000 až 2006 vynaloženy, se pohybují kolem 3,2 miliard EUR. Přednostním cílem programu je podpora nejdůležitějších záměrů na **vybudování dopravní infrastruktury ve východoněmeckých zemích**. Má se vybudovat 232 km silnic a 18 km kolejových tratí, rekonstruovat 214 km kolejových tratí a obnovit 15 km vodních cest. Přibližně polovina peněz má pocházet ze Strukturálního fondu EU. Veřejný sektor dodá 1,2 miliardy EUR a cca 400 miliónů EUR přispějí soukromí investoři. Německé spolkové ministerstvo stavebnictví přislíbilo pro investice do infrastruktury v příštích třech letech navíc 11 miliard DM. To ukazuje, jaké enormní prostředky jsou potřeba pro obnovu pouze části

infrastruktury. Také to však ukazuje, že v případě akcí financovaných zcela nebo částečně z veřejných prostředků se v mnohých případech spolu s členskými zeměmi posadí ke stolu i EU a kontroluje přidělování a využití svých prostředků.

Pro svobodný stát Sasko vypadá schéma infrastruktury takto: **Rozpočet svobodného státu Sasko** má na léta 2001/2002 roční objem cca 31 miliard DM. Na zemské stavby bude v těchto dvou letech vydáno každý rok přes 1 miliardu DM. Mimo to bude svobodný stát podporovat různé investice částkou přes 7 miliard DM. To jsou tedy **celkové výdaje** na investice ve výši cca **8,5 miliard DM ročně**. Tyto investice jdou do dílčích oblastí infrastruktury, jako např. do nemocnic, vzdělání, osobní dopravy, zemědělství, technologií, ale přednostně také do bytové výstavby, urbanismu, stavby silnic, zásobování vodou a likvidace odpadních vod, zátěží z minulosti a odpadů.

Jak to vypadá u jednoho z odvětví **infrastruktury, u likvidace odpadních vod**?

Podle zprávy Institutu německého hospodářství se od roku 1991 do **likvidace odpadních vod** na východě Německa investovalo cca 19 miliard DM. Z toho obce a účelové svazy dodaly cca 15 miliard a 4 miliardy DM přišly od soukromých firem, které se podílely na veřejných projektech likvidace odpadních vod (podle Svazu soukromých firem pro likvidaci odpadních vod). Ve svobodném státu Sasko činily investice do subvencovaných projektů likvidace odpadních vod v období 1991 až 1999 cca 9 miliard DM. Kromě toho ještě existují investice v této oblasti, které zde nejsou zachyceny, protože byly vybudovány bez příspěvku státu. A stále ještě existuje velká potřeba investic v této oblasti.

Jaké jsou důvody?

1. Je nutný další rozvoj těchto zařízení.

Doposud bylo nově postaveno nebo rekonstruováno 585 čističek odpadních vod všech velikostních tříd pro cca 4 milióny obyvatel. Díky těmto obrovským investicím se stupeň napojení saského obyvatelstva na veřejné úpravní odpadních vod zvýšil z 56 % v roce 1990 na cca 74 % v roce 1999. Je tedy stále ještě co dělat!

2. Stávající zařízení je třeba rekonstruovat. Především v oblasti kanalizace existuje ve městech obrovská potřeba rekonstrukcí a obnovy. Je nutno opravit kanalizaci, která je místy přes 100 let stará. Netěsné kanály teoreticky naplňují skutkovou podstatu trestného činu! Kanály s nedostatečnou statickou pevností představují enormní riziko pro veřejný dopravní prostor!

Čísla, která se uvádějí jako potřeba investic do kanalizačních zařízení v celé SRN, jsou hrubé odhady a kolísají mezi 100 a 500 miliardami DM. Není důležité, která z těchto hodnot je správná. Nesporná je obrovská potřeba investic.

3. Legislativa EU požaduje nová opatření.

Jednotlivé země mají realizovat směrnici 91/271/EHS o úpravách komunálních odpadních vod. V Sasku to bylo učiněno vyhláškou z roku 1996 a její novelou z července 2000.

Protože Severní a Baltské moře jsou vykazovány jako takzvaná citlivá území, nachází se nyní celé Sasko plošně ve **spádové oblasti citlivých území**. V důsledku toho je třeba do roku 2005 vydat ohromné prostředky:

- S okamžitou platností dokončit kanalizaci v „aglomeracích“ > 10.000 obyvatel (teoreticky v roce 1998).

- Realizovat napojení na biologické čističky vod na územích > 2.000 obyvatel do roku 2005.

- Pro obce < 2.000 obyvatel do roku 2005 vybudovat **vhodné systémy** likvidace odpadních vod.

S ukončením těchto prací bude přibližně 80 % saského obyvatelstva napojeno na kanalizační

Delegace Saské inženýrské komory zleva: Dr.-Ing. Andreas Klengel, Ing. Thomas Mauersberger - zástupce Saské inženýrské komory v Praze, Dr.-Ing. Gundela Metz, Dipl.-Ing. Rolf Rau

Dr.-Ing. Gundela Metz, viceprezidentka Saské inženýrské komory

sít. O nákladech, které jsou na to kalkulovány, zatím žádná čísla nejsou k dispozici. Zejména ve venkovském prostoru budou i po roce 2005 nutné investice, aby se dosáhlo uspokojivé likvidace odpadních vod. Pouze pro úplnost se chci zmínit o tom, že již nyní jsou v **Rámcové směrnici EU o vodě**, která vstoupila v platnost 31. 12. 2000, formulovány nové cíle k ochraně vod až do roku 2030. Evropské inženýry budou tedy mít spoustu práce i v příští generaci. Rozhodující při těchto infrastrukturálních opatřeních v oblasti životního prostředí je vždy také faktor **velkoplošnosti s přesahem na jiná území a za hranice**. Abychom dosáhli cíle, je třeba velkoplošného posouzení, koordinovaných řešení a společných aktivit, které přesahují hranice zemí. Otázkou je, zda a v jakém časovém horizontu lze tyto požadavky zvládnout, tj. financovat. **Plánovací horizonty** však již EU vymezila. **Právo EU** ponechává členským zemím pouze omezený prostor při řešení jednotlivých projektů, v každém případě pokud jde o legislativní realizaci v té které zemi. Snad víte, že proti některým členským zemím EU byly začátkem dubna tohoto roku zavedeny **právní kroky** kvůli realizaci (nebo lépe nerealizaci) směrnice „Komunální odpadní vody“. Německo, Francie a Anglie dostanou druhou upomínku. Na Španělsko bude podána žaloba u Evropského soudního dvora. Řízení proti Německu je namířeno zejména proti zemím Sasko-Anhaltsko, Meklenbursko-Přední Pomořansko a Severní Porýní-Vestfálsko. A přitom jsme si vždy mysleli, že my v Německu máme příkladnou ochranu životního prostředí! Jakým způsobem lze dosáhnout těchto vysokých cílů? Jakým způsobem lze tyto akce zaplatit? Proč tu všechna ta čísla uvádím? Chtěla bych ozřejmit, že v případě tak vysokých požadavků

v oblasti celkové infrastruktury je nutno docílit **snížení nákladů**. Při tom není vždy nutno slevovat z vysokých cílů. Spíše se jedná o **poptávku na nápady inženýrů a architektů**. Inovační a především **technicky a ekonomicky optimalizovaná řešení** představují u projektování měst a městského inženýrství možnosti budoucnosti.

Cíle projektování měst

V projektování zemí, regionů a měst je nutno **pro tato optimální řešení položit základy**. Výstavba a budování inženýrských sítí musí brát ohledy na tyto zásady. Na příklad je nutno se ptát, zda onen domeček uprostřed zeleně je opravdu pro každého cílem, o který má usilovat a který může zaplatit. Nebo zda není mnohem spíše životaschopnou alternativou, která se vyplatí, a to i ve smyslu kultury země, revitalizace našich městských center. **Situace v saských velkoměstech** ukazuje, že v této oblasti je třeba o mnohém diskutovat. Sídliště na okrajích měst v budoucnu již asi nebudou posledním výkřikem módy. V četných nádherně zrekonstruovaných nebo nově vybudovaných domech jsou prázdné byty a kanceláře. Nájemné klesá a už ani zhruba nekryje náklady investorů. Naproti tomu vznikly na okrajích měst sídliště nejhoršího slohu, a samozřejmě také ve velké míře průmyslové zóny. Prostředí je narušováno přílišným osídlením. Silnice spojující okolí s městem nejsou dimenzovány na kyvadlovou dopravu a ani ji nemohou zvládnout. Náklady na řádné napojení se téměř nedají zaplatit, a nakonec je **ponese veřejnost**. V současné době má **vývoj počtu obyvatelstva** ve svobodném státě Sasko klesající tendenci. Zdá se však, že **zabírání ploch** je expanzivní. Ani budoucí dálnice A17 do Prahy neodstrašila investory od záměru budovat v její bezprostřední blízkosti obytná sídliště a prodávat je nic netušícím majitelům. Tyto projekty byly

dokonce částečně subvencovány. Tento problém byl mezitím rozpoznán, a dnes se orientujeme dokonce na **přestavbu měst**. Náš ministerský předseda, prof. Biedenkopf, to před nedávnem u příležitosti Dnů stavebnictví v Lipsku nazval „**smršťováním od okraje**“. Konkrétně to znamená, že se v rámci integrovaných konceptů rozvoje měst počítá s demontáží bytů (panelových domů) na periferii měst. Politika subvencí sází na **silnější využití již technicky připravených ploch**, zejména v centrech měst. Takové úvahy nemusí jít ruku v ruce s poklesem stavebnictví, jak se někdy v naší profesi obáváme. Spíše lze tyto prostředky využít „**zdravým způsobem**“, totiž na četné výše uvedené naléhavě nutné stavební úkoly. V oblasti životního prostředí to znamená, že bude rychle dosaženo souladu se zákonem a bude možno praktikovat trvale udržitelnou ochranu životního prostředí.

Příklad likvidace odpadních vod

Vraťme se znovu k likvidaci odpadních vod. Při různých pobytech v zahraničí jsem zjistila, že **názory** na posuzování financování a hospodárnosti této finančně náročné infrastruktury jsou **velmi rozdílné**. To se projevuje také při porovnávání poplatků. Znamená to spíše, že my v Německu sice vedeme, pokud jde o ochranu vod, ale v evropském prostoru máme po Rakousku **nejvyšší poplatky za stočné**. Je ovšem pravda, že základy kalkulací a výchozí podmínky pro tyto poplatky jsou v jednotlivých zemích Evropy zcela odlišné. Tak např. ve Francii je stočné subvencováno vysokými státními příspěvky. V Itálii je na stočné rozvrženo pouze cca 30 % celkových nákladů a také v ostatních zemích je dosažováno nižšího pokrytí nákladů. V Německu je v **zákonech o komunálních dávkách** jednotlivých zemí upraven způsob kalkulace stočného. Platí **zásada pokrytí nákladů**. Je obvyklé, ale nikoliv nutné, spolufinancovat tyto investice příspěvkem

Ze 6. ročníku konference MI KV 2001 – zleva: Dipl.-Ing. Rolf Rau, člen a mluvčí představenstva Saské inženýrské komory – odpovědný za zahraniční styky, Dr.-Ing. Gundela Metz, Dr.-Ing. Andreas Klengel, ředitel kanceláře Saské inženýrské komory, Dipl.-Ing. Helmut Kraus – přednášející – zástupce Bavorské inženýrské komory

vlastníků přilehlých pozemků na připojení. Tím dojde v kalkulaci k poklesu poplatků závislých na spotřebě. Jaká roznětka pro komunální politiku vězí ve vybírání příspěvků na připojení, to si asi umíte představit. Vlastník pozemku musí – podle velikosti a možnosti zástavby svého pozemku – zaplatit nikoliv nepatrný individuální příspěvek. My jako inženýři máme proto pravidelně povinnost bránit na veřejných zasedáních obcí nebo v úcelových svazech pro odpadní vody svá plánovaná nebo již realizovaná řešení. Co inženýři a architekti koncipují, musí občan přímo či nepřímo financovat!

Zásada hospodárnosti

Je nasnadě, že při řádném inženýrském projektování je nutno také podat důkaz hospodárnosti daného řešení. K postupu při dokazování hospodárnosti zaujaly jednotlivé spolkové země své stanovisko a vydaly směrnice pro metodu porovnání nákladů u infrastrukturních akcí s dlouhou životností. Neplatí však, že nejlevnější řešení je vždy to nejlepší! Velkou roli zde hrají otázky životnosti, nákladů na údržbu a péči, provozních nákladů, doby užívání. Všechny tyto body je třeba při posuzování hospodárnosti vzít v úvahu. To vyžaduje od inženýrů příslušné znalosti z provozní ekonomiky. Toto ekonomické myšlení je předpokladem pro úspěšnou práci našeho profesního stavu. S diskuzí o financování akcí se dostávají stále více do hry alternativní koncepty **soukromého financování**. To je správné. Tím se časové horizonty pro rozšíření infrastruktury stávají dohlednými. I v Německu už existují první řešení v oblasti silnic a mostů založená na příjmech z mýtného. V oblasti likvidace odpadních vod již byly realizovány některé koncepty soukromého financování a provozování. Ne všechny koncepty probíhaly dobře. Některé obce za to musely drazé zaplatit. **Liberalizace trhu s vodou** je v současné době v Německu velkým tématem z oblasti politiky EU. Zde však bude nutno respektovat skutečnost, že určité oblasti prostě nemohou podléhat výhradně trhu a konkurenci. Musí být zabezpečeno komunální zajištění životního minima. Není žádoucí se například vzdát ochrany vodních zdrojů. Princip **prevence** nesmí vyklidit místo **následné péči**, jak se někdy částečně propaguje. Takové aspekty je nutno při diskuzi o privatizaci a liberalizaci zvážit.

Nyní mi dovoluete stručné shrnutí:

- Budování a údržba funkční infrastruktury musí mít v rámci projektování měst a velkých územních celků přednost. Perfektní infrastruktura je předpokladem pro kvetoucí ekonomiku a vysokou kvalitu života.
- To platí samozřejmě také v budoucnosti, v Evropě regionů. Budou nutné nadstátní koncepty, aby bylo dosaženo vytyčených cílů zejména v oblasti ochrany životního prostředí.
- Bude třeba sehnat prostředky potřebné na realizaci těchto opatření. Tím větší budou nároky na technická řešení.

● V popředí musí stát hospodárnost daného řešení.

● Projekty musí mít reálnou cenu, musí být finančně únosné jak pro stavebníka, tak ale v první řadě pro občana. Ne všechno, co my – inženýři – umíme, si mohou nebo chtějí obce a občané dovolit!

● Pro obor kanalizace jsme si vymysleli heslo: Tolik, kolik je nutno, a co možná nejméně!

● Do financování a provozu zařízení budou zapojeni také soukromí investoři. Přesto zůstává úkolem obcí a zemí dbát na funkční komunální záležitosti, přičemž přednost má zajištění životního minima.

Dr.-Ing. Gundela Metz

viceprezidentka Saské inženýrské komory

Z OHLASŮ NA KONFERENCI MĚSTSKÉ INŽENÝRSTVÍ 2001 KARLOVY VARY

Konference městské inženýrství 2001 v Karlových Varech vyvolala celou řadu ohlasů. Doc. Ing. Petr Šrytr, CSc., zástupce vedoucího katedry zdravotního inženýrství Fakulty stavební ČVUT v Praze, vyjádřil ve svém dopise adresovaném Ing. Václavu Machovi poděkování za podporu ČKAIT oboru městské inženýrství. Vyzdvihl zejména obětavou práci Ing. Svatopluka Zídka, Ing. Josefa Lodra a dalších, kteří v Karlových Varech vždy připraví spolehlivé a přátelské zázemí. Investice do „městského inženýrství“ je opravdu dobrá, a lze říci, že v tomto oboru rozhodně nezaostáváme za vyspělým světem. Městské inženýrství pod záštitou ČKAIT přináší užitek také technickým univerzitám zabývajícím se tímto oborem, protože nabízejí platformu pro všestrannou výměnu informací a zkušeností, které tak mohou být následně nabídnuty i studentům.

Ing. Peter Rakšányi, PhD., autorizovaný inženýr SKSI Bratislava, uvedl, že letošní téma „Město – místo pro architekta a městského inženýra“ mu umožnilo připravit si a přednést referát o pozitivních příkladech účasti investorů na rozvoji měst SR. Program byl velmi zajímavý a hodnotný. Domů si přivezl nejlepší dojmy a vzácné poznatky z diskuzí.

Dipl. - Ing. S. Czock, Czock Ingenieure, Ingeniurgesellschaft mbH, poděkoval za přátelské přijetí delegace Verband Beratender Ingenieure EV (VBI) Spolkové republiky Německo u příležitosti konference Městské inženýrství. Poblahopřál k úspěšné a zajímavé mezinárodní události.

Z ČINNOSTI ZAHRANIČNÍCH INŽENÝRSKÝCH KOMOR

Z NĚMECKA

Také Komora stavebních inženýrů Svobodného města Brémy je nyní přítomna na internetu. Na své stránce uvádí seznam svých členů i jejich aktivity, ale také data z architektury, neboť inženýrská komora uzavřela dohodu o spolupráci s Komorou architektů Brémy, a informace o možnostech vzdělávání konzultačních inženýrů a o stavebním řádu, platném pro Brémy. Spolková inženýrská komora se připravuje na rozšíření Evropské unie směrem na východ projednáváním strategie pro své činnosti po provedeném rozšíření. Strategie obsahuje mimo jiné také poznatky o šancích a nástrahách pro konzultační inženýry v nově přijatých zemích a o možných formách spolupráce, pro kterou již nashromáždily informace jednotlivé zemské komory. Materiál zdůrazňuje, že nelze očekávat, že by v nových zemích byli inženýři na druhořadé úrovni, nýbrž že lze předpokládat setkání s rovnocennými partnery, dobře jazykově vybavenými, tedy i se znalostí němčiny. Komora stavebních inženýrů Meklenburska-Pomořan a polský Svaz stavebních inženýrů uzavřely dohodu o regionální spolupráci v oblasti. Ve městě Schwerinu založený Dům hospodářství (Haus der Wirtschaft) bude sloužit také jako informační centrum pro kontakty v rámci uvedené spolupráce.

Podle Deutsches Ingenieur-Blatt
č. 4/2001, str. 6 – 14

VÝZVA BERLÍNSKÝCH KOMOR ARCHITEKTŮ A KONZULTAČNÍCH INŽENÝRŮ

V poslední době se v Německu velmi hovoří o špatném prostředí, vznikajícím při zadávání stavebních zakázek. Účastníci často mívají pocit, že se nehraje poctivá hra. Volání obou berlínských odborných komor, jak architektů, tak i konzultačních inženýrů, po „poctivých smlouvách“ (Faire Verträge) je tedy důsledkem tohoto stavu. Obě komory vypracovaly výzvu ke stavebníkům v osmi bodech, které shrnují

celkovou situaci. Ve výzvě se uvádí, že se činností architektů a inženýrů nesporně obohacuje celá národní, kulturní a hospodářská úroveň, avšak jen za podmínek dobrého vzdělání a dostatečných zkušeností, podepřených zevrubnými předpisy o provádění těchto činností a jejich odměňování. To zakládá nezávislost odborníků, kteří do systému vstupují. Ti požadují, aby stavebníci respektovali ve všech případech jejich nárok dostávat za odvedenou smlouvenou práci přiměřenou odměnu. Honorářový řád, vytvořený v zájmu sjednocení kritérií pro odměňování odborných činností, slouží stavebníkům jako nástroj pro jejich rozhodování i ochranu. Týká se to jak novostaveb, tak i rekonstrukcí, kde se počítá s přiměřenými příplatky. Práce navíc, které si stavebník vyžádá, na příklad zpracování podkladů pro financování stavby nebo pro jednání s památkovou péčí, jsou rovněž zohledněny vyšší odměnou. Pouze tehdy, pokud budou smlouvy skutečně férově uzavírány a plněny i ze strany stavebníka, lze výrazně zlepšit současný stav.

Podle *Deutsches Ingenieur-Blatt*
č. 4/2001, str. 36 – 37

PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ EU A SPOLUPRÁCE EVROPSKÝCH ZEMÍ

NEDOBŘÉ VYHLÍDKY NĚMECKÉHO STAVEBNICTVÍ I PRO POČÁTEK 21. STOLETÍ

Podle bilance roku 2000 a výhledu na rok 2001 zůstává naděje na zlepšení situace v německém stavebnictví velmi malá. Převládá názor, že v podstatě neexistuje žádná centrální hospodářská politika státu, která by vytyčila zásadní směry a rozsahy jednotlivých programů výroby pro následující střednědobé období. Situace v německém stavebnictví je jistě poznamenána dosud nepřekonanými obtížemi při začleňování nových východních spolkových zemí do jednotného systému, avšak hlavní Svaz německého stavebního průmyslu se domnívá, že se na příklad podcenila otázka další bytové výstavby. Předpokládaných 400 tisíc nových bytů ročně nebude zcela jistě naplněno a stejně je tomu v oblasti moderni-

zace a oprav stávajících bytů. Ve výstavbě infrastruktury je budoucnost přece jen příznivější, neboť se počítá s investicemi do rozvoje dálniční sítě, avšak převážně z rozpočtu oblastí a obcí. Jen jako kapka v moři je pokládána účast státu na rozvoji sítě DB (Německé dráhy) ve výši 2 mld. marek ročně. Na poli pracovních sil je situace nevalná, bylo zrušeno 40 – 50 tisíc pracovních míst ve stavebnictví a poprvé po druhé světové válce poklesl počet osob ve stavebnictví pod 1 mil. Není dosud zcela jasno v úloze soukromých investic v politice státu. Otázek, týkajících se perspektiv, je ještě mnoho a bude zřejmě trvat více let, než se situace zlepší. Něco bude zachraňovat export stavebních prací, avšak ze záporných čísel se německé stavebnictví jen tak brzy nevymaní.

Podle *Bauwirtschaft* 3/2001, str. 14 – 15

RIZIKA RUČENÍ STAVEBNÍCH DODAVATELŮ NA 30 LET

Předáním hotové stavby stavebníkovi vyjadřuje dodavatel stavby, že je stavba provedena podle smlouvy a bez závad. Tím začíná období záruky podle platných předpisů. Z německého stavebního zákona vyplývá (§ 195), že toto období dosahuje až 30 let. Je to velmi dlouhá doba, a pro dodavatele z ní vyplývají značná rizika, která musí znát a zvládat. Po tuto dobu musí být jeho organizace schopná reagovat na potíže, které se během záruky na stavbě objeví. Není to snadné, za tuto dobu se podstatně změní celá tvář firmy, odborníci se několikrát vymění, musí být trvale k dispozici dokumentace skutečného stavu stavby atd. Za 30 let se mohou vyskytnout různé závady, které je nutno řešit, a dodavatel může být ze strany stavebníka vystaven řadě žalob o provedení nápravy. Dodavatel musí prokázat, že nejde o závady v rámci jeho ručení. Podle zkušeností se počet těchto prokazování v průběhu přibývajících let stále zvyšuje. Proto se hlavní důraz klade na existenci ucelené kompletní dokumentace včetně všech provedených zkoušek, certifikátů a protokolů o měření a přebírání části stavby, která napomůže při prokazování, zda jde, nebo nejde o závadu v rámci záruky. Pořízený archiv s dokumentací je velmi důležitý i pro případ, že dodavatel firmu opouští nebo ji prodá, a příští vlastník firmy se musí s celou situací podrobně seznámit. Tímto způsobem se může riziko, vyplývající z 30leté záruky, výrazně zmenšit.

Podle *Bauwirtschaft* 3/2001, str. 24 – 27

NÁKLADY ZA ODSTRAŇOVÁNÍ ODPADŮ NA STAVBÁCH

Donedávna se náklady na odstraňování odpadů na stavbě v Německu pokládaly za zanedbatelnou položku v celkové kalkulaci. To se nyní výrazně změnilo. Od roku 2005 bude bezpodmínečně nutné, aby se veškerý odpad na stavbách před jeho případným ukládáním zpracoval tepelně nebo mechanicko-biologicky. Tím vzrostou požadavky na technické vybavení deponií, na příklad se zřetelem na situaci spodních vod a jejich ochranu. Součtem obou nových skutečností vzrostou výrazně náklady na řešení odpadů, a tím se tato položka stane významnou i v celkové kalkulaci za dodávku stavby. Důležitou otázkou bude třídění odpadů podle materiálů a jejich recyklovatelnosti. Náklady na likvidaci odpadů se v Německu pohybují od 100 do 200 marek za 1 tunu, avšak dobrá organizační a jiná opatření mohou náklady snížit až na 20 % uvedených částek. Významná bude i dobrá spolupráce se subdodavateli. Možnosti skýtá i řešení problému pomocí e-business na internetu. Postupně se budou těmito možnostmi přibližovat vedle velkých stavebních organizací i střední firmy.

Podle *Bauwirtschaft* 3/2001, str. 40 – 41

Z NĚMECKA

Podle zjištění Svazu německých inženýrů se zvýšily příjmy německých inženýrů za poslední dva roky podle jednotlivých oborů takto: strojní inženýři o 9 %, inženýři elektro o 14 %, chemici o 13,5 %, stavební inženýři o 5 %. Vyšší platy umožnily jednak podnikové restrukturalizace, kterými prošly jednotlivé firmy, jednak zvýšené uplatnění moderních metod řízení a nástrojů Information Technology.

Proti roku 1999 stoupl počet onemocnění v německém průmyslu o 0,2 % na 5,4 %. Celkem se prostornalo 629 milionů dnů s propadem 88,1 mld. marek.

Spolkový kancléř Schröder se vyjádřil k otázce renovace panelových domů v Brandenbursku i jinde jako o hlavním problému stavebnictví ve východních spolkových zemích. Inteligentní řešení cílené sanace může napomoci také k oživení stavební činnosti v těchto oblastech.

Německá kanalizační síť vyžaduje totální rekonstrukci, neboť nejméně 15 % sítě je v dezolátním stavu. Při průměrném nákladu

1,65 DM na 1 metr kanalizace a asi 60 000 km sítí, které je nutno rekonstruovat, jsou předpokládán výdaje v řádu 100 miliard marek. Roční rozpočet 4 mld. marek by požadované práce pokryl za neúnosných 25 let. Za tu dobu se poškodí další značná část sítí a odpadní vody budou dále prosakovat do půdy. Otázka čištění odpadních vod je rovněž alarmující; zatímco v západních spolkových zemích se provádí čištění 91 % vod, ve východních zemích je to pouze 54 %. Pro pokrytí nákladů na výstavbu nových čističek by se muselo vynaložit odhadem dalších 125 mld. marek.

Podle Deutsches Ingenieur-Blatt
č. 4/2001, str. 6 – 14

Německé stavební podniky mají různé velikosti, ve všech řemeslech však převažují malé firmy do 19 pracovníků (38,2 % z celku). Mezi 20 a 49 pracovníky má 23,2 % firem, od 50 do 99 je to 15,0 %, od 100 do 199 je to 12,0 %, největší skupina 200 a více pracovníků je zastoupena 11,6 %.

Nový zadávací řád pro stavební práce VOB byl v roce 2000 revidován. V novém znění je již zapracována možnost uplatnění digitální formy zadávání, posílena je ochrana proti možnému korupci při zadávání prací a řeší se otázka příplatků k nabídce, pokud se s ohledem na všechny faktory nabídky (cena, termíny, provozní náklady, vybavení, rentabilita atd.) může příplatek zdůvodnit. Další změny se týkají pozice prováděcího podniku již v procesu stavění.

Podle Bauwirtschaft 2/2001, str. 7, 11, 14, 19

Bavorská inženýrská cena za rok 2001 byla udělena návrhu Dr.-Ing. Felixe z Mnichova, který zpracoval konstrukci trati pro vlak Transrapid, na podkladě tzv. hybridního nosníku. Ten se, v porovnání s dosavadními, vyznačuje zcela novým pojetím konstrukce.

Zaměstnanost ve stavebnictví v Německu se rozděluje do dvou skupin podle příslušnosti spolkových zemí ke starým nebo novým. V bývalé Německé spolkové republice nevykazuje zaměstnanost tak velkých změn jako v bývalé Německé demokratické republice, postupně však za posledních 45 let klesá. Nezaměstnaných je v současné době co do počtu více v bývalé NDR.

Rok	1996	1997	1998	1999	2000
Zaměstnaní HSV					
býv. NSR (v tis.)	893	834	802	775	747
býv. NDR (v tis.)	418	387	354	335	303
Nezaměstnaní HSV					
býv. NSR (v tis.)	146	163	148	128	118
býv. NDR (v tis.)	83	109	119	113	129

Co je GMP-Vertrag? Je to smlouva o stavební dodávce s paušální cenou (Garantierter

Maximalpreis), která se dohodne jako pevná s tím, že k ní lze připojit případné další požadavky stavebníka cestou dodatků. Do pevné ceny patří zpravidla vlastní výkony generálního dodavatele, jeho projektové a koordinační náklady a společné a provozní náklady.

Podle Bauwirtschaft 4/2001, str. 7, 14 a 17

Nový předpis o veřejných zakázkách ve Francii se stal v roce 2000 podkladem pro změnu zákona z roku 1975 o poddodávkách. Mechanismus přímých plateb poddodavatelům se stal příliš složitým zejména pro poddodávky druhého stupně (poddodávka pro poddodávatele). Předpis nyní přikazuje provádět platby pouze za poddodávky přímé (první stupeň) a poddodávky druhého stupně se budou financovat na základě kaucí, známých ze soukromých zakázek.

Povinné pojištění dodavatele není nutné u vyjmenovaných skupin inženýrských staveb. Jde zejména o kabelová vedení, o stavby telekomunikační a nekryté sportovní stavby. Vyjmuty jsou i akce v oblasti zeleně, pokud nejsou součástí akcí, kde je pojištění povinné.

Nový francouzský zákon, který se zabývá solidaritou při výstavbě bytů, klade značné požadavky na obecní zastupitelstva a na plnění jim uložených úkolů. Francouzská vláda požádala parlament, aby schválil mechanismus sankcí pro obce, které nebudou vykazovat dostatečnou aktivitu při budování sociálních bytů.

V současnosti se ve Francii rozvíjí pronájem stavebních strojů, zařízení a přístrojů zejména u firem středních a malých. Jednak se půjčují malé stroje pro akce, týkající se oprav a údržby, jako jsou vibrační válce, kompresory a minilíce, jednak se půjčují velké mechanismy, které si podniky nekupují samy pro nejisté budoucí zakázky, a tím i pro jejich ekonomické vytížení. To jsou jeřáby, velké silniční válce, dempra, grejdry a buldozery. Pronájem stavebních strojů se stává novou obchodní aktivitou s poměrně velkým objemem prostředků.

Největší razicí štít pro tunel v Nizozemsku byl vyroben pro francouzského dodavatele firmu Bouygues. Jeho průměr je 14,87 m, a je určen pro ražbu v nestabilních zeminách. Zmíněný tunel v oblasti Groene vert (Zelené srdce) bude dlouhý 7 160 m + dvě příjezdové rampy, celkem 8 600 m.

Podle Moniteur 5079, str. 9, 28, 29 a 36

Řada německých stavebních firem přechází ve svých aktivitách k nabídce multiservisních prací, neboť tak je to od nich vyžadováno při zakázkách v cizině nebo u zahraničních inves-

torů v Německu (Britské velvyslanectví v Berlíně bylo postaveno německou firmou Bilfinger + Berger, která bude zároveň pečovat o údržbu a opravy stavby po dohodnutou dobu).

Hodnověrnost stavebního dodavatele, který se uchází o zakázku, musí být podle platného předpisu o veřejných zakázkách prověřena, pokud není jistota, že se jedná o spolehlivou firmu s řadou doporučení. Hodnověrnost se zkoumá z hledisek kvality již provedených prací, plnění technických norem a příslušných předpisů a z hlediska veřejně-právního (postupy podle stavebního řádu a předpisů pro odvrácení nehod).

Již více než 50 % německých podniků používá internet pro vyhledávání zaměstnanců. Je mezi nimi i řada stavebních podniků. Přednosti tohoto způsobu jsou značné, zejména nepřetržitá dostupnost dat, krátká doba jednání s případným zájemcem a objem nabídky v celém rozsahu území státu.

Podle Bauwirtschaft 5/2001, str. 8, 10, 21, 23, XV

STANOVISKO SPOLKOVÉ INŽENÝRSKÉ KOMORY NĚMECKA KE SMĚRNICI EU

Evropská unie zpracovala návrh nové směrnice o zadávání prací, která sloučí tři dosud existující směrnice o zadávání prací v oblasti dodávek, služeb a stavebních prací. Takové sloučení dosud jednotlivých směrnic považuje Německá spolková inženýrská komora za správné, avšak upozorňuje na to, že v každé směrnici existují některé pasáže, které logicky řeší záležitosti odlišně a proto požaduje, aby tyto skutečnosti nová směrnice zohlednila. Komora žádá přesně definovat tak zvaný „Soutěžní dialog“, který se navrhuje pro zvlášť komplexní veřejná zadávání. Komora je toho názoru, že se z dialogu stane monolog stavebníka, pokud do textu nebudou vložena jistí ustanovení. Veřejný stavebník by mohl po dialogu zmínit podmínky zadání, což by mohlo vést k diskriminaci účastníků a k dnes velmi rozšířenému podezření z protěžování vybraných zájemců. Článek podrobně uvádí konkrétní body, které by měly být v nové směrnici zahrnuty. Jedná se v podstatě o tyto okruhy:

- přesné informace pro všechny,
- výběr uchazečů přísně na základě zveřejněných výběrových kritérií,
- ověření nabídek a zadání smlouvy „ekonomicky nejvýhodnější nabídce“.

Podle Deutsches Ingenieur-Blatt
č. 4/2001, str. 32 – 33

NOVÉ PŘEHLEDY PŘÍSTROJŮ, ZAŘÍZENÍ A VYBAVENÍ PRO STAVBY

V Německu byly vydány na počátku roku 2001 nové přehledy týkající se přístrojů, nářadí, nástrojů a vybavení pro stavební obory a stavenišť. První přehled „Stavební přístroje a nářadí 2001“ (Baugeräteliste 2001) je vydáván poprvé v souladu s evropským seznamem pod číslem BGL 2001. Obsahuje nové členění a nejnovější technická a jiná data. Splňuje také všechny požadavky na elektronické zpracování těchto dat. Na vydání pracovala skupina 50 odborníků již od roku 1992. Druhým vydaným přehledem je sborník vybavení a nářadí pro stavenišť (BAL – Baustellenausstattung- und Werkzeugliste 2001), aktualizovaný po 10 letech Hlavním svazem německého stavebního průmyslu. Přehled obsahuje veškeré malé přístroje a nářadí, potřebné pro vybavení stavenišť, včetně vybavení pro všechna řemesla. Přehled je rovněž použitelný pro vnitropodnikové výpočty a kalkulace.

Podle Bauwirtschaft

č. 4/2001, str. 34 – 35

KVALITA OVZDUŠÍ A DOHLED NAD NÍ

Dohled nad čistotou ovzduší se týká jak měření atmosférického znečištění, tak i preventivních opatření k zamezení tvorby špiček znečištění v průběhu sledované periody. Ve Francii se náklady na dohled nad čistotou ovzduší zvýšily za poslední období trojnásobně (až na 28,49 mld. EUR v roce 2000). Hlavními znečišťujícími činiteli jsou SO_2 , NO_x , olovo, monoxydy uhlíku a ozón, které se měří ve všech městech nad 100 tisíc obyvatel. Veškeré získané údaje na 680 stanicích s 2 000 snímači jsou centrálně zpracovány. Jedna taková stanice stojí zhruba 154 tisíc EUR, snímač pro jednoduché činitele (SO_2 , NO_x , CO , O_3) stojí přes 15 tisíc EUR. Náklady na provoz a údržbu snímače se odhadují na 9,5 tis. EUR ročně. Složitější přístroje na bázi optické spektroskopie, které měří současně několik vlivů, jsou ještě dražší. Nová směrnice Evropské unie zavede další činitele znečištění, které bude nutno sledovat, benzeny, těžké kovy a velmi jemné částičky rozptýlené ve vzduchu. To přinese další zvýšení nákladů na operace, spojené s instalací a provozem

jednotlivých pozorovacích stanic. Podle zákona o vzduchu je každý okres vybaven kamionem s laboratoří, jenž provádí některé měření na vyžádání. Pro efektivní vynaložení nákladů na provoz všech zařízení se vytvářejí podmínky pro regionální spolupráci měřících stanic.

Podle Moniteur Environnement,

zvl. číslo 1/2001, str. 26

NÁVRHY EVROPSKÉ KOMISE PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

V současné době vyvíjí Evropská komise pro životní prostředí značnou aktivitu, která zasahuje do různých environmentálních oblastí života společnosti a ovlivňuje mimo jiné také stavebnictví jako faktor, podléající se na přípravě a provádění trvale udržitelných staveb. Prioritami komise jsou klimatické změny, příroda a biodiverzita, životní prostředí a zdraví, přírodní zdroje a recyklace odpadů. Dopad takových opatření na hospodářství členských zemí Evropské unie je značný. Ve stavebnictví se to týká 2 mil. firem s 11 mil. pracovníků, které staví pro 380 mil. obyvatel. Rubem této činnosti je vysoká dosavadní spotřeba energií a značné množství odpadů ze stavenišť. Trvale udržitelné stavění znamená vytváření podmínek pro odpovědné řízení investičních projektů respektující zásady zdraví, životního prostředí a účinného uplatnění všech materiálových a jiných zdrojů. Na dnešní stavby připadá 40 % veškeré spotřeby energie v Evropě. Požadavkem je snížit tento podíl na 22 % do roku 2010. Dosáhne se toho přísným dodržováním norem a certifikací existujících budov, spolu s návrhy, které napomáhají minimalizovat vynakládání energie v nových domech. V oblasti recyklace odpadů se uplatní Zelená kniha o integrované politice pro výrobky a nově vydaná Bílá kniha pro chemické výrobky. Odpovědnost za provádění opatření je kladena na bedra těch, kteří odpady svou činností vytvářejí. V porovnání se Spojenými státy je počet nových hmot uvedených na trh v Evropě 90x menší. Klimatické změny přináší nové problémy v častých záplavách a v nedostatku vody. Komise proto navrhuje opatření k úspoře spotřeby vody. Příklad kolapsu na přehradě Baia Mare, kdy byly znečištěny velké plochy povodí Dunaje v důsledku špatné správy přehrady, vyvolal potřebu vydat Průvodce pro potřebu průmyslu a obyvatelstva, který obsahuje vysvětlení o právních předpisech na poli vodního hospodářství. Za švédského předsednictví Evropské unie byly vytvořeny podmínky pro stanovení priorit na poli hospodaření s vodou a podány podněty k urychlení prací na návrhu

směrnice o omezení pracovních rizik v důsledku vysoké hladiny hluku. Celková nová koncepce provádění výstavby v budoucím období bude vytvořena a ověřena později, zejména se zřetelem na rozšiřování Evropské unie a na problémy s tím spojené.

Podle Moniteur Environnement,

zvl. číslo 1/2001, str. 39

NOVÁ EUROZÓNA V DOHLEDU

Po vzoru regionální spolupráce mezi francouzským Štrasburkem a německým Kehllem na řece Rýnu se severněji vytváří nová Eurozóna v regionu Forbach (Fr.) – Saarbrücken (N). Na francouzské straně se v důsledku značných pozemkových možností bude rozvíjet doplňkový průmysl, na německé straně více terciární sféra v prostoru „Zlatý cejn“. Kalendář postupu na vytvoření fungující zóny je následující: koncem 1. pololetí 2001 první přípravné práce na rekonstrukci území, koncem 2. pololetí dokončení prací na revitalizaci území včetně výstavby komunikací, inženýrských sítí a zahájení výstavby nových budov, rok 2002 počátek komercializace pozemků na obou stranách hranice a v prvním pololetí 2003 dokončení všech prací. Výstavbu zabezpečují čtyři rovnocenní partneři: města Saarbrücken a Forbach, Sársko jako německá spolková země a francouzská regionální správa Moselle. Po obou stranách hranice budou uplatněny příslušné národní předpisy a normy. S ohledem na reliéf krajiny se předpokládá menší hustota zástavby. Koncepce tak zvané „vesnice podniků“ bude doplněna tradičními investicemi. Na francouzské straně bude nutno urychleně řešit začlenění území, na které se vztahuje bývalé hornické právo; na straně německé se předpokládá výstavba německo-francouzské univerzity v prestižní budově. Výstavbu Eurozóny podporuje Evropská unie.

ZE SVĚTA

Podle Moniteur 5077, str. 46 – 48

Také ve Francii se vyskytují problémy spojené s neplacením odevzdané práce nebo služby. Ačkoli existují zákonné podklady pro včasné splácení smluvních závazků, řada případů svědčí o snaze objednatelů co možná nejvíc oddálit povinnost platit. Situace je zřejmě horší ve veřejných zakázkách než v soukromých. Možná si investoři, užívající prostředky z veřejných zdrojů, uvědomují svou silnou a hůře napadnutelnou pozici na stavebním trhu.

Dokumentace pro zavedení poplatků na dálnicích v Německu je již připravena. Předpokládá se však, že se sociálně-demokratická vláda neodváží vynést požadavek na placení za použití dálnice před volbami v roce 2002, jen snad tehdy, pokud by se vyskytl dostatečný počet ochotných soukromých investorů, kteří by převzali povinnost vybudovat potřebné investice. Švédská stavební skupina Skanska proniká na španělský stavební trh cestou koupě. Tento způsob získání pozice na trhu již byl úspěšný v Anglii, Norsku, Polsku a v České republice. Podle *Moniteur* 5078, str. 12 - 25

FRANCOUZI PRACUJÍCÍ V ZAHRANIČÍ

Počátkem nového století pracuje asi 500 tisíc francouzských odborníků téměř ve všech zemích světa. Vyznačují se většinou dvěma základními nedostatky: nejsou vybaveni jazykově (neumějí anglicky ani místní jazyk) a neznají základní fakta o zemi, kam jdou pracovat. Dosud je to mnoho nezajímalo, neboť jejich výchova směřovala ke vědomí, že Francie je světová velmoc a francouzštinou hovoří miliony lidí na světě. Teprve na místě si ověřují, že tomu tak není. K jistě skeptici přistupuje pak i řada faktorů, které je v cizině nutno překonávat: místní životní úroveň, jiná strava, pocit osamění, riziko nemoci s následným nejistým ošetřením atd. Nejvíce Francouzů pracuje v terciární sféře (87 % z celku), téměř stejné množství žen jako mužů. V průmyslu je to asi 11 % (ženy asi 2 promile), ve stavebnictví 1,5 % (prakticky pouze muži) a v zemědělství kolem 1 % (dtto). Podle oblastí je nejvíce Francouzů zaměstnáno v zemích západní Evropy (18 %), pak v Severní Americe (16 %), na Dálném východě a v Oceánii (14 %), ve střední Asii (12 %), v Latinské Americe a v zemích severní Afriky (11 %), na Blízkém východě a v zemích střední a východní Evropy (9 %). Průzkum, který byl v otázce zaměstnání Francouzů v zahraničí proveden, bude využit v expanzivním programu, kterým chce francouzská vláda podstatně rozšířit účast Francie na celosvětovém hospodářském a kulturním poli.

Podle *CCE International* 489, str. 9 - 10

ČÍNA SE OTEVÍRÁ SVĚTU

Pro hlubší pochopení všech změn, které v poslední době v Číně nastaly a přinesly podstatně jinou situaci v přístupu čínských vládních (a stranických) míst k mezinárodní spolupráci a směně zboží, je nutné zpracovat obsáhlejší analýzu všech faktorů, které souvisejí s těmito změnami a zejména s novým chováním Číňanů v porovnání s obdobím tak zvané kulturní revoluce. Převládá většina Číňanů uvítala rozšíření prostoru pro podnikání, neboť mají ve své povaze, stejně jako všechny národy na východ od Evropy, podnikatelské vlastnosti, obchodní citění a zároveň i vysokou pracovitost (to však není samozřejmé i u jiných východních národů). Mladí lidé v Číně jsou neuvěřitelně chtivi vědění a stálého zlepšování již naučeného. Mnoho z nich navštěvuje po práci různé druhy studia (kurzy). Říká se jim „noční studenti“. Zvládnou přitom i víc než jedno zaměstnání. Snášejí tuto zátěž lépe než řada jiných, s mnohem menším rozsahem povinností. Rovnostářství z dob velkého vůdce Mao je zapomenuto, převládá většina občanů se pachtí za lepšími výdělky. V nepořádku, který dosud v Číně všeobecně panuje, se lze orientovat tak, že je z toho možno těžit. V jiných východních zemích se stejným nepořádkem (Káhira, Kalkata, Djakarta) jsou lidé odevzdaní osudu a apatičtí, v Číně jsou mladí lidé naopak dynamičtí, trpěliví, ochotní, a je nutno konstatovat, že dobré výsledky tohoto snažení jsou viditelné již i na čínském venkově. Vynořují se myšlenky na dalekou čínskou minulost, kdy byly v Číně objeveny velké vynálezy (střelný prach, kompas, kolo, porcelán, seismograf, hrací karty, atd.). Číňané mají pro své činnosti velmi jednoduché pracovní postupy bez složitých metod, avšak výsledky práce jsou srovnatelné s jinými vyspělejšími ekonomikami. Čína je jediná země, kde se nyní malé a střední podniky financují samy, bez pomoci úvěrů. Systém je zřejmě založen na rodinných a spolkových vazbách. Mnoho evropských a amerických bankéřů si klade otázku, jak může toto fungovat, avšak praxe ukazuje úspěch. Z jedné miliardy Číňanů je s nadsázkou 900 milionů schopných obchodníků a manažerů. Jejich nároky na dovolenou a jiné výhody jsou zanedbatelné. Vláda správně podchytila touhu čínského člověka prosadit se a pootevřela dveře ke světové ekonomice správným směrem.

Článek z francouzského časopisu *Revue des Conseillers du Commerce Extérieur de la France* (CCE), 489 str. 14 - 15

KRÁTKÉ ZPRÁVY

O mezinárodní veletrh v Tripolisu (Libye) byl mezi evropskými zeměmi značný zájem; ani stopy po nějakém bojkotu. Na zahraničním obchodě Libye má, jako se svou bývalou kolonií, největší podíl Itálie (17 %), Velká Británie má podíl asi 7 % a Francie 5 %. Libye, která má 6 mil. obyvatel, má, díky těžbě ropy (3. místo v Africe za Nigerií a Alžírskem) v hodnotě 6 - 7 mld. dolarů ročně, hrubý národní produkt na jednoho obyvatele 6 340 dolarů/rok. Veletrhu se zúčastnilo také Japonsko, Jižní Korea a Španělsko. Jen Spojené státy nebyly zastoupeny.

Do současné Jugoslávie rychle pronikají zejména britské a německé firmy. Především shromažďují všechny informace, potřebné pro budoucí činnosti, které hodlají v této oblasti rozvinout. Zároveň nabízejí studium pro srbské studenty, neboť místní odborníci chybějí, a to i proto, že jich kolem 500 tisíc Srbsko v poslední době opustilo a že exponentům bývalého režimu jsou vedoucí místa v ekonomice blokována. V současné době se však především čeká, kdy se situace ustálí tak, že bude dán generální pokyn k zahájení rekonstrukce země. Tento velký úkol rekonstrukce má podle odhadů rozsah 60 mld. dolarů (udává se někdy až téměř dvojnásobek). Vždyť na příklad bývalý režim nenakoupil za deset let ani jeden zemědělský stroj. Pokud by se Černá hora odtrhla od Jugoslávie, nebude albánské Kosovo chtít zůstat v pouhém „Srbsku“, a věc se může velmi zkomplikovat. První rekonstrukční programy se očekávají na úrovni obcí, neboť se bude jednat o investice související s energií, výživou a zdravotnictvím. Podle *CCE International* 489, str. 22 - 23

Francouzsko-německá Eurozóna Forbach-Saarbrücken bude mít mezinárodní univerzitu, kterou zabezpečí společnost pro rozvoj této Eurozóny v částce 36,7 mil. franků. Tato Eurozóna byla založena v roce 1994 z oboustranné iniciativy partnerů na pozemcích bývalých uhelných dolů.

Podle *Moniteur* 5063, str. 8, 14, 15, 18, 19, 20, 22, 25, 29 a 34

SOLIDARITA A URBANISTICKÁ OBNOVA

Nový francouzský zákon o solidaritě a obnově měst (*Solidarité et renouvellement urbain* -

SRU) je postupně zaváděn do praxe na základě výnosů, které se vydávají od dubna 2001. Zákon SRU uvádí v život nové nástroje plánování ve formě schémat územních souvislostí (Scot) a místních urbanistických plánů (PLU). Zákon zřizuje rovněž místní mapy jako platné urbanistické dokumenty. Zákon organizuje i přechod od režimu řízených schémat na uvedená schémata územních souvislostí a od územních plánů na zmíněné plány místního urbanizmu. Uvažuje také o přechodu aplikací národního dekretu o urbanizmu na komunální mapy. Článek se podrobně zabývá těmito novými plánovacími dokumenty a řeší případy, kdy jsou v běhu aplikace nebo revize podle dosud platných řízených schémat, nebo případy, kdy se provádí územní příprava nebo modifikace podle dosud platného územního plánu atd. Dopady nového urbanistického plánování budou velmi široké a posílí úlohu místních samospráv při řízení jim svěřeného území. K problému se bude nutno ještě vícekrát vracet podle prvních zkušeností po vstoupení zákona v platnost.

Podle Moniteur 5063, str. 96 – 99

Z VELKÉ BRITÁNIE

Británie prochází obdobím značného nedostatků kvalifikovaných odborníků ve všech průmyslových odvětvích. Úřad pro výchovu pracovníků ve stavebnictví, Construction Industry Training Board, vyzývá všechny zainteresované úřady, aby pomohly provádět promyšlené náborové výcvikové programy pro výcvik nových odborníků, jichž bude podle prognóz v příštích pěti letech zapotřebí asi 370 tisíc. CITB rovněž požaduje, aby byly na orientovaný výcvik uvolněny příslušné státní finanční prostředky. Součástí celého programu vzdělávání je také značné posílení účasti žen a příslušníků národních minorit v zemi na výcviku. K věci se bude časopis Building trvale vracet s novými poznatky.

Zásadou velkých akcí v infrastruktuře a v nebytové sféře staveb doznalo stavebnictví za rok 2000 o 5 % vyšší výkony oproti roku 1999. Naproti tomu soukromá výstavba bytů poklesla za stejné období až o 19 %, veřejné budovy o 9 %.

Počátkem roku 2001 měla největší objem výkonů ve stavební výrobě britská skupina švédské firmy SKANSKA (148 mil. liber) a předhlonila dosud vedoucí britskou firmu Bovis Lend Lease. Mezi projektovými organizacemi figurují na předních místech známí architekti Foster and Partners, HOK Sport, Mason Richards Partnership a další.

Podle Building 07/2001, str. 10, 13, 14, 19

PODMÍNKY PRO ZVÝŠENÍ PRODUKTIVITY PRÁCE NA STAVBÁCH

Zatímco v průmyslu se trvale ročně zvyšuje produktivita práce, na staveništích v Německu tato produktivita stagnuje již řadu let. Dokonce se v posledních letech snižuje (asi o 0,5 %). Podle zkušeností není zvýšení produktivity práce o 10 až 50 % nemožné, pokud budou zavedena účinná opatření včetně vyvolaného zájmu vlastních pracovníků. Platí: vyšší mzda musí být spojena s vyšším výkonem. To je zásada, platná pro akordní práci a mzdu nejen dělníků, nýbrž i vedoucích pracovníků na stavbách.

Předpoklady pro zavedení akordní práce jsou známy řadu let:

- výkon musí být ovlivnitelný
- na práci působící vlivy musí být známy
- hodnoty zadání se musí nechat vytvářet
- množství musí být zjistitelné
- musí být k dispozici příslušné výkresy
- postup prací musí být plánovitý
- musí být k dispozici vhodní pracovníci a vybavení výrobními prostředky

Výhody akordní práce jsou:

- vyšší produktivita práce
- vyšší mzda pracovníků
- menší mzdové riziko
- jisté termínové plánování
- lepší šance pro získání zakázky
- menší časové ztráty z viny závad a nedostatků
- lepší výsledky práce

Důležitým faktorem pro zavedení akordní práce je znalost výkonových parametrů pro jednotlivé práce (jmenovitá hodnota práce). Znalost se získá z předchozích zkušeností, musí se metodicky posoudit a kontrolovat. Článek dále uvádí řadu podkladů, které je nutné mít k dispozici: různé tabulky, grafy, časové údaje, propočty výkonů, pracovní studie a snímky, kalkulace. Zavedení akordní práce je proces, vyžadující časový prostor. Autor článku vychází ze zkušeností 50 středně velkých stavebních podniků, které akordní práci a mzdu již zavedly.

Podle Bauwirtschaft 2/2001, str. 30 – 32

PORUCHY JEDNOVRSTVÝCH OMÍTEK

Článek je příkladem tématu, určeného pro doplňující vzdělávání pracovníků stavební výroby ve Francii. Přednáška s dále uvedeným textem je jednou částí povinného rozsahu vzdělávání a je doprovázena grafy a obrázky, které mají za cíl lépe znázornit v textu uvedené skutečnosti. Rozsah této informace nemůže zahrnout všechny podrobnosti přednášky (vliv povětrnosti, volba správných zařízení – míchaček, omítaček, kontrola rovnosti podkladu, rovnosti konečné úpravy atd.), má však na příkladu ukázat požadavky centra, které musí francouzské stavební podniky při školení svých zaměstnanců v dělnických profesích splnit. Ti musí v závěru školení prokázat, že látce porozuměli a že jsou schopni na staveništi reagovat na okolnosti s tím spojené. Základní informace k tématu „Poruchy jednovrstvých omítek“:

„Vnější zdivo, zejména rodinných domů, je opatřeno nejčastěji jednovrstvou omítkou na bázi kombinace cement-vápno, která je často porušena a způsobuje netěsnost fasády vůči vnějším povětrnostním vlivům. I když se omítka provádí nadvakrát (jádro – štuk), jedná se v podstatě o jednovrstvou. Materiál je připraven průmyslově, na staveništi se omítková směs pouze míchá s určitým množstvím vody. Škody, které taková fasáda vykazuje, mohou být různého druhu. Mohou vznikat mapy s různým odstínem, může se vyskytnout sůl, rez ze zrn pyritu a někdy i výskyt mikroorganizmů. Důvodů poškození je rovněž více. První skupinu tvoří nedostatečná příprava podkladu. Ta může způsobit sníženou přilnavost nanášené omítky na podklad. Jedná se o podklad, který není navlhčený, který rychle vysaje vodu z omítky, způsobí vysušení omítkové směsi, a tím i ztrátu přilnavosti. Pokud se dotkne celé tloušťky vrstvy omítky, jde o tak zvané spálení. Jiný případ je nanášení omítky na příliš hladké betonové stěny, na kterých ulpí omítka velmi obtížně. Konečně je to případ zdiva, které nebylo zbaveno zbytků prachu a náterů nebo sádry. Skupina obsahující výskyt trhlin je rovněž důležitá. Výskyt jen povrchových a mikroskopických trhlin není většinou na závadu, takové trhliny vznikají na příklad z nadbytku vody ve směsi; pokud vodní součinitel (poměr voda/cement) kolísá mezi 0,47 a 0,55, je rozdíl ve smrštění již 60 %. K tomu může přispět i nedostatečná doba míchání směsi. Jinou příčinou vzniku trhlin může být i příliš rychlé vyschnutí hotové omítky (na příklad na jižní straně budovy nebo

za vysokých teplot vnějšího vzduchu = tepelný šok). Jsou ale také trhliny, které procházejí celou tloušťkou vrstvy omítky a vznikly přírodně působením mrazu. Příliš velká vrstva omítky není vždy výhodou, může být důvodem pro sklon k většímu smrštění“.

Závěr: Jakkoli se považují jednovrstvé omítky za technologický pokrok, jsou daní, splácející jiné výhody a požadavky provádění.

Podle Moniteur 5077, str. 95 – 96

NOVÉ ZPRÁVY Z FRANCIE

V blízké budoucnosti bude mít vnitřní letecká doprava ve Francii značnou konkurenci ve vlakové dopravě, neboť na tratích s vysokými rychlostmi TGV se cestující dostane do vzdálených měst Francie v podstatě za stejnou dobu jako letadlem. První takový případ již nastává při spojení Paříže se severem země a s Belgií, kdy letecká společnost Air France zrušila řadu letů právě v důsledku výhody použití expresu. Ukazuje se, že letecká doprava nebude moci konkurovat vlakům do vzdálenosti 500 km, a dokonce i dvojnásobná vzdálenost (Paříž – Marseille) může být za jistých okolností lépe překonána vlakem TGV (odjezd ze středů měst), navíc se značným pohodlím pro cestující, s vyšším pocitem bezpečí, s větším sepětím s krajinou a s provozem bez překážek za každého počasí. Zdá se, že i ve směru východním (Německo) budou vlaky TGV ve výhodě.

Architekt Jean Nouvel, u nás známý jako autor projektu souboru Zlatý anděl v Praze na Smíchově, byl vyznamenán mezinárodní cenou Francesca Borrominiho za projekt koncertního sálu v Lucernu (Švýcarsko). Cenu získal v konkurenci vybraných osmi architektů z různých zemí, jeden z nich, Francouz Patrik Berger, byl kandidátem ceny za návrh sídla evropského fotbalového svazu UEFA.

Podle francouzského průzkumu je hluk pro 20 % dotázaných škodlivinou na pracovišti i doma, a tento poměr stoupá u dělníků až na 42 %. Zcela nepřijatelný je hluk pro 16 % dotázaných. Pro 7 % se situace dále zhoršuje.

Nový technický dokument pro vnitřní přičky v budovách se týká pohyblivých a demontovatelných konstrukcí uvnitř staveb. Pro ně bude platit certifikace výrobků ve smyslu směrnice Evropského společenství, přenesené do francouzských norem, zejména v oblasti zdraví, bezpečnosti a akustických parametrů těchto konstrukcí.

Francouzi velmi bedlivě sledují postup výstavby železničního spojení břehu kanálu La Manche s Londýnem (Channel Tunnel Rail Link), prvního projektu pro vysoké rychlosti v Anglii. Délka trati bude 109 km a po dokončení v roce 2007 umožní dostat se z Londýna do Paříže za 2 hod. 20 minut. Při úvaze, že z Paříže do Marseille v té době již bude cesta trvat méně než 4 hodiny (1 070 km), bude cesta z Londýna na Riviéru trvat kolem 6 hodin místo nyní 14 – 15 hodin. Anglický úsek trati bude stát 8,3 mld. EUR a zčásti bude zprovozněn v roce 2003 (Folkestone – Waterloo Connection). Druhá část je obtížnější pro nutnost výstavby několika tunelů pod řekou Temží a pod Londýnem. Francouzi sledují výstavbu také z toho důvodu, že se trať staví podle francouzského projektu TGV, s výjimkou šířky pláň trati (jen 14 m) z ekologických hledisek požadovaných v jižní Anglii.

Podle Moniteur 5077, str. 13, 19, 21, 30

VÝSLEDKY BRITSKÉHO STAVEBNICTVÍ ZA ROK 2000

V roce 2000 vzrostl objem výstavby ve Velké Británii oproti roku 1999 o 1,5 % na 58 mld. liber. Vyšší přírůstek (1,8 %) zaznamenaly novostavby, rekonstrukce pouze 1,1 %. Hodnota celého průmyslového odvětví včetně výroby hmot dosáhla 69 mld. liber. Podle jednotlivých oblastí vzrostla výstavba o 8,2 % v jihozápadní Anglii (celkem 25 mld. liber), z toho v Londýně o 6 %. Severní oblasti Anglie dosáhly podstatně menšího přírůstku, propad zaznamenal sever (3 %), Yorkshire a Humberside, přírůstek byl na severovýchodě (3,5 %). Západní Midlands vykázal v průmyslové výstavbě značné zvýšení o 16,5 % (6,3 mld. liber) a ještě vyšší přírůstek v bytové výstavbě (+ 46,5 %). Wales trpěl nedostatkem pracovních příležitostí pro obyvatelstvo, a v důsledku snížení objemu rekonstrukcí se snížil i celkový objem výstavby o 4 %. Počet nových bytů však mírně vzrostl v porovnání s rokem 1999. Ve Skotsku bylo dosaženo příznivých výsledků ve všech druzích výstavby, v bytech, infrastruktuře i v obchodních objektech (celkem o 13 %). Rozbor stavebnictví v roce 2000 ve Velké Británii je značně obsáhlý a zahrnuje různé aspekty zkoumání, podíly všech nových objektů podle druhů staveb, podíly různých druhů rekonstrukcí a modernizací, pracovní problematiku jednotlivých regionů, cenové relace a poptávky prací podle regionů.

Podle Building 11/2001, str. 90 – 97

Z BRITSKÉ VÝSTAVBY A STAVEBNICTVÍ

Velká britská stavební firma Bovis Lend Lease vytvořila společně se známým italským koncernem Pirelli joint venture v zájmu společného zabezpečení výstavby objektů služeb v Itálii. Firma Bovis je také plánovaným partnerem výstavby soukromé nemocnice v Brescii a pro výstavbu závodu na výrobu sádkartonových desek (roční kapacita 33 000 m²) v Termoli. Za tím účelem firma otevřela již svou 25. pobočku, tentokrát v Miláně.

Společnost TESCO, provozující supermarkety, investuje 150 mil. liber do regeneračních projektů území v Londýně. Půjde o smíšenou výstavbu supermarketů a bytů, převážně v novostavbách. Každý projekt bude navržen a proveden podle územní situace, a tudíž nebude opakován.

Ve středu Londýna, v „City“, se projektuje další výstavba výškových budov. Italský architekt Renzo Piano navrhl 306 m vysokou budovu ve tvaru vícebokého jehlanu, a dalších pět výškových budov bude záhy následovat pro vytvoření „Mini-Manhattanu“. Příznivci a členové mocného klubu English Heritage, kteří propagují výstavbu v Londýně v souladu s historickými tradicemi (také princ Charles), označují souhlas městské rady s výstavbou mrakodrapů v City za architekturu „Trojského koně“.

Britští odborníci nabízejí Číně dodávku 330 tisíc bytů v montované technologii pro obyvatele, kteří přijdou o své domy zatopením území při výstavbě přehrady „Tři hrdla“. Čínští zástupci navštívili Anglii v červnu 2001 a jejich stanovisko, schválené příslušnými úřady, se očekává na podzim. Čínský region Čon-kin potřebuje další alespoň jeden milion bytů pro zlepšení nedobré bytové situace obyvatel.

Podle Building 12/2001, str. 15, 16 a 17

HODNOCENÍ SVĚTOVÉHO STAVEBNICTVÍ ZA ROK 2000

Obsáhlý přehled, který zpracovala firma Gardiner and Theobald z Velké Británie, uvádí množství srovnávacích dat o stavebnictví v jednotlivých zemích světa (40). Některé země v přehledu chybějí, neboť některé důležité

ukazatele překračují svými hodnotami rámec porovnání (na příklad Rumunsko má roční přírůstek inflace 56 %). Celkové zvýšení objemu stavebnictví se odhaduje na +5,8 %, což činí asi 3,4 bil. dolarů. Česká republika je v tomto přehledu v některých ukazatelích na dobrém místě (inflace v roce 2000 2,7 %, což je lepší průměr), v nákladech na bytovou i všechnu další výstavbu je v dolní polovině, neboť u nás je práce levnější a ze sledovaných evropských zemí jsou levnější pouze Slovensko a Maďarsko. Rozdíl v honorování práce vynikne v porovnání naší republiky s jinými malými státy (ČR 2,45 liber/hod.; Řecko 4,05; Finsko 7,76; Dánsko 13,33; Švýcarsko 12,63 liber/hod.). Ceny stavebních materiálů (cement, písek, cihly, ocel, sklo) jsou srovnatelné, avšak nižší než v jiných zemích Evropy. Na mimoevropské země nelze uplatnit jednotné hodnocení, řada z asijských a jihoamerických zemí má některé ukazatele lepší než ČR, jiné země jsou řazeny na poslední místa ve světě.

Podle Building 12/2001, str. 68 – 73

HUMANITNÍ PRVKY BUDOU SOUČÁSTÍ OBCHODNÍCH ZÁMĚRŮ

Známý prezident firmy Bovis Lend Lease Sir Frank Lampl je přesvědčen, že po průmyslové a technologické revoluci musí do světa podnikání a obchodu vstoupit revoluce morální, myšlenková a všeobecně humanitní. Přesvědčil ho i průběh světového setkání ekonomů v Davosu, které jednalo o prvcích obchodu a ekonomiky v 21. století. Na pomoc rozvoji humanitních myšlenek a konání ve světovém podnikání přichází významná a nová informační revoluce, která umožňuje manažerům provádět velmi „čistá“ rozhodnutí v obchodování a v rozvoji společnosti vůbec. Pro rozhodování na tomto poli je podle sira Lampla hlavní humanitní prvek se svým nábojem intelligence, zkušenosti a schopnosti rychlé orientace v problému a hodnocení jednotlivých faktorů. S tím jde ruku v ruce kritické a otevřené jednání, přebírání správného stupně rizika a chování vůči klientům a spolupracovníkům všech stupňů. V současné době se teprve objevují první obrysy celého humanitního pojetí podnikání a obchodu a vše se pravděpodobně bude rozvíjet dost pomalu. Zásadní myšlenky jsou však dány, a to zejména ve vztahu společnosti k ekologii, zdraví a bezpečnosti osob. Přípravu potřebných předpisů a pravidel pro rozvoj uvedených myšlenkových schémat nesmí společnost zanedbat, neboť budou tvořit páteř pro všechna jednání v rámci schématu. Velké, na příklad britské, společ-

nosti již neuzavírají smlouvy se svými obchodními partnery jinak, než teprve tehdy, až jsou zásadní environmentální, zdravotní a bezpečnostní hlediska zcela projednána a uzavřena. Spolupráci s partnery, kteří nemají dostatek taktu, společenské úrovně a kompatibilní kultury jednání, některé firmy již zcela odmítají. Jakkoli jsou dosažené obchodní výsledky u řady firem uspokojivé, bude nutné věnovat se více výchově pracovníků firmy právě na poli zvýšeného humanitního schématu. Sir Lampl doufá, že se v blízké době dosáhne na tomto poli prvních výrazných výsledků.

Podle Building 13/36, str. 47

VELKÁ BRITÁNIE PO KRIZI ZPŮSOBENÉ NEMOCÍ ŠÍLENÝCH KRAV

V málokteré epoše se jedno významné odvětví národního hospodářství změnilo tak, jako ve Velké Británii po provedení opatření na odstranění následků nemoci šílených krav v zemědělské výrobě i v její výstavbě. Po celé generace pečovali farmáři o rozkvět svých celkem dobře vybavených a organizovaných farem, aby se v několika dnech stali svědky jejich naprosté zkázy. Nastal konec velké etapy zemědělského průmyslu, která nebude tak snadno nahrazena jinou. Předpisy bylo nutno respektovat a bylo nezbytné zdecimovat obrovská množství skotu i jiných hospodářských zvířat v zájmu zachycení a likvidace této nemoci. Současně byl vydán zákaz další výstavby zemědělských objektů v celostátním rozsahu, dokud se nepotvrdí, že provedená opatření budou účinná. Obrovská pohřebiště s následným ošetřením spodních vod se stala největšími „stavebními“ akcemi. Zdá se, že se od základu změní celé pojetí zemědělské výroby: bez pesticidů, bez rybí moučky, bez intenzivního chovu skotu. Naopak, nezbytné je všeobecně zavést zdravější výrobu, specializované farmy, vyšší kvalitu výrobků, vyšší stupeň kontroly všech vstupů i výstupů do a ze zemědělství. To, co je dnes národní tragédií, se musí změnit v příležitost. V příležitost zavést nové technologické a jiné prvky, které se dosud z různých důvodů, převážně ekonomických, nezavedly, a to s velkou podporou státu a patrně i celého Evropského společenství. Tato tragédie nemůže být věcí jen jedné nebo několika zemí, jde o zdravou výživu všech obyvatel globálního světa. Stavební aktivity se proto musí orientovat na vyšší hygienické, fyzikální a technické parametry nových staveb, na nová stavební řešení i z hlediska zdraví zvířat, na nové technologie odstraňování a uskladnění chlévské mrvy a výstavbu jímek, zaručujících

zamezení kontaminace spodních vod, na moderní ošetřování mléka a na všechny další etapy potravinového řetězce (jaty, masný průmysl, obchodní síť). Pokud se toto komplexně neprovede, bude to skutečnou tragédií. Mnoho farmářů na nové investice peníze nemá. Řada z nich svou činnost i při nejlepší snaze patrně ukončí. Stát se musí problematice zcela věnovat, takovou věc trh sám nevyřeší.

Podle Building 14/36, str. 31

Z FRANCOUZSKÉ VÝSTAVBY

Příjmy pracovníků ve Francii při 35hodinovém týdnu ve stavebnictví byly podrobeny průzkumu. V podstatě jsou s výdělkem pracovníci spokojeni (56 %), 30 % má menší příjmy. Většinou si pracovníci stěžují na zmrazení pohyblivých částek výdělků (odměny, remuneration). Při tom se 54 % pracovníků domnívá, že se jejich práce zavedením 35 hodinového pracovního týdne nijak nezměnila, 40 % se domnívá, že se tempo práce zvýšilo. Více než 60 % pracovníků nemá zájem o práce přesčas.

Zlepšení by si přáli pracovníci v těchto bodech:	
vývoj platů	37 %
podmínky pro práci	12 %
nižší intenzita práce	11 %
snížit rizika vzniku nemoci a úrazů	5 %
menší tlak klientů	3 %

Do Francie trvale proudí zájemci o investování zejména z Německa. V nejbližších třech letech bude zřízeno 35,5 tis. nových pracovních míst v 563 investičních projektech, což je zvýšení o 11 %. Účast firem ze Spojených států přinese 12,9 tis. míst u 188 projektů. Rozložení investic je však značně různé, nejvíce je jich umístěno na ose Lille – Paříž – Lyon – Marseille, nejméně v Bretani, kde se již projevuje nekld samosprávy nad malým přínosem nových investic pro celý region.

Hlavní cenu časopisu Moniteur za architekturu 2000 si odnesl návrh na rozšíření a rekonstrukci sportovního střediska v Paříži – 17. okres. Tento starý soubor třech nezávislých staveb z roku 1940 u Porte de Clichy byl v novém návrhu propojen v jeden celek s novým architektonickým výrazem při zachování stávajících objemů jednotlivých staveb a s použitím jednoduchých architektonických prostředků (architekt Philippe Gazeau). Další ocenění získaly návrhy na výstavbu bytů v Montpellier, viadukt pro trať TGV u Aix-en-Provence, ztvárnění interiéru továrny v Nantes a návrh na uspořádání území okolo nádraží Austerlitz (Slavkovské) v Paříži.

Podle Moniteur 5080,
str. 15, 19, 20, 62 a 75

VÝCHOVA PRACOVNÍKŮ VE FRANCOUZSKÉM STAVEBNICTVÍ

Řada stavebních podniků ve Francii trpí nedostatkem odborných pracovníků, neboť jejich výchova je značně časově náročná. V současné době se s úspěchem uplatňuje kombinovaný způsob výuky mladých osob do 26 let. Tito mladí lidé pracují v podniku a zároveň absolvují odbornou přípravu pro zvýšení své kvalifikace. Za svou práci pobírají plat podle příslušných tarifů. Takových případů je dnes ve francouzském stavebnictví ročně na 70 000. Stavebnictví se tak stává průmyslovým sektorem, který školí největší počet pracovníků. Největší počet z nich se učí odbornosti zedníka, dále pak instalatérským a malířským pracím atd. Co do stupně vzdělání je nejvíce osob na výučním stupni, asi 15 % získá vyšší stupeň odbornosti, kolem 1 000 osob dosáhne středoškolského vzdělání s maturitou a 360 pracovníků dokonce i částečného nebo úplného vysokoškolského vzdělání. Zájemci o tuto formu vzdělání uzavřou s podnikem smlouvu na jeden až tři roky podle délky školení (průměrně 2 roky). Podnik si tak udrží pracovníky; malý podnik získá i státní podporu 10 000 nebo 12 000 franků za osobu. Tato opatření umožní podniku provádět střednědobé plánování činnosti, získat odborníky na vedoucí místa ve stavebním procesu (vedoucí čet, asistenty stavbyvedoucího a stavbyvedoucí), a při tom se značně omladí pracovní kolektiv.

Podle Moniteur 5080, str. 90 – 91

SVĚTOVÝ STAVEBNÍ TRH BYL V ROCE 2000 ROZDĚLEN TAKTO:

Evropská unie	25 %
Severní Amerika	27 %
Japonsko	18 %
ostatní Evropa	5 %
Čína	5 %
Latinská Amerika	7 %
ostatní	13 %

Z evropských zemí se začíná věnovat větší pozornost těm, které se mají stát členy Evropské unie. Konstatuje se, že jejich rozvoj je trvalý. Krize v Latinské Americe již byla překonána. Jihozápadní Asie se dosud z útlu nedostala.

U stavebních strojů a vybavení stavenišť je rozdělení toto:

Evropská unie	32 %
Severní Amerika	35 %
Japonsko	16 %
ostatní (včetně zbytku Evropy atd.).	17 %

Tento přehled dokumentuje významný rozdíl ve vybavenosti stavebních podniků stroji v Evropské unii, Severní Americe a Japonsku na jedné straně a v ostatních zemích světa na straně druhé.

Podle International Construction,
březen 2001, str. 55 – 57

VYSOKÁ ÚROVEŇ ŠVÉDSKÉHO STAVEBNICTVÍ

Švédsko, které bylo přijato do Evropské unie v roce 1995, se stalo nejvíce prosperující zemí spojením high-tech kapitalismu a sociálních vymožeností pro občany. Stavebnictví je ve Švédsku jedním z tahounů národního hospodářství. Během let 1960 a 1970 zažilo Švédsko stavební boom zejména v bytové výstavbě. Velký pokrok byl zaznamenán také v oblasti občanské výstavby, zejména ve Stockholmu, kde bylo mnoho starých domů zbouráno i přes protesty obyvatel. Soubor Elefant byl na příklad postaven na místě historických domů ze 17. století. Dnes se tento soubor bourá, aby ustoupil požadavku znovuoživení repliky domů ze 17. století! Největší nové projekty se týkají rozšíření letiště Arlanda ve Stockholmu s očekávaným počtem cestujících více než 25 mil. ročně, dále Vědeckého centra Kista, které bude největším vědeckým soustředěním budov ve Skandinávii – dokončení se předpokládá v roce 2002. Výškové budovy v centru Stockholmu budou dosahovat až 31 podlaží a jsou určeny pro firmy Apple, Ericsson, IBM, Microsoft a Nokia. Do této skupiny projektů také patří nejdelší švédský tunel Soedra Laenken a most přes kanál Soedertälje. Jak známo, největší švédská stavební firma Skanska působí již v mnoha evropských a zámořských zemích, mimo jiné i v České republice.

Podle International Construction,
červen 2001, str. 29

TECHNICKÉ ZAJÍMAVOSTI ZE ZAHRANIČNÍCH ČASOPISŮ

BETON SE ZVÝŠENOU POŽÁRNÍ ODOLNOSTÍ

Stabilita vyzdívek tunelových staveb je rozhodující pro možnosti včasného útěku a záchrany v případě požáru. Proto se tím zevrubně zabývají všichni, kteří navrhují a provádějí tunelové stavby, zejména po některých tragických případech v alpských tunelech (Mont Blanc 40 mrtvých, Tauern-tunel 12 mrtvých) i jinde. Ve Švýcarsku se staví 57 km dlouhý Gotthardský tunel, který je nejdelší na světě a v němž se uplatňuje beton se zvýšenou odolností proti požáru. K poškození betonového dílu dojde při vzniku požáru tím, že při zahřátí nad 100 °C vodní pára v pórech betonu způsobuje vnitřní pnutí, tím se oddělují velké plochy betonu. Ani hutnější vysoce pevný beton není tak odolný proti požáru. Podle výšky teploty dochází v betonu k různým chemickým změnám a zvětšení objemu konstrukce. Výztuž ztrácí s přibývajícím teplotou svou únosnost (při 700 °C již jen 20 % únosnosti). Tím dojde ke zřícení konstrukce. Aby se vytvořil požárně odolný beton, musí se použít žárovzdorný beton, známý z výstavby vysokých pecí, jehož izolační účinky zabraňují přehřátí konstrukce. Zvláštností struktury takového betonu je, že obsahuje přísady z požárně odolného lehkého materiálu, jako pojivo vysokopecní cement s velkým podílem sklářského písku a polypropylenová vlákna, která zlepšují vývin expanzních kanálků pro vodní páry vyskytující se za požáru. Zkušební těleso bylo zkoušeno na teplotu 1 350 °C po dobu dvou hodin a měřena byla teplota na povrchu betonového dílu a v hloubce 3 a 7 cm. S hloubkou se teplota rychle snižovala, na povrchu betonu nebyly vykázaný žádné závady jako je odlupování, zaznamenaný byl jen velmi malý sklon k trhlinám. Protože pevnost v tahu v hloubce 7 cm byla vyšší než 2 N/mm², musí být betonové krytí výztuže alespoň 7 cm. Po 28 dnech měla po změření pevnost v tlaku 52.2 N/mm². Tento beton lze aplikovat postřihem.

kem při znech lehkého materiálu 0/8 mm. Bližší podrobnosti najdete: RWS, RWS Memarco AG, Magden nebo Fortatech AG, St. Gallen, Švýcarsko.

Podle Bauwirtschaft 4/2001, str. 38 – 39

ZVÝŠENÍ ÚČINNOSTI PROTIHLUKOVÝCH BARIÉR

Konstrukce protihlukových bariér z různých materiálů, z betonu, ze dřeva, ze zdiva a z kovu mají v podstatě stejnou účinnost a snižují hluk zhruba asi o 10 dB(A). Jak tuto hodnotu dále zvýšit je předmětem diskuzí odborníků ve Francii. Především se pozornost věnuje různým geometrickým tvarům protihlukových stěn (s rozšířenou hlavou) a tvarově pojedeným přídavným prvům (například z děrovaného plechu), které mohou zahrnovat pohlcovače nežádoucích frekvencí hluku. Zisk je zhruba mezi 1 až 4 db(A). Jiným řešením je zřízení dvou rovnoběžných protihlukových zábran. Řešení musí být v budoucnu v souladu s připravovanou směrnicí Evropské unie, která počítá se zahmutím i meteorologických vlivů, půdních účinků a typů zdrojů hluku. Na pomoc novým řešením přicházejí i programy na bázi audiovizuálních modelů pro měření účinku hluku v různých vzdálenostech od jeho zdroje. Podle Moniteur Environnement, zvláštní číslo 1/2001, str. 27

NOVÉ VÝROBKY NA FRANCOUZSKÉM TRHU

Systém Sika Antigraffiti pro čištění ploch pomalovaných „graffiti“ byl vyvinut firmou Sika Etanch. Jde o výrobek bezbarvý, bez chloru, umožňující stírat skvrny na všech materiálech povrchů (zděných, betonových, plastických, kamenných, cemento-vláknitých), předběžně ošetřených systémem Protection. Tato vrstva zamezuje proniknutí graffiti pod povrch. Zároveň se ošetřením zavádí ochrana proti zasolení povrchu, což brání tvorbě mechu a lišejníků.

Betonová nádrž na splašky je vyztužena inox vlákny a při osazení do terénu odolá i tlaku 1,6 tuny/m², což je násyp až 80 cm vysoký. Dodává se ve velikostech 1 500 a 2 000 litrů, je určena pro soukromé domy a lze ji snadno kontrolovat a vyprazdňovat. Označení CPA-HP 52,5 R. Tloušťka stěn je 40 mm.

Pro betonové dlažby bylo vyvinuto barvivo Chrysocolor firmou Bayer. Jde o pigmentový

prášek, který se přeměnění pomocí pojiva na granule o velikosti 0,3 až 0,8 mm. Existují odstíny žlutý, červený, černý, okrový a hnědý. Výrobek lze použít i do čerstvé betonové směsi pro různé konstrukce. Udrží si trvale zvolený odstín barvy.

Podle Moniteur 5077, str. 89

ZE SVĚTA

● Po vzoru francouzského města Rennes bude mít i italský Turín první automatickou linku metra, která bude postavena do roku 2004 s využitím pro chystané zimní olympijské hry v roce 2006. Trať dlouhá 9,6 km bude stát 1,75 mld. eur.

● Známy majitel firmy Microsoft Bill Gates bude rozšiřovat svůj dům na jezeře Washington, neboť plocha 3 400 m² se mu zdá malá pro potřeby přijímání pozvaných hostů (nové křídlo) a pro hry a učení jeho dvou dětí.

● Soutěžní porota v Mipim Awards de Cannes rozdělila své ocenění zdařilých příkladů výstavby: zvláštní ceny poroty získaly: Budova Unibank-Kodaň, obytný soubor „Patios du Capitole“ v Toulouse, rekonstrukce správní budovy „Aux classes laborieuses“ v Paříži a hotel Four Seasons v Praze.

● Výstavba sportovních a dalších zařízení pro olympijské hry v Aténách v roce 2004 je ohrožena. Proto vyvíjí řecké ministerstvo výstavby a životního prostředí tlak na všechny v úvahu přicházející investory, aby urychlily přípravu zejména těchto objektů: olympijská vesnice (340 mil. EUR), jezdecký stadion (252 mil. EUR), vzpěračský komplex (51 mil. EUR) a tiskové středisko (34 mil. EUR). Nezbytné je také urychlení přípravy a výstavby potřebných komunikací ve městě.

● Rekonstrukce tunelu pod Mont Blankem se prodlužuje a zvyšují se tak původně plánované náklady. Situaci způsobuje instalace nových bezpečnostních zařízení, na příklad zřízení úkrytů pro cestující v případě nouze.

● Zpoždění má také výstavba stadiónu pro africké mistrovství v kopané v lednu 2002 v Mali. Koncem dubna 2001 bylo provedeno jen 50 % plánovaných prací. Prezident státu bere věc do svých rukou se všemi tvrdými opatřeními proti těm, kteří své úkoly neplní. Celý projekt má stát 122 mld. franků.

● Nové projekty v Praze:

Riverside Court: 15 tis. m² kancelář a prostorů pro odpočinek, autor projektu Jean Nouvel, ukončení 2003;

Aréna Holešovice – pivovar: 75 tis. m² bytů, prostorů pro odpočinek a kancelář, autorem pro-

jektu je Jean Nouvel, dokončení 2005 – 2007.

Hledají se investoři? Spolu s dalšími projekty je Praha co do rozvoje srovnatelná s městy Lyon nebo Turín. Obchodní plochy v Praze v roce 2000 dosáhly 500 tis. m² (hotely, supermarkety, multiplexy).

● Velkým rozvojem procházejí také další středoevropská města: Budapešť vykazuje stejnou aktivitu v obchodním sektoru jako Praha (příchod zahraničních investorů Despa, Priscoa, Heitman). Nové projekty: západní předměstí, Info Park, Millenium Park, Graphi Soft Office Park a další. Varšava provádí velkou přestavbu města s nabídkou 380 tis. m² ploch v roce 2000. Vypsána je soutěž na uspořádání Pilsudského náměstí. Sektor okolo starého paláce bude renovován, povolán je anglický architekt Norman Foster. Rozměr prací se má přiblížit rozsahu výstavby na Postupimském náměstí v Berlíně.

Podle Moniteur 5078, str. 12 – 25

● Již deset let uběhlo od zahájení výstavby tunelu pod kanálem La Manche. Tento důležitý spoj mezi Evropou a Anglií stál 14,3 mld. EUR a za dobu svého provozu (od roku 1994) jím projelo 87 milionů cestujících.

● Francouzské město Nancy uvedlo do provozu první tramvaj na pneumatikách ve Francii. Trať je dlouhá 11 km, výstavba trvala 18 měsíců. Celkové náklady dosáhly částky 151 mil. EUR. Účast státu činila 26 mil. EUR. Další dvě trati s takovým typem tramvaje se připravují do provozu v letech 2003 a 2006.

● Do výstavby nádraží investuje francouzská železniční společnost SNCF v roce 2001 cca 1 miliardu franků. Mimo jiné půjde také o nová nádraží pro trati TGV (vlaků o vysokých rychlostech) ve Valence, Avignonu a Aix-en-Provence. Rekonstrukce se dotknou např. i nádraží ve Štrasburku, Toulouse, Nancy a Rouenu. Pozadu nezůstane ani čtveřice pařížských nádraží Nord, Austerlitz, St. Lazare a Lyon. Cílem opatření je „učinit z nádraží místa pro skutečný život“.

● V zájmu zvýšení kvality životního prostředí i estetiky budou povrchy vozovek v řadě případů opatřeny barevným odstínem do červené. Kamenivo do betonu má některé agregáty s přírodním barvivem, avšak živící barevné musí mít ve směsi zpracovány barevné minerální pigmenty, což je drahé. Pokusný úsek, který byl proto proveden ze směsi barevného písku a štěrku a čemé živice, vykázal nižší náklady než klasické provedení, jeho efekt se však projeví později, až povrch komunikace zčervená tím, že se povrchová živice vrstvička otěrem pneumatik ztratí.

Podle Moniteur 5063,

str. 8, 14, 15, 18, 19, 20, 22, 25, 29 a 34

NOVINKY Z VELKÉ BRITÁNIE

Dva mrakodrapy doplní siluetu Londýna v místech Docklands v blízkosti mrakodrapu Canary Wharf. Jejich výška bude 210 m a budou mít 44 podlaží. Investorem je Citi-group. Architektonická řešení dodává kancelář Foster and Partners. Výstavba bude dokončena v únoru 2001 i přes tragédii, která se na staveništi odehrála v roce 2000 – zemřeli tři pracovníci. O výstavbě podrobně pojednává ve stejném čísle časopisu Building rozsáhlý článek. Málo se ví o rozhodnutí zastavit výstavbu v zemědělství z důvodů onemocnění skotu slintavkou a kulhankou ve Velké Británii. Součástí akce také bylo provádění dezinfekce všech pneumatik v ohrožených oblastech.

Podle Building 10/2001, str. 11 – 15

REKONSTRUKCE HLAVNÍHO NÁDRAŽÍ V DRÁŽDANECH

V německém městě Drážďany, které je i častým cílem českých návštěvníků, probíhá rozsáhlá rekonstrukce nejen hlavního nádraží, nýbrž také celého předpolí mezi nádražím a již dokončenou rekonstrukcí známé Pražské třídy (od nádraží do středu města). Budova nádraží z roku 1898 se celá rekonstruuje podle návrhu, který zpracovala britská projektová kancelář Foster and Partners. Původní návrh zněl na překrytí celého nádraží včetně prostoru před historickou budovou obrovským krytem z teflonu podle vzoru stavby Millenium Dome v Londýně, výsledné řešení se však omezilo na překrytí všech nástupišť po obou stranách hlavní budovy v délce odpovídající potřebám délky vlaků Eurcity (400 m). Panely z teflonu pro překrytí byly jednotlivě navrženy podle jejich polohy vzhledem k historické budově. Termín dokončení rekonstrukce nebyl uveden.

Podle Building 10/2001, str. 18 – 19

TECHNICKÉ NOVINKY

● Požár v Moskvě – Ostankinu vznikl v restauraci ve výšce 334 m nad zemí a pronikl za několik hodin až do úrovně 71 m nad zemí vinou netěsností v průchodech kabelů. Francouzské středisko pro kovové konstrukce provedlo řadu testů, aby se našlo řešení, které by zamezilo nebezpečí opakování takového požáru na

vnitřních konstrukcích budov. Byly posouzeny různé druhy utěsnění průchodů elektrických kabelů stěnami: na jedné straně běžné těsnění na bázi minerální vlny a sádky s pouzdrům z PVC, na druhé straně pouzdra z nehořlavé pěny zabraňující prostupu. Výsledky ukázaly, že se po deseti minutách objevil na straně, chráněné tradičním těsněním, kouř a po dvou hodinách dosáhla teplota kritické hodnoty 200 °C. Na straně s ochranou z nehořlavé pěny kouř nepronikl a ani teplota výrazně nestoupla. Zkouška potvrdila nutnost přísně dodržovat předpis, který ukládá, jakým způsobem je nutno prostupy elektrických vedení těsnit.

● Po šestiletém výzkumu uveřejnila firma Siemens výsledky užití laseru a skleněných vláken pro zjišťování úrovně teploty v tunelech. Byl vyhodnocen měřicí systém, využívající kmitání laserového paprsku v molekulární struktuře optických vláken za účinku teploty. Měření lze provádět s přesností 3 m na vzdálenost až 4 km. To umožňuje propouštět výkyvy teploty a přesuny teplých hmot, spojených s proudem vzduchu. Odstraňuje se také nebezpečí elektromagnetických poruch. Systém není ohrožen vznikem kouře z případného požáru vozidla v tunelu. Jakmile dosáhne teplota v tunelu na kterémkoli místě vyšší hodnoty o 10 – 15 °C, než je nastavená výše, systém vyhlásí poplach. Systém je opatřen ochranou proti vlivu čisticích vozidel v tunelu.

● Pro podzemní garáže, vlhké prostory apod. byla vyvinuta soustava osvětlení s těsněním, zamezujícím vniknutí jakýchkoli částic prachu do svítidel. Těsnění je z kompozitního materiálu, obsahuje skleněná vlákna a je odolné proti mechanickým vlivům a ultrafialovému záření. Svítidla jsou opatřena rychlospojky pro upevnění do připraveného podkladu bez vrtných otvorů a jsou odolná proti nárazu.

● Astronomické hodiny zn. Astromat umožňují ovládat automaticky elektrický obvod osvětlení podle východu a západu slunce na místech s různou zeměpisnou šířkou i délkou. Systém není ovlivněn mraky ani stárnutím ovládací buňky. Hodiny lze nastavit také na přerušování osvětlení v noci podle potřeb provozu. Pracují spolehlivě v rozmezí teplot -10 až +45 °C.

Podle Moniteur 5063, str. 85, 87, 90

PŘÍČINY VZNIKU ŠKOD NA STAVEBNÍCH OBJEKTECH

Dlouhodobé výzkumné práce přinesly zajímavé výsledky, týkající se důvodů vzniku škod na stavebních objektech. Nejde většinou o neznalost stavebně technických činitelů, ani o chyby v provádění stavby, nýbrž jde převážně o vady návrhu vinou malých nebo nesprávných informací a prováděné koordinace, na příklad se jedná o neznalost současného stavu certifikace podle DIN ISO 9000 ve věci kontroly jakosti stavebních materiálů. Nástroj, který by mohl výrazně pomoci snížit riziko v rozhodovacím procesu, byl zpracován na podkladě vyhodnocení rizika jednotlivých faktorů projektu. Používá při tom výrazu „zbytkové riziko stavebního opatření“ a z něj je odvozen program, který slouží k ocenění zbytkového rizika pomocí kontrolních přehledů a jehož název je PLURIS. Pokud by se tímto způsobem systematicky postupovalo, vznikla by časem velká databáze různých stavebních škod, z nichž by se mohl odvodit optimální způsob jejich předcházení nebo minimalizace.

Podle Deutsches Ingenieur-Blatt 3/2001, str. 30 – 35

ZE SVĚTA VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

● Pitná voda ve Spojených státech je získávána převážně z povrchových zdrojů, pouze 22 % je z podzemních pramenů. Spotřeba pitné vody denně je obrovská, 341 miliard galonů (jeden americký galon = 3,785 litru), z podzemních zdrojů 76,4 mld. galonů z 13,6 mil. studní. Ročně se vyvrtá 800 000 nových studní. Soukromým vlastníkům, jichž je 10,1 mil., patří 90 % všech studní. Zásoby spodní vody se odhadují v množství, které proteče řekou Mississippi do Mexického zálivu za dvě stě let. Odhaduje se dále, že v příštích letech bude nutné investovat do zásobování obyvatel pitnou vodou z centrálních zdrojů až 140 mld. dolarů. Na kvalitu pitné vody ze všech zdrojů dohlíží Americký ústav Environmental Protection Agency, uplatňující velmi přísná kritéria na jakost pitné vody.

● Donedávna byly filtry pro čištění vody pískové. Postupně se přešlo na filtry z několika materiálových struktur, dnes převažují filtry z granulí páleného jílu, upravených drcením na potřebné rozměry a hustotu. Norský výzkumný ústav

testoval duální filtry z písku a granulí z jílu (značka Filtralite) nebo z antracitu. Kombinace s Filtralitem měla o 28 % rychlejší filtrační účinky a také nižší nároky na ukládání pevných odpadů. Tento způsob filtrace se již uplatňuje v Oslo a v některých zemích Evropy a Ameriky.

- Lidskými činnostmi vzrůstá kyselost v půdách a ve vodách na celém světě. Ve spolkové zemi Bavorsko se odhaduje, že zvýšenou kyselostí (přítomností acidů) je zasaženo na 15 tisíc studní s pitnou vodou. Voda z těchto zdrojů má zvýšený pH-faktor. Pro zlepšení kvality pitné vody byl navržen prostředek CarbonAdd jako minerální směs anorganických látek. Tento prostředek udržuje pH-faktor v určitých přípustných mezích. Jeho výhodou dále je, že jej lze použít jak v malých zdrojích, tak i ve velkých nádržích pitné vody.

- Britsko-německo-egyptské joint-venture bylo pověřeno vypracováním návrhu na rekonstrukci přehrady na Nilu v Assuitu. Toto místo se nachází asi 400 km proti proudu Nilu od hlavního města Káhiry. Přehrada byla zbudována v roce 1940 a je poslední před tímto městem. Je určena k využití závlah a zamezení záplav na území 600 000 ha. V první fázi přestavby se vyhodnotí technické a finanční otázky rekonstrukce včetně možností vybudovat hydroelektrárnu, ve druhé fázi se stanoví podrobněji konstrukční parametry stavby, hydrologické a morfologické poměry a provede se návrh celé stavby.

Podle World Water Engineering 1/2/2001, str. 22, 28 a 29

Z BRITSKÉ VÝSTAVBY

- Plán rekonstrukce londýnského nádraží Victoria Station byl schválen městskou radou čtvrti Westminster. Tento plán zahrnuje také širší oblast včetně dalších nádraží Paddington a Euston pro nákladní dopravu. Rozloha území je 10 ha, má být postaveno 75 000 m² správních ploch, dále hotel s 6 000 m² u nádraží, dosavadní autobusové nádraží bude přeloženo, rekonstruuje se stanice metra. Podrobný návrh bude dokončen na podzim roku 2003. Výstavba bude zahájena v roce 2004.

- Letiště Heathrow v Londýně bude rozšířeno o Terminal 5. Náklady na rozšíření budou okolo 2 mld. liber a ponese je letecká společnost BAA sama. Pro urychlení projektování byl zvýšen počet projektantů z 200 na 500 – 600. BAA očekává, že na novém terminálu bude nejprve zaměstnáno asi 2 000 pracovníků, později až 5 500 (rok 2005).

Podle Building 07/2001, str. 10, 13, 14, 19

Z NĚMECKA

Koncem roku 2000 byly dokončeny stavební práce na nejzatíženějším dálničním úseku Německa - na Frankfurtském kříži. Práce trvaly pět let. Místem projede denně 300 000 vozidel v 19 jízdních pružích. Pod křížem je vybudován tunel pro vlakové spojení s frankfurtským letištěm (denně 80 vlaků).

Podle Bauwirtschaft 2/2001, str. 7, 11, 14, 19

- Vysoká škola hospodářská v Hannoveru hledá pro své studenty firmy, u nichž by se mohla uskutečnit jejich praxe v oblasti informačních technik (IT). Podniky si stěžují, že nemají vhodné odborníky pro tuto profesi, místa pro vykonání praxe však nabízejí jen zřídka.

- Při sanaci Brandenburské brány v Berlíně vznikly další problémy s její příliš těžkou hlavou pro nosné sloupky. Navíc se zeslabují základy prorážením různých vedení a také se vyskytují otřesy způsobené projíždějícími vozidly, zejména autobusy. Sanační práce se tak prodraží oproti dosud vydaným 4,9 mil. DM.

- Příští mezinárodní veletrh stavebních strojů BAUMA se má konat již v roce 2002, avšak v čínské Šanghaji, která se stane v příštích letech průmyslovým střediskem Číny. V okruhu okolo města žije více než 200 milionů obyvatel, kteří představují obrovský pracovní potenciál.

- Ceny za inovace v oblasti stavebních strojů byly uděleny na jaře 2001 těmto mechanismům:
a) Zařízení pro ukládání asfaltové vrstvy pomocí vibrace s vysokou přesností a návaznou tuhostí hutněného materiálu.

- b) Dvoukomorový rotor odstředivého mlýnu pro drcení materiálů s nízkým stupněm opotřebení a nižší spotřebou energie.

- c) Nová generace strojů pro válcování s elektronickým ovládáním a automatizací všech prvků pracovního procesu.

- d) Zařízení pro suché pěstování cementových mazanin s vysokou kvalitou povrchu a rovnoměrností prostírání

Podle Bauwirtschaft 5/2001, str. 8, 10, 21, 23, XV

ENGLISH HERITAGE – STRÁŽCE ČISTOTY ANGLICKÉ ARCHITEKTURY

Společnost English Heritage je vlivnou britskou odbornou institucí, která vyvíjí svou činnost na obranu takové architektury při výstavbě městských částí i jednotlivých stavebních objektů, která by byla v souladu s tradičním historickým pojetím. Blízko k ní má i princ Charles, jemuž

se zdá výstavba v Londýně příliš kosmopolitní a závislá na zámožských vzorech. Společnost EH vetovala nedávno výstavbu výškových budov ve středu Londýna (Heron Tower o výšce 222 m) a nyní také budovu o výšce 306 m. Společnost obviňuje městskou radu, že takové stavby povoluje a že ustupuje tlakům investorů po vyšším zhodnocení drahých stavebních parcel v Londýně. Nutno zdůraznit, že společnost má dosti účinné páky k zamítnutí staveb a že může svůj silný vliv vykonávat nejen tlakem na zvolené představitele a orgány a prostřednictvím známostí. Využívá také médií jako např. noviny a internet, pořádá přednášky. Její názor je vnímán a řada schvalujících úředníků se jejího vlivu obává. Zdá se však, že uvnitř společnosti English Heritage nepanuje na jednotlivé případy naprostá shoda. Některým členům vadí na příklad siluetní prvky zástavby, pohled na chrám sv. Pavla nebo pohledy od Waterloo Bridge atd. Někomu se zdají některé stavby „erotické“, jako na příklad objekt Swiss-Re ve tvaru snad doutníku nebo kaktusu. Odborníci vyčítají členům EH, že jsou již vzdáleni současným trendům v architektuře a zavádějí britskou výstavbu do minulosti, kde nemůže setrvávat. V podstatě lze říci, že se každoročně objeví případy, kdy EH některé návrhy podporuje a naopak (zdá se, že se nevypřesně proč) jiné návrhy odmítne. Tento souboj trvale pokračuje a investorům často přináší bezesné noci.

Podle Building 14/36, str. 20 – 22

NOVÉ VÝROBKY

Pro revizní šachty se dodávají nové polyetylenové prostorové prvky (průměr 600 mm) vhodné pro místa s malou hloubkou uložení potrubí nebo s malou pravděpodobností jeho ucpání. Výhodou nového výrobku je jeho snadná manipulovatelnost a také odolnost proti korozi. Hutnicí stroj na odpady má místo radlice korečkovou úpravu, která umožní dobré mechanické ukládání odpadů. Koreček má velkou kapacitu (4,5 m³). Typ stroje BC 671 RS vyrábí firma BOMAG.

Řada výrobků je určena k čištění odpadních vod. Pro zachycování částic nečistot je určen filtrační přístroj Syntrex firmy KINETICO s možností připojení přídavných filtrů podle potřeby: keramický, aktivní uhlí, filtr Ag. Předfiltr firmy SEBICO je určen pro septiky, zachycuje částice nečistot a je zhotoven z polyetylenu jako vyjímatelný. Jeho údržba je jednoduchá a lze jej oplachovat proudem vody.

Podle Moniteur 5079, str. 76 – 77

VYBRÁNO Z KONSTRUKTIVU

ČASOPIS RAKOUSKÉ SPOLKOVÉ
KOMORY ARCHITEKTŮ A INŽENÝRŮ

ŠÍLENSTVÍ NA SILNICÍCH

Nic už nejde. Šílenství v zácpách. Chaos. Několikahodinové zastavení provozu na vídeňském jihovýchodním obchvatu atd. Doprava – či lépe její zastavení se stalo důležitým tématem.

Rien ne va plus („nic už nejde“) – na nejdůležitějších silnicích Rakouska už skutečně nic nejde. Dennodenní šílenství na jihovýchodním obchvatu, několikakilometrové kolony na „jižní“, „západní“ nebo na letištní dálnici A4, na dálnici na břehu Dunaje a také kdekoli jinde – my všichni zažíváme takové přehody, které nás ustavičně připravují o nervy. Kdo se ovšem rozčiluje kvůli tomu, že trčí v zácpě, by si měl uvědomit jednu skutečnost – on sám ji také tvoří. To je sice jen malá útěcha, ale přece jen je to fakt. Fakt je také to, že dopravní politika u nás je na tom dost špatně. Když člověk čte politická prohlášení, která rozšiřují více či méně kompetentní správci resortů, nedá se v nějaké perspektivní řešení skutečně doufat. Mluví se například o „účelných objízdných trasách“ nebo o (beztak už dlouho oznamovaném) systému řízení dopravy. Pochyby u jednoho, souhlas u druhého. Každý vědecky pracující dopravní technik zná tyto mechanismy – kdo staví navíc účelné komunikace, produkuje tím dodatečný provoz; čím výkonnější systém je, tím více provozu také vytváří. Důkaz: Kdysi byla přetížena Schlachthausgasse ve Vídni. Potom byl postaven jihovýchodní obchvat – a od té doby je ucpán jihovýchodní obchvat A Schlachthausgasse.

Názor, který vyjadřuje také Asfinag (společnost provozující rakouské dálnice), tedy že vytvářet dodatečné komunikace by vedlo k řešení problému, musí být alespoň trochu zpochybněn, přinejmenším by se o něm ale mělo diskutovat. Nebo není snad přece jen – smysluplné – znesnadnění dostupnosti daleko účinnějším způsobem řešení? Řízení dopravy prostřednictvím ceny benzínu? Prostřednictvím pořizovací ceny auta? Není tedy řešení dopravního problému přece jen úkol pro civilního technika? Další otázka: Proč si neúspěšné Ministerstvo dopravy konečně nevzpomene na potenciál, který vězí v technicích se svobodným povoláním? Otřepaná pravda je, že profesionální jednání vyjde mnohem laciněji než diletantské šlendriánství.

Na tomto místě je ostatně již po mnoho let požadována instalace dobře naplánovaného systému řízení dopravy. Přinejmenším už je politika tak daleko, že takové systémy alespoň oznamuje. Kdy budou realizovány, je ovšem ve hvězdách.

Alfred Worm
šéfredaktor „News“

NOVÝ ZÁKON O POVOLÁNÍCH

Informace a diskuze o perspektivním modelu nového zákona o povoláních inženýrů se již plně rozběhly. Vzdělávací sektor otevřel v posledních letech nové možnosti, které je nutné zohlednit. Na základě právního stavu EU a s cílem zapojení všech, kteří mají inženýrské resp. přírodovědecké vzdělání, by proto měly být stanoveny nové podmínky přístupu. Na základě jednotně definované vstupní úrovně jako „poradní inženýr“ platí dále stanovovat dodatečnou kvalifikaci pro diplomovou činnost a chápání úřední agendy, stejně jako počítat s experty pro určité odborné oblasti a postupy. To se jeví s ohledem na tržně orientované rozvahy nezbytně nutným. Po přijetí rozhodnutí o hlavních obsahových rysech v těchto dnech ve spolkové sekci inženýrů-poradců se nyní začíná s legislativní realizací. Cíl této novely zákona o povolání představuje liberalizace a deregulace našeho práva o povoláních a široké otevření naší komory pro všechny inženýry činné ve svobodném povolání.

Dipl.-Ing. Josef Robl
předseda spolkové sekce inženýrů-konzultantů.

Konstruktiv 226 – červen/červenec 2001

NOVÝ TERMÍN SEMINÁŘE V OLOMOUCI

- nízkoenergetické domy, inteligentní budovy
- snižování energetické náročnosti staveb
- nové přístupy k vybavení objektů

Datum konání: středa 17. 10. 2001
Čas: 9.00 – 12.00 hodin + diskuze
Místo: TESCO, administrativní budova,
Jeremenkova ul., Olomouc

FOR ARCH KARLOVY VARY 2001

10. ROČNÍK KARLOVARSKÉ VÝSTAVY
STAVEBNICTVÍ

V Karlových Varech se stalo již tradicí, že v červnu probíhá výstava stavebnictví. Ve dnech 21. – 23. 6. 2001 se konal pod záštitou primátora města již 10. jubilejní ročník karlovarské výstavy stavebnictví FOR ARCH Karlovy Vary 2001, kterou pořádá Regionální stavební sdružení Karlovy Vary ve spolupráci s ABF, a.s. Praha. Výstavy se zúčastnilo 109 vystavovatelů na 1 342 m² kryté výstavní plochy a 524 m² volné výstavní plochy. Výstavu navštívilo 8 350 návštěvníků. Prezentovaly se zde velké i malé stavební firmy nejen z regionu, ale z celé ČR, které vystavovaly své výrobky a materiály počínaje zdicemi prvky přes izolační materiály, okna, dveře, podlahové krytiny až po střešní materiály.

V soutěži o nejlepší expozici, kterou hodnotila odborná porota, byly nejúspěšnější následující firmy:

- Cena **GRAND PRIX ABF** pro firmu Šůla Roman – obchodní činnost, Karlovy Vary, za moderní pojetí expozice
- 1. místo získala firma **SEBOLD Bohemia s.r.o.**, Otovice, za nápaditou prezentaci širokého sortimentu výrobků
- 2. místo získala firma **DACHDECKER spol. s r.o.**, Dolní Rychnov, za instruktivní prezentaci s předvedením živé práce
- 3. místo získala firma **TEKAZ s.r.o.** Cheb, za účelnost a technickou kvalitu výrobků – garáží a čekáren

Čestné uznání

- firmě **LIAS Vintřřov** – za technický rozvoj využití druhotné suroviny s vynikajícími technickými a ekologickými vlastnostmi,
- firmě **KASTOR spol. s r.o. K. Vary** – za nápaditou a instruktivní expozici izolačních prací,
- firmě **K + C Roman Kádě, K. Vary** – za nápaditou prezentaci sortimentu stavebních výrobků.

Jako každoročně jsou součástí výstavy **doprovodné programy**:

- 6. ročník mezinárodní konference Městské inženýrství s tématem „Město – místo pro spolupráci městského inženýra a architekta“.

- „Vstup České republiky do Evropské unie“, zaměřený na informační a monitorovací systém v ČR a integrovaný regionální informační systém na úrovni kraje, dále podpory podnikání v průmyslu a v průmyslových službách a rozvoj lidských zdrojů v průmyslu. Na semináři byly uvedeny zajímavosti, podrobnosti a podmínky pro vstup do Evropské unie.

- Soutěž učňů stavebních oborů – letos se konal již 6. ročník, soutěžilo se v kategoriích zedník, zedník – obkladač a truhlář. Zástupci ze šesti stavebních učilišť se utkali v teoretické a praktické části soutěže, za zajímavost lze považovat účast dvou dívek v oboru zedník – obkladač.

- 5. ročník regionální soutěže průmyslových škol stavebních za účasti sedmi družstev z Karlových Varů, Kadaně, Královského Poříčí, Chebu a Děčína. Studenti předkládali ročníkový projekt, soutěžili v aplikaci získaných vědomostí při řešení praktických zadání, které následně obhajovali. Zajímavá část soutěže je měření teoretických znalostí z oboru pozemní stavitelství, stavební mechanika, betonové konstrukce, stavební materiály a architektura. Teoretické znalosti jsou ověřovány formou kvízu, který se koná za účasti veřejnosti v LH Thermal. Letos byla nově zařazena i část určování starých předmětů – stavebního nářadí. Z celé soutěže vyšlo vítězně družstvo SPŠS z Děčína.

Karlovarská výstava stavebnictví měla svůj 10. jubilejní ročník

Regionální stavební sdružení Karlovy Vary spolu s partnerskými stavařskými organizacemi – Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, Českým svazem stavebních inženýrů, se SIA – Krajskou radou výstavby a se Svazem podnikatelů ve stavebnictví vyhlásilo v březnu 2001 jako nový doprovodný program oficiálně soutěž „Nejlepší stavby desetiletí v Karlovarském kraji“. Záštitu nad soutěží převzal hejtman Karlovarského kraje JUDr. Josef Pavel.

10. ročník FOR ARCH, 10 uplynulých let, 10 nejlepších staveb, toto byla výzva a možnost pro všechny investory, architekty, projektanty a zhotovitele staveb, tj. pro všechny účastníky výstavby, aby prezentovali své stavby, které byly zahájené, postavené, zkolaudované a uvedené do provozu v okresech Karlovy

Výstava FOR ARCH 2001

Slavnostní přestřižení pásky – hejtman JUDr. Pavel (vpravo) a primátor Ing. Keřka a první kroky na výstavu

Zahájení výstavy FOR ARCH 2001, kterého se zúčastnili (zprava: Ing. Borýsek, předseda RSS, JUDr. Pavel, hejtman Karlovarského kraje, Ing. Keřka, primátor města K. Vary, Ing. Machoň, přednosta Okresního úřadu K. Vary, PhDr. Novotný, ředitel Divize veletrhů a výstav ABF, a.s., Ing. Vlášková, manažer RSS, Ing. Zídek, přednosta obl. kanceláře ČKAIT, Ing. Behenský, zástupce hejtmána, Ing. Bauer, náměstek primátora K. Vary.)

Vary, Cheb a Sokolov – tj. v novém Karlovarském kraji. Bylo možné přihlásit jakoukoliv stavbu bez omezení kategorie a funkce – tj. stavby pro bydlení, průmyslové stavby, dopravní stavby apod. Chtěli jsme, aby všichni měli možnost představit a následně vidět ty nejlepší stavby, které v Karlovarském kraji byly postaveny. Ode dne vyhlášení byly uvedeny podrobné podmínky vyhlášené soutěže a přihláška na internetu – viz <http://www.10nej.rsskv.cz>. Přihláška byla rozeslána zároveň všem stavebním odborníkům. Do soutěže se přihlásilo celkem 37 staveb – stavby administrativních budov, bytové domy, lázeňské objekty, divadla, sportovní areály, komunikace, železniční stavby a technické stavby – čistírna odpadních vod, úprava důlních vod, kamenolom. Materiály do soutěže, podklady staveb, byly pořadatelem graficky zpracovány na jednotnou prezentaci, od 1. 6. 2001 jsou vystaveny na internetu na <http://www.10nej.rsskv.cz>. Přihlášené stavby byly posuzovány odbornou porotou, ale i laickou veřejností. Veřejnost vybírala dle svého uvážení nejlepší stavby na internetu, kde přiřazovala body vybraným stavbám. Všechny přihlášené stavby byly prezentovány na samostatných výstavních panelech na vlastní výstavě FOR ARCH Karlovy Vary 2001 na Zimním stadionu ve venkovní hale, kde byl nainstalován PC s přístupem na internet (i s obsluhou) a bylo tak umožněno hlasování veřejnosti přímo u vystavených staveb ve dnech 21. a 22. 6. 2001.

Dále byly stavby vystavené na slavnostním večeru v LH Thermal dne 22. 6. 2001, kde bylo vyhlášeno 10 nejlepších staveb desetiletí v Karlovarském kraji, které vybrala odborná porota, složená z nezávislých členů – stavebních odborníků a architektů. Deseti nejlepším stavbám byla předána cena navržená Daliborem Nesnídalem a zhotovená firmou Karlovarské sklo a.s. – Milan Mottl. Stavby byly vybrány bez určení pořadí. Ocenění získaly tyto stavby:

- 87 bytových jednotek Pod Rozvodnou, K. Vary – přihlašovatel firma BAU-STAV spol. s r.o., K. Vary, která je spolu s Průmstavem a.s. Praha zhotovitelem stavby,
- Bytový dům Božičany, 16 bytových jednotek – přihlašovatel Obec Božičany,
- Penzion – dům s byty pro důchodce, Ostrov – přihlašovatel Ing. Anton Jurica, stavební a projekční kancelář,
- Nová budova řízení letového provozu na le-

tišti K. Vary–Olšovská Vrata – přihlašovatelé ing. arch. Němec, ing. arch. Žilka – architekti AR 18,

- Dům Petr, K. Vary, Vřídelské ulice – přihlašovatel ing. arch. Břetislav Kubíček, který je autorem architektonického řešení rekonstrukce a dostavby,
- Společenský dům Františkovy Lázně – přihlašovatel M-PROJEKT Cheb, autor ing. arch. Mašek,
- Zámek Kynžvart – přihlašovatel Státní památkový ústav Plzeň, jedná se o památkovou obnovu státního zámku, určeného ke zpřístupnění veřejnosti,
- Městské divadlo v K. Varech – přihlašovatel město Karlovy Vary, rekonstrukce,
- Podzemní čistírna odpadních vod, Loket – přihlašovatel město Loket, ČOV byla navržena do skalního masivu s ohledem na umístění v chráněné krajinné oblasti Slavkovský les,
- Silnice I/6 Severní obchvat Cheb, 1. a 2. stavba – přihlašovatel Stavby silnic a železnic a.s., OZ 06, Karlovy Vary.

Dále byla vyhlášena nejlepší stavba, kterou vybrala veřejnost. Soutěž měla podobu hlasování na internetu a probíhala v době od 1. – 22. 6. 2001. Nejvíce hlasů, tj. 5 533, získala stavba „Sídlo firmy Švarc v Chebu“, přihlašovatel M-PROJEKT Cheb, architektonické řešení ing. arch. Mašek. Jedná se o nárožní administrativní objekt, členěný na dvě budovy, které jsou spojené lávkou, s podloubím v parteru.

Samostatnou cenu v soutěži udělil hejtman Karlovarského kraje JUDr. Josef Pavel, pod jehož záštitou celá soutěž probíhala. Tuto cenu získala stavba „Silnice I/6 Severní obchvat Cheb, 1. a 2. stavba“, která zlepšila životní prostředí v Chebu převedením dopravy za hranice města, zvýšila kapacitu silnice E48 – I/6 a zajistila větší bezpečnost silničního provozu.

Po skončení FOR ARCH Karlovy Vary 2001 byla zahájena putovní výstava všech staveb, výstavní panely byly umístěny 7 týdnů na Krajském úřadě v Karlových Varech, nyní jsou panely vystaveny na Městském úřadě v Chebu. Dále bude výstava instalována na městských úřadech větších měst Karlovarského kraje.

Ze strany stavebních odborníků i veřejnosti byl zájem o prezentované stavby, všichni se

mohli seznámit se současnými výsledky práce stavebníků v Karlovarském kraji a prohlédnout si prezentované stavby včetně řešení detailů či ukázek projektové dokumentace. Tento zahajovací nultý ročník dal základ k soutěži o nejlepší stavby, které se staví na západě Čech, a proto v následujících letech bude tato soutěž pořádána každoročně.

Ing. Anna Vlášková

manažer RSS K. Vary a SPS K. Vary

MEZINÁRODNÍ SYMPOZIA A VÝSTAVY

- 6. – 9. listopadu 2001
Building Shanghai 2001
Info: Adsale Exhibition Services Ltd.
Tel.: +86 852 28118897
- 7. – 9. listopadu 2001
ACS 2001 Frankfurt am M.
Výstava počítačů ve stavebnictví
Info: ACF – Organization
Tel.: +49 0611 99339 – 0
- 13. – 14. listopadu 2001
IBK – Bau – Fachtagung Berlin
Poruchy na zděných a betonových konstrukcích, rozbor, odstraňování.

Doc. Ing. Otakar Gartner, CSc.

KNIHY, KTERÉ BY NEMĚLY CHYBĚT VE VAŠÍ KNIHOVNĚ

Za nadsázku může být považováno přirovnání tvorby písemných dokumentů autorizovaným inženýrem nebo technikem během jeho profesní kariéry k profesi spisovatele; avšak počtem popsaných normostran se mnozí v těchto technických povoláních nebudou od spisovatelského řemesla lišit. Je to celá řada dokumentů, resp. veřejných listin, které vznikají v souvislosti s výkonem činnosti autorizovaných osob ve výstavbě; zprávami ze stavebně technických průzkumů počínaje, přes dokumentaci staveb a dokumenty ve smluvních vztazích konče. Mezi autorizovanými inženýry

a techniky najdeme také členy technických normalizačních komisí, kteří se podílejí na přípravě a tvorbě českých technických norem, autory odborných článků, pojednání i celých monografií. Forma písemného projevu technika představuje spojení praktické aplikace jazykových pravidel (gramatiky, stavby vět, stylistiky atd.) a teoretických znalostí odborné terminologie, vážící se k obsahu dokumentu. Na první pohled samozřejmě požadavky narážejí v praxi na řadu otázek, na které často autor hledá obtížně odpověď. Odborné časopisy se těmto problémům prakticky nevěnují, a to ani okrajově. Jedinou výjimkou je *Magazín ČSN* (vydává Český normalizační institut), který zařazuje do jednotlivých čísel pravidelnou rubriku „Správně česky“. Jednou z možností, jak najít rychlou pomoc, je vlastní příruční knihovna autora. Vedle úzce specializované odborné literatury, která je spojena s profesní specializací majitele či zřizovatele knihovny, a titulů, které pro své členy vydává ČKAIT (tituly základní knižnice odborných činností ve výstavbě, dále doporučené standardy metodické – *Slovník pojmů ve výstavbě*, *Management projektů spojených s výstavbou*, *Investiční projekt*, *Bezpečnost práce při výstavbě* aj.), je účelné do ní zařadit několik knih na obecnější téma. Přinášíme informace o některých z nich.

Slovníky, encyklopedie, atlasy

V žádné knihovně by neměl chybět alespoň stručný právní slovník, vydaný po roce 1990; při výběru doporučujeme dát přednost renomovaným vydavatelům právní literatury (např. LINDE, C. H. Beck, RAABE). K nim patří na příklad následující tituly:

Slovník českého práva, díl I a II

Autor MADAR, Zdeněk, Doc., JUDr., DrSc., a kolektiv; 2. rozšířené a doplněné vydání podle stavu k 1. 1. 1999 (první vydání vyšlo v r. 1995). Form. B 5, str. 1782, vydalo Právnícké a ekonomické nakladatelství LINDE Praha, 1999, ISBN 80-7201-150-2.

Slovník obsahuje výklad více než 3 100 pojmů ze všech oblastí práva, včetně mezinárodního práva veřejného, ústavního práva, mezinárodního práva soukromého a evropského práva. Na závěr každého hesla je připojen odkaz na příslušné právní předpisy, upravující daný právní institut.

Právní slovník

Autor HENDRYCH, Dušan, Prof. JUDr., a kole-

tiv, 1. vydání. Form. A 5, str. 1190, vydalo Nakladatelství C. H. Beck, Praha 2001, ISBN 80-7179-360-4.

Slovník obsahuje výklad více než 4 500 hesel z různých oborů práva, sleduje současně jejich provázanost. Všímá si mj. oblasti správního, obchodního, finančního, pracovního, občanského, rodinného a trestního práva, mezinárodního a evropského práva, dále práva životního prostředí, sociálního zabezpečení, římského práva a právních dějin.

V této souvislosti chceme upozornit na jeden současný nešvar, jakým je časté používání termínu »legislativa«, který by se neměl objevovat v žádných odborných textech (nejen právních, ale ani obchodních či technických). Termín legislativa není definován v žádném z uvedených slovníků; jedná se o hovorové zkrácení pojmu »legislativní proces« (= zákonodárny proces = procedura přijetí zákona, zahrnující zákonodárnou iniciativu, projednání návrhu zákona v parlamentu, usnášení o návrhu, případné prezidentské veto, vyhlášení a publikaci zákona). V praxi se nejčastěji jedná o záměnu s pojmem »právní řád« nebo »právní předpisy«. »Legislativní pravidla vlády« jsou pak usnesením vlády, které upravuje postup ústředních orgánů státní správy při tvorbě a přípravě právních předpisů, jejich obsah a formu (usnesení vlády č. 188 z 19. 3. 1998 ve znění pozdějších usnesení). Slovníky znají dále pojem »legislativní zkratka« (= náhrada delšího výrazu v textu právního předpisu, který se vícekrát opakuje; zpravidla se uvozuje formou »dále jen ...“); »legisvakance« (= období mezi dnem, kdy se právní předpis stává platným, a dnem, kdy nabývá účinnosti). Soubor současně platných právních předpisů, tj. zákonů, nařízení vlády, vyhlášek, mezinárodních smluv, tedy není legislativou, ale jsou to právní předpisy nebo také právní řád.

Udržovací práce a stavební úpravy starých, historických budov a jejich příprava vyžaduje často znalost dobové stavební terminologie (při studiu historických dokumentů, při práci s výsledky stavebně historických průzkumů aj.). Jako vhodnou pomůcku lze doporučit následující titul:

Encyklopedie světové architektury. Od menhiru k dekonstruktivismu, díl I a II

Autoři DUDÁK, Vladislav – POŠVA, Rudolf – NEŠKUDLA, Bořek; dále se uvádí jména autorů

ilustrací a jména lektorů. 1. vydání. Form. B 5, str. 1 034, vydalo nakladatelství Miloš Uhlíř – Baset, Praha 2000, ISBN 80-86223-06-X.

Encyklopedie obsahuje výklad téměř 3 000 hesel a 980 ilustrací. Hesla pokrývají všechny architektonické obory a epochy včetně architektury Orientu a současné architektury 90. let 20. století. Vzájemná návaznost hesel je upravena systémem odkazů. Zahrnuje řadu dobových historických názvů detailů a funkčních částí staveb, jejichž znalost je potřebná při rekonstrukcích starých domů, studiu archivních pramenů apod. Uvádí i jména významných stavitelů a architektů, jejich časové a umělecké zařazení, významné práce. Přehledná je grafická úprava, kdy pro poznámkový aparát a popisky, případně drobné ilustrace, je vyhrazen vnější úzký sloupec textu na každé stránce. Některé drobné vady (např. nesprávné užití a definice termínu projekt jako projektové dokumentace, když v dalších heslech je, podle dobové tradice, ve významu projektové dokumentace používán především výraz plán nebo stavební plán, který není jako samostatný termín uváděn), vyvažuje náročnost, obsáhlost a přehlednost celého díla.

Učebnice a příručky

Za jedno ze slabých míst současné stavební praxe lze označit smluvní vztahy ve výstavbě a stále nedostatečnou úroveň právního vědomí na straně investorů (zejména malých) i na straně zhotovitelů staveb. Ještě stále se řada účastníků výstavby domnívá, že smlouva o dílo je totéž co hospodářská smlouva a Obchodní zákoník totéž co Hospodářský zákoník. Podobně současné technické veřejnosti chybí často základní orientace a znalosti v oblasti národohospodářství (v letech první republiky bylo národohospodářství oborem, z něhož se, vedle stavebního práva a příslušné technické specializace, skládaly autorizační zkoušky), analytických a prognostických metod, strategického plánování. Školní znalosti gramatiky a stavby českého jazyka je třeba občas doplnit a osvěžit nahlédnutím do školních pravidel, která navíc zachycují poslední stav jazykových úprav. Obsáhlejší jazykové publikace spojují pravidla s výkladovým slovníkem českého jazyka.

Základy práva pro střední a vyšší odborné školy

Autor ŠÍMA, Alexander, JUDr. – SUK, Milan, JUDr.; 3. doplněné a přepracované vydání. Form. B 5, str. 362, vydalo nakladatelství C.

H. Beck, Praha 2000, ISBN 80-7179-433-3. Kniha je u nás jedním z prvních pokusů o ucelený přehled systému práva České republiky a jeho základních institutů. Je určena nejen studentům středních a vyšších odborných škol, ale všem, kdo se chce, resp. potřebuje seznámit s právní problematikou, a lze ji doporučit jako vhodnou příručku pro praktické použití. V úvodní obecné části jsou vysvětleny základní pojmy (právo, morálka, právní vědomí, prameny práva, právní systémy, právní obyčej, soudní precedens a další), druhy právních norem (taxativní a demonstrativní, kogentní a dispozitivní), platnost a účinnost právních předpisů. Je popsán právní řád a jeho systém (právo ústavní, správní, finanční, obchodní, občanské hmotné, občanské procesní, pracovní, rodinné, trestní hmotné, trestní procesní). Další části knihy jsou věnovány ústavnímu právu, ochraně lidských práv a jednotlivým druhům práva. V rámci občanského práva je věnována pozornost mj. katastru nemovitostí, závazkovému právu, nájmu bytu, odpovědnosti za škodu, bezdůvodnému obohacení, ochraně osobnosti. V části věnované obchodnímu právu jsou popsány jednotlivé typy smluv. Závěrečnou kapitolu tvoří téma evropské integrace a evropského práva.

Základy ekonomie pro studenty vyšších odborných škol a neekonomických fakult VŠ
Autor HOLMAN, Robert; 1. vydání. Form. B 5, str. 360, vydalo nakladatelství C. H. Beck, Praha 2000, ISBN 80-7179-434-1.

Autor je profesorem ekonomie na Vysoké škole ekonomické v Praze. Kniha je určena pro neekonomiky; výklad je založen na příkladech. Jsou to především výukové příklady, na kterých probíhá výklad problémů, a ilustrační příklady, které dokreslují výklad. Snahou autora je představit ekonomii nikoliv jako teoretickou abstraktní disciplínu, ale jako pojednání o lidském chování. Každá kapitola obsahuje na závěr shrnutí a klíčové pojmy. Tržní systém, úloha cen, tržní konkurence. Chování spotřebitele, užitečnost a poptávka. Chování výrobce, náklady a nabídka. Tržní rovnováha, její dosahování a efektivnost. Zásahy státu do cen. Nabídka práce a trh práce. Nezaměstnanost. Kapitál a úrok. Investiční rozhodování a podnikání. Externalita negativní a pozitivní. Volné zdroje, volné statky a veřejné statky. Domácí produkt, hrubý a čistý, nominální a reálný, domácí produkt jako přidaná hodnota. Peníze, úroková míra, bankovní soustava,

tvorba peněz a trh peněz. Inflace. Měnový kurz, parita kupní síly, měnová politika. Platební bilance a obchodní bilance. Státní rozpočet, daně, šedá ekonomika, přerozdělování. Učebnice umožní čtenářům nejen pochopit základy ekonomie, ale také si osvojit ekonomický způsob myšlení.

Finanční matematika pro každého

Autoři RADOVÁ, Jarmila – DVOŘÁK, Petr; 3. rozšířené vydání. Form. A 5, str. 264, vydala GRADA Publishing, Praha 2001, ISBN 80-247-9015-7.

Kniha srozumitelným způsobem vysvětluje základní matematické postupy, využívané v bankovní a finanční praxi (procentový počet, úročení, diskont, složené úročení aj.). Ve druhé části pak věnuje pozornost konkrétním aplikacím těchto postupů u všech důležitých bankovních a finančních produktů (spoření, důchody, úvěr, směnky, skonto, běžné účty, hypotéky, forfeiting, faktoring a leasing, dluhopisy, akce). Je připojen věcný rejstřík a seznam vzorových příkladů. Příručka je potřebnou pomůckou při zpracování finančních analýz (např. v rámci studií proveditelnosti u investičních projektů), energetických auditů a všude tam, kde je třeba brát v úvahu cenu peněz v časovém výhledu.

Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost
Zpracoval lexikografický kolektiv Ústavu pro jazyk český AV ČR; 2. opravené a doplněné vydání. Form. A 4, str. 648, vydala Academia, nakladatelství AV ČR, Praha 1998, dotisk 2001, ISBN 80-200-0493-6.

Normativní výběrový slovník výkladový, obsahující přehled vybrané současné lexikální a slovní zásoby českého jazyka, abecedně uspořádaný. Na rozdíl od slovní zásoby (repertoár slov) obsahuje lexikální zázoba navíc ustálená spojení slov a frazeologii. Slovník obsahuje 45 366 hesel a 62 872 významů, tj. základních lexikálních jednotek. (Pasivní slovník průměrného uživatele jazyka obsahuje 50 000 jednotek.) Jsou uváděna typická slovní spojení. Slovník dává současně přehled o pravopise heslových i ostatních slov. Při uspořádání slovníku je využíváno hnízdování slov pro odvozeniny, složeniny, homonyma a varianty. Heslová slova jsou opatřena údaji o druhu slov, ohebná slova i údaji tvaroslovnými. U slov převzatých je uváděn údaj o původu.

Normalizovaná úprava písemností.

Komentovaná norma s ukázkami.

Autorka KULDOVÁ, Olga, 1. vydání. Form. A 4, str. 80, vydalo nakladatelství Fortuna, Praha 1999, ISBN 80-7168-656-5.

Příručka vysvětluje ustanovení normy ČSN 01 6910 Úprava písemností psaných strojem nebo zpracovaných textovými editory (revize z roku 1997). Každá písemnost vypovídá o úrovni instituce, firmy nebo osoby, která ji vyhotovila a odeslala. Příjemce zaujímá při jejím čtení stanovisko k obsahu a při tom je ovlivňován, pozitivně nebo negativně, vnějším dojmem, stylizací a pravopisem. Normalizovaná úprava listin svědčí o tom, že odesílající věnuje své korespondenci péči. Vedle výše jmenované normy patří k základním normám pro úpravu písemností ČSN 88 6101 Dopisní papíry pro obchodní a úřední korespondenci (1998), která určuje mj. kvalitu a rozměry dopisních papírů, přesné znění a umístění předtištěných údajů. Interpunkce. Zkratky, akademické tituly, vědecké hodnosti, vojenské hodnosti. Značky, fyzikální veličiny, jednotky, matematické značky. Číslice a čísla. Zvýrazňování textu, členění textu a označování jeho částí. Adresy. Úprava obchodních a úředních dopisů. Seznam vybraných norem pro úpravu písemností.

Do všech uvedených publikací mohou zájemci nahlédnout ve studovně Informačního centra ČKAIT, Ostrovní 8, Praha 1.

Marie Báčová,

Informační centrum ČKAIT

ZAHRA NIČNÍ PUBLIKACE

● SCHACH, R. – SPERLING, W.:
Kostensteuerung in Planung und
Ausführung.
Springer – Verlag Heidelberg, 2001,
888 str., 180 obr.
ISBN 3 – 540 – 66876 – 4

● KOMPENDIUM
Grundbautaschenbuch
3 díly, Verlag Ernst und Sohn 2001,
6. vydání
ISBN 3 – 433 – 01445 – 0

1. díl:

Mezinárodní instituce – Stanovení charakteristických veličin – Polní zkoušky – Vlastnosti zemin a hornin – Napětí a sedání zemin – Dynamika zemin a zemětřesení – Zemní tlak – Numerické chování – Geodetické měření –

Geotechnická měření – Fenomenologie přírodních svahů – Tlak ledu – Rovnováha horninového svahu.

2. díl:

Zlepšování zemin – Injektování – Podchytávání a podchody – Zemní masiv a půdní zledovění – Zemní kotvy – Vrtání – Ražení a vytahování – Zakládání ve vodním prostředí – Proplachování – Podzemní voda – Těsnění – Rozpojování hornin – Potrubí – Zemní konstrukce –

Použití geotechnologických konstrukcí – Inženýrskobiologické otázky.

3. díl:

Plošné zakládání – Zakládání na pilotách – Základové skříně – Ochrana stavební jámy – Pilotové stěny, těsnicí stěny – Štětovnicové stěny ve vodním stavitelství – Zajišťování svahů a opěrných zdí – Základy strojů – Základy na poddolovaném území.

● U. KULHAM:

Stahlbau – Kalender 2001
Verlag Ernst und Sohn Berlin, 2001, 700 str. ISBN 3 – 433 – 01586 – 4

● WEIDNINGER, H.:

Treppen im Einfamilienhaus.
Nové příklady uspořádání v prostoru.

Callway, 160 s., 253 obr., obj. č. 400980: Medienservice Architektur + Bauweise, PO 102863 – 70024 Stuttgart

● BAUS, U. – SIEGELE, K.:

Stahltreppen. 112 s., 100 obr. obj. č. 400883. Medienservice Architektur.

● WERNER, H. ad.:

Balkone und Terrassen. 184 str., 61 obr. obj. č. 400575: Medienservice Architektur.

● DREXZEL, T.:

Neue Eingänge. 96 str., 132 obr. obj. č. 400984: Medienservice Architektur.

Doc. Ing. Otakar Gartner, CSc.

**Česká společnost krajinných inženýrů, Český svaz stavebních inženýrů,
Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
Oblastní kancelář Pardubice a Ministerstvo dopravy a spojů České republiky
si Vás dovolují pozvat na**

S E M I N Á Ř

ČESKÉ VODNÍ CESTY JAKO SOUČÁST KRAJINY

který se koná dne 17. října 2001 od 9.00 do 17.00 hod
v zasedací místnosti č. 80 v budově Generálního ředitelství Českých drah
nábř. Ludvíka Svobody 12, Praha 1

Seminář je určen odborné veřejnosti a pracovníkům státní správy, zástupcům samosprávy, projektantům i dodavatelům, řešících problematiku přípravy, výstavby, správy a údržby vodních cest v souladu se základními principy ochrany krajiny. Cílem tohoto semináře je, u příležitosti stého výročí přijetí Říšského zákona č. 66 o stavbě průplavů a regulací řek ze dne 11. 6. 1901 seznámit širší odbornou i laickou veřejnost s významem a možnostmi rozvoje dopravních, rekreačních a turistických vodních cest včetně vhodného doplnění o cyklostezky. Mnohaoborovou odbornou diskuzí nad legislativou i vlastním řešením dané problematiky se pokusí přispět k usměrnění a koordinaci veškeré antropogenní činnosti v krajině v okolí vodních cest.

Účastnický poplatek včetně sborníku pro členy pořadajících organizací je 450 Kč, ostatní 600 Kč.

Další informace a podrobnou pozvánku s návratkou lze získat na adrese:

Česká společnost krajinných inženýrů, Masarykovo nám. 1484, 532 30 Pardubice,

Iva Francírková, Tel./fax: 040/51 22 41, E-mail: ckait.pce@worldonline.cz

nebo u odborných garantů:

Ing. M. Konvičková (tel.: 02/51 43 12 13), Ing. F. Kulhavý, CSc. (tel./fax: 040/64 30 357)

**ČESKÁ SPOLEČNOST PRO ROZVOJ BYDLENÍ
MĚSTO TÁBOR
FRIEDRICH EBERT STIFTUNG
ČESKÁ KOMORA AUTORIZOVANÝCH INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ ČINNÝCH VE VÝSTAVBĚ**

pořádají
konferenci s mezinárodní účastí

AKTUÁLNĚ O BYDLENÍ A BYTOVÉ VÝSTAVBĚ V ČESKÉ REPUBLICE

Tábor, 1. listopadu 2001

Oficiální zástita

Ing. Petr Lachnit, CSc., ministr vlády České republiky
Ministerstvo pro místní rozvoj
RNDr. Jan Zahradník, hejtman Jihočeského kraje

Ing. Petr Lachnit, CSc., ministr pro místní rozvoj
České republiky

14.30 – 15.30 Diskuze II.

15.30 – 16.00 Shrnutí poznatků a doporučení;
ukončení konference

Cíl konference

Konference si klade za cíl posoudit v otevřené diskuzi aktuální otázky bydlení a bytové výstavby a výměnu zkušeností s naplňováním bytové politiky v obcích a městech.

Řízení konference:

Ing. František Neraď a Ing. Milan Taraba

Konference je určena pro

- zástupce samosprávy regionů, měst a obcí
- zástupce státní správy
- odborníky z oblasti bydlení, bytové politiky a bytové výstavby
- pracovníky výzkumu, škol a ostatní odborníky z této sféry.

Organizační pokyny

Vložené 300 Kč
uhradí účastníci při prezenci; pro členy ČSRB a studenty 100 Kč.
V ceně je zahrnut sborník, který bude zaslán všem účastníkům konference, dále občerstvení v průběhu konference.
Účastníci konference obdrží při prezenci odborné materiály a časopisy k otázkám bydlení.

Místo konání

Tábor, Vančurova ul. 2904
Kongresový sál Jihočeské univerzity v Táboře

Potvrzení účasti

Formuláře přihlášek jsou k dispozici v Informačním centru ČKAIT, na jeho internetové adrese (www.ice-ckait.cz) a v Oblastních kancelářích ČKAIT. Vyplněnou přihlášku je třeba zaslat na adresu: Informační centrum ČKAIT, Ostrovní 8, 110 00 Praha 1 (tel./fax. 02/24 91 42 16, 24 91 40 93), nejpozději do 15. října 2001.

Program a časový rozvrh konference

- 8.30 – 9.20 Prezenze účastníků
9.30 – 9.50 Zahájení konference a přivítání účastníků, organizační pokyny, RNDr. Jan Zahradník, hejtman Jihočeského kraje, Ing. Jan Babor, zástupce starosty města Tábor
9.50 – 10.20 Systém podpor v oblasti bydlení a bytové výstavby Ing. Karel Havlíček, náměstek ministra pro místní rozvoj České republiky
10.20 – 10.40 Činnost České společnosti pro rozvoj bydlení – závěry a doporučení 6. valné hromady, zaměření činnosti ČSRB v roce 2002, Doc. RNDr. Alois Andrlé, CSc., předseda České společnosti pro rozvoj bydlení
10.40 – 11.00 Přestávka (káva, občerstvení)
11.00 – 12.00 Zkušenosti z provádění bytové politiky na příkladu měst Tábor, Ing. Jan Babor, zástupce starosty Sedlčany, Ing. Jiří Burian, starosta Žamberk, RNDr. Vladimír Nožka, zástupce starosty Praha 13, Vlastislav Fencl, starosta městské části Praha - Řepy
12.00 – 13.30 Diskuze I.
13.30 – 14.00 Přestávka (občerstvení)
14.00 – 14.30 Referát „Aktuální otázky bydlení a bytové výstavby v České republice“

Diskuzní příspěvky

Doporučuje se písemná forma. Pořadatelé připravují vydání sborníku po konferenci. Text příspěvku předají přednášející a diskutující na disketě (nejlépe v editoru WORD) nebo v písemné formě organizátorům konference.

Kontaktní osoby

- Marie Báčová, ČKAIT, Informační centrum ČKAIT (tel.: 02/24 91 42 16);
- Ing. Jan Babor, zástupce starosty města Tábora (tel.: 0361/25 47 22).

Konferenci podpořili

- Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
- Friedrich Ebert Stiftung, Praha
- Městský úřad Tábor
- Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
- ÚRS Praha, a. s.
- Knauf, s. r. o., Praha

Na Inženýrském dni 2001 v Praze vyjádřili účastníci minutou tiché soustrasti svou účast obětem útoku na USA. S kondolencí byly odeslány listy s podpisy účastníků Inženýrského dne.

**American Society of Civil Engineers
president
1801 Alexander Bell Drive, Reston
VA 201 91 – 4400
USA**

Vážení kolegové a kolegyně,

dovolte nám, abychom Vám vyjádřili naši solidaritu a hlubokou účast v neštěstí, které postihlo Vaši zemi.

Jsme hluboce zarmouceni ze ztrát nevinných lidských životů, které způsobily teroristické útoky na Vaše města New York a Washington. Rádi bychom vyjádřili naši lidskou spoluúčast s pozůstalými obětí.

Jménem našich profesních organizací Vás ubezpečujeme, že obyvatelé naší republiky plně sympatizují s kroky, které Vaše vláda podnikne.

Ing. Miloslav P a v l í k, CSc.
prezident

Ing. Václav M a c h
prezident

Příloha: podpisové listy